

Ο ΚΑΛΙΤΕΧΝΗΣ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΡ. ΒΩΚΟΣ

ΕΤΟΣ Γ' ΤΕΥΧΟΣ 25^{ΟΝ}

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1912

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΛΕΠΤΑ 80

Ο ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1912

ΕΞΩΦΥΛΛΟΝ ὑπὸ Β. Χατζῆ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ, ὑπὸ Γερ. Βώκου	Σελ. 1
Η ΝΥΧΤΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ. ΜΑΡΤΗΣ, ποιήματα, ὑπὸ Χρίστου Βαρλέντη	> 3
Τ' ΑΓΓΕΛΙΑΣΜΑ, ανέκδοτον διήγημα, Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη	> 5
ΟΙ ΚΑΝΤΑΡΑΙΟΙ, ανέκδοτον διήγημα, Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη	> 9
ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ, στή μνήμη τοῦ Παπαδιαμάντη, ὑπὸ Χάρη Ἐπαχτίτη	> 12
ΛΟΓΟΙ ΚΙ' ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ: Ὁ Σύντροφος. Ὁ Κρεμμυδάς, ὑπὸ Γιάννη Βλαχογιάννη	> 14
Η ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΜΟΥ, ὑπὸ Στεφάνου Μαρτζώκη	> 16
Ο ΦΤΑΙΣΤΗΣ, διήγημα ὑπὸ Δημοσθ. Βουτυρά	> 19
ΤΖΑΙΖΑΡ ΚΑΙ ΛΟΥΛΟΥ, ὑπὸ Γερ. Βώκου	> 22
Η Α' ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ	> 25
Η ΜΙΣ ΙΣΙΔΩΡΑ ΔΟΓΚΑΝ ΧΟΡΕΥΕΙ, ὑπὸ Γερ. Βώκου	> 27

ΤΑ ΩΡΑΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΙ ΤΕΧΝΑΙ: Οἱ Συνεργάται μας: Γρηγόριος Ζευγώλης, Μιχαὴλ Τόμπρος, Γεώργιος Μπουζιάνης. — Διεθνὴ Συνέδρια: Τὸ ἐν Ἀθήναις 16ον Διεθνὲς Συνέδριον τῶν Ἀνατολιστῶν, ὑπὸ Α. Χ. Μπούτουρα. Ἡ Ποίησις: Τραγούδια τῶν ἀνθρώπων, ὑπὸ Ἀγγέλου Σιβύλλα. — Ἡ Ἀρχιτεκτονική: Ὁ διαγωνισμὸς πρὸς ἀνέγερσιν δικαστικοῦ μεγάρου ἐν Ἀθήναις. Ἡ Ζωή: Ἐορταί ἐν Ἀθήναις. Ὁ κ. Ρισεπέν ἐν Ἀθήναις. — Νέα Βιβλία. > 29

ΕΙΚΟΝΕΣ: Ἡ Γρηὰ μετὰ τὴ Ρόκα, ὑπὸ Ἄμιετ. — Τοπίον, ὑπὸ Φερδινάνδου Χόδλερ. — Ἀγορὰ Βοδιῶν, ὑπὸ Βυρτεμπέργερ. — Ὅργανο, ὑπὸ Μπός. — Εἰδώλιον κυρίας, ὑπὸ τοῦ γλύπτου Γρ. Ζευγώλη. — Κοριτσάκια, ὑπὸ Βίδμαν. — Γρηγόριος Ζευγώλης, Μιχαὴλ Τόμπρος, Γεώργιος Μπουζιάνης. — Ἐξωσις ἐκ τοῦ Παραδείσου, ὑπὸ Γρ. Ζευγώλη. — Μπυλιαρδιστής, Προτομή τοῦ Ἀθανασίου Διάκου ὑπὸ Μ. Τόμπρου. — Ἀδελφικὴ στοργή, ὑπὸ τῆς Κας Θαλείας Φλωρᾶ Καραβία.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ.

ΟΡΟΙ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ		ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Ἔτησίᾳ Δρ. 8	ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	Ἔτησίᾳ Φρ. 10
			Ἐξάμηνος 5		

Ὁ «ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ» ἐκδίδεται κατὰ μῆνα.

Αἱ συνδρομαὶ προπληρώνονται. Πᾶσα αἴτησις πρὸς ἐγγραφήν συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου ἀπευθύνεται πρὸς τὸν διευθυντὴν καὶ ἰδιοκτήτην τοῦ *Καλλιτέχνου* κ. ΓΕΡ. ΒΩΚΟΝ, Ἀθήνας, ὁδὸς Ζωοδόχου Πηγῆς 50.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους λεπτὰ 80. Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Πειραιεὶ πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ εἰς τὰ κώσκια. Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις εἰς τὰ ὑποπρακτορεῖα τῶν ἐφημερίδων.

Ὁ «ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ» δημοσιεύει ἀγγελίας πρὸς δραχ. 30 τὴν σελίδα καὶ ἀναλόγως διὰ μικρότερον χρόνον.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΗ
ΔΙΕΘΝΕΣ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ & ΜΠΑΡΤ

ΑΘΗΝΑΙ. — ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

**ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
Α. Δ. ΖΑΧΑΡΙΟΥ & Σ^Α**

ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ
ΑΡΙΘ. 215

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. Οδός Γ' Σεπτεμβρίου αρ. 27

Τηλ. διεύθυνσις
ΤΕΧΝΗ-ΑΘΗΝΑΣ

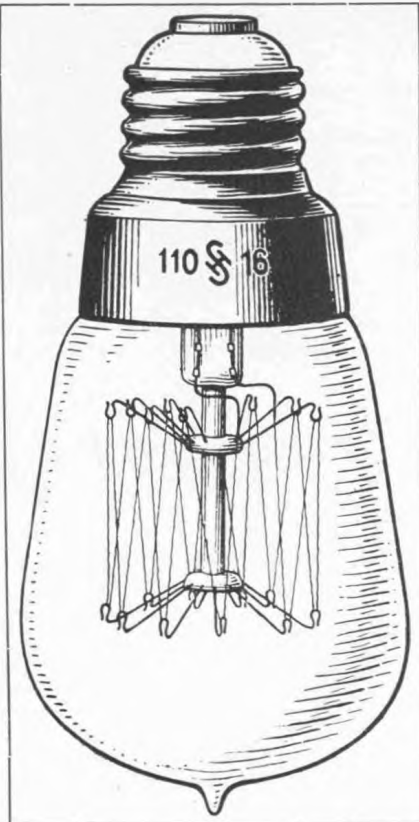
**ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΕΩΣ
(Calorifère)**

- Αναλαμβάνομεν τήν εγκατάστασιν κεντρικῶν θερμάνσεων μετὰ ἐγγυήσεως τῆς ἀποδόσεως ὁλοκλήρων οἰκοδομῶν, ξενοδοχείων, ἐπαύλειων, μεγάρων, δημοσίων καταστημάτων, νοσοκομείων, Τραπεζῶν, Συλλόγων κλπ.
- Ἐκπόνῃσι σχεδίων καὶ προϋπολογισμῶν δωρεάν.
- Πλέον τῶν 50 τοιούτων ἐγκαταστάσεων ἐν λειτουργίᾳ ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀνατολῇ μετὰ τῶν ὁποίων αἱ ἐξῆς: Ἀνάκτορα προέγκλητος Νικολάου.— Ἐθνικὴ Τράπεζα κεντρικὴν καὶ ἐν Λαρίσσει.— Τράπεζα Ἀνατολῆς, ἐνταῦθα καὶ ἐν Σμύρῃ.— Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐνταῦθα καὶ ἐν Σμύρῃ.— Λαϊκὴ Τράπεζα.— Ξενοδοχεῖον Ἀκταίων καὶ Palace.— Πτωχοκομεῖον Ἀθηνῶν.— Νοσοκομεῖον μεταδοτικῶν νοσημάτων Α. Συγγροῦ.— Αἰγυπτίειον κλπ. ἰδιωτικὰς κατοικίας.
- Ἀπειράριθμα εὐχαριστήρια, συστατικά.
- Διαρκῆς παρακαταθήκη ὅλων τῶν ἀπαιτουμένων ἑλικῶν θερμάνσεως μόνον αἰ ποιότητος καὶ ἀναγνωρισμένης στερεότητος, συνεπῶς ταχυτάτη προθεσμία παραδόσεως.
- Διὰ πᾶσαν συμπληρωματικὴν πληροφορίαν ἀπευθυνθήτω πρὸς τὴν

Τεχνικὴν Ἑταιρίαν

Α. Δ. ΖΑΧΑΡΙΟΥ καὶ Σ^{ια}, Μηχανικοὶ
ἐν Ἀθήναις ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου αρ. 27

**ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ
ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
Α. Δ. ΖΑΧΑΡΙΟΥ & Σ^Α**

ΛΑΜΠΤΗΡΕΣ TANTAL

ΘΕΡΜΑΣΤΡΑΙ: Συστήματος Ἀμερικανικοῦ τῶν τελειότερων συστημάτων, ἡγυημένης λειτουργίας, καὶ ἀντοχῆς, ὀυθμίζουσαι τὴν θερμότητα κατὰ βούλησιν, ἀπὸ δεκαετίας εἰσαχθεῖσαι ἐν Ἑλλάδι. Διαρκῆς παρακαταθήκη εἰς πλουσίαν συλλογὴν.

ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΕΣ: Τῶν τελευταίων συστημάτων (ἀνοικτοῦ συστήματος).

ΛΟΥΤΗΡΕΣ: Χυτοσιδηροὶ ἐσμαλτωμένοι μετὰ πορσελάνης.

TANTAL: Ἡλεκτρικοὶ λαμπτήρες οικονομίας ἐκ μετάλλου Tantal 70¹⁰⁰ οικονομία ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος.

Ἄπαντα τὰ ἐξαρτήματα ἠλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων, Τηλέφωνα, Ἀνεμιστήρες, Εἶδη Ἀεριοφωτός, Πυρρόσβετρα κτλ. κτλ.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡ. 60.000.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: Ἐν Ἑλλάδι: Ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις, Σύρω, Καλάμαις, Τριπόλει, Βόλω, Λαρίσσει, Ἀργινίω καὶ Καρδίτσει.— Ἐν Κρήτῃ: Ἐν Χανίοις, Ἡρακλείω καὶ Ρεθύμνω.— Ἐν Τουρκίᾳ: Ἐν Κωνσταντινουπόλει (ὑποκατάστημα ἐν Γαλατῇ μετὰ πρακτορείου ἐν Σταμπούλ), Ἄμισῳ, Τραπεζοῦντι, Κερασοῦντι, Πάφρω, Σμύρῃ, Χίω, Μερσίνη, Ἀδάνοις, Ταρῳ, Θεσσαλονίκη, Σέρραις, Καβάλλῃ, Ξάνθῃ καὶ Ἰωαννίνοις.— Ἐν Αἰγύπτῳ: Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, (μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Μιδάν), Καίρω (μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Μουσῳ), Ζαγαζίκ, Μανσοῦρα, Μιτ-Γκάμω, Τάντα καὶ Μπενί-Σουέφ.— Ἐν Δοιδίνῳ: (N^ο 22, Fenchurch Street).— Ἐν Ἀμβούργῳ: (Domhof, Mönckeberg Strasse 18).— Ἐν Δεμοσσῳ (Κύπρου).— Ἐν Λιμένι-Βαθέος (Σάμου) Χαροτόμ καὶ ἐν Λιμένι Σουδάν (Σουδάν).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Σ. ΦΡΑΓΚΙΑΛΗΣ, Πρόεδρος

ΙΩ. ΜΠΟΤΑΣΗΣ, Ἀντιπρόεδρος

Κ. ΒΕΡΟΥΓΚ

ΕΜΜ. Α. ΜΠΕΝΑΚΗΣ

Ε. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ

ΒΑΡΩΝΟΣ ΔΕ ΝΕΦΛΙΣ

Ε. ΕΥΓΕΝΙΔΗΣ

ΕΜΜ. ΡΟΛΟΚΑΝΑΚΗΣ

Α. ΖΑΡΙΦΗΣ

ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ ΔΕ ΡΕΒΕΡΣΩ

Ι. ΗΛΙΑΣΚΟΣ

ΜΙΧ. ΣΑΛΒΑΓΟΣ

Α. Ε. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΟΝ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Ζ. Κ. ΜΑΤΣΑΣ

Γενικὸς Διευθυντῆς ΖΑΦΕΙΡΙΟΣ Κ. ΜΑΤΣΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ: ΑΘΗΝΑΪΚΗ—ATHENOCLES

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐκτελεῖ πᾶσαν Τραπεζικὴν ἐργασίαν, ἥτοι: Προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν γραμματίων καὶ συναλλαγματικῶν, προκαταβολὰς ἐπὶ χρεωγράφων καὶ ἐμπορευμάτων, εἰσπράξεις τοκομεριδίων, παντὸς εἶδους χρεωγράφων, φορτωτικῶν, συναλλαγματικῶν, γραμματίων ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ. Ἐκτελεῖ χρηματιστικὰς ἐντολάς. Ἐκδίδει ἐπιταγὰς, πιστωτικὰς ἐπιστολάς καὶ τηλεγραφικὰς ἐντολάς πληρωμῶν ἐν τῇ ἐσωτερικῇ καὶ τῇ ἐξωτερικῇ. Ἀνοίγει τρέχοντας λογαριασμούς, ἡγυημένους, δέχεται καταθέσεις χρεωγράφων πρὸς φύλαξιν ἀντὶ ἐλαχίστων δικαιωμάτων καὶ ἐνοικιάζει διαμερίσματα χρηματοκιβωτίων διαφόρων διαστάσεων ὑπὸ δρους λίαν εὐνοϊκοῦ διὰ τὸ κοινόν.

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν δέχεται καταθέσεις εἰς τραπεζογραμματίαι, εἰς χρυσὸν καὶ εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑπὸ δρους λίαν εὐνοϊκοῦ.

Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις εἶνε ἀποδοτέαι εἰς ὃ νόμισμα ἐνηργήθησαν, αἱ δὲ εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ὁμοίως ἀποδίδονται δι' ἐπιταγῶν (chèques) τῆς Τραπεζῆς ἐπὶ τῶν ἐν τῇ ἐξωτερικῇ ἀνταποκριτῶν τῆς. Οἱ δεδουλευμένοι τόκοι πληρώνονται καθ' ἑξαμηνίαν ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους.

Ταμειυτήριο, μεῖ ἰδιαίτεραν ὑπηρεσίαν, λειτουργεῖ καθ' ἑκάστην.

ΜΕΓΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
Ο "ΑΤΛΑΣ,"

Τὸ μεγαλύτερον Βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἀμερικῆς, τὸ πλουσιώ-
τερον εἰς ποικιλίαν Ἑλληνικὸν Βιβλιοπωλεῖον τοῦ Κόσμου.

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΝ

ΑΤΛΑΣ

25 Madison St. New York

EST. 1892

LEKAS AND DRIVAS
IMPORTERS OF
ORIENTAL PRODUCT

17 ROOSEVELT ST.

NEW YORK

TELEPHONE 1464 WORTH

ΑΔΕΛΦΟΙ ΜΠΟΥΡΑ

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ Α', Β' ΚΑΙ Γ' ΘΕΣΕΩΣ ΜΕ ΟΛΑ ΤΑ ΑΤΜΟΠΛΩΙΑ

Ἀγοράζομεν καὶ πωλοῦμεν Ἑλληνικὰ καὶ ξένα χρήματα. Διατηροῦμεν Ξενο-
δοχεῖον ὕπνου καὶ φαγητοῦ διὰ τοὺς ἐπιβάτας καὶ ἀμύξια διὰ τὰς ἀποσκευὰς.

Γράψατε. Ἐπιστολαὶ ἀπαντῶνται ἀθημερόν.

Booras Bros

5 Battery Place & 4 Greenwich St.,

New York.

Δύο τηλεφωνα ἡμέραν καὶ νύκτα: 4115 καὶ 4116 Rector.

ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
Κ. ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ & ΘΡ. ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΟΥ
(ΜΟΥΣΙΚΟΝ)
ΑΘΗΝΑΙ — 15 Στοὰ Ἀρσακείου — ΑΘΗΝΑΙ

Αἱ πρόοδοι τοῦ καταστήματός μας ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν εἶνε καταπλη-
κτικαί. Ἡ ἐκλεκτὴ πελατεία μας ἀπὸ μουσικούς, ἔρασιτέχνας, σπουδαστὰς τῆς
μουσικῆς ὁλονὲν αὐξάνει.

Εἴμεθα ἐνήμεροι εἰς ὅ,τι τεμάχια καὶ ἂν ζητήσετε, εἰς ὅλας τὰς νεωτέρας
μουσικὰς συνθέσεις διὰ τραγοῦδι, πιάνο, βιολί καὶ ὅλους τοὺς χοροὺς κ.λ.π.

Ἐξησφαλίσαμεν τὴν συνεργασίαν ὄλων τῶν ἑλλήνων συνθετῶν Σαμάρα,
Λαυράγκα, Σακελλαρίδου, Ροδίου, Λαμπελέτ, Κοκκίνου, Ξανθοπούλου κ.λ.π.
καὶ ἐκδίδομεν τὰ ἔργα των εἰς κομψὰς καὶ πολυτελεῖς ἐκδόσεις πωλοῦντες
αὐτὰ εἰς ἀπιστεύτως εὐθηνὰς τιμὰς.

Ἦδη ἐξεδώσαμεν τοῦ κ. Σαμάρα τραγοῦδια: Τῆς κοπέλλας τὸ νερό
— Νανούρισμα — Ἡ καταραμένη βρύσι. Τοῦ κ. Σακελλαρίδου: Θυμασὰι
τὰ γαρύφαλλα (valse). Τοῦ κ. Σπ. Καίσαρη: Roses d'Attique (valse) καὶ
τοῦ κ. Δ. Λαυράγκα: Δὲν εἶνε φέματα — Βρύσι χύνει τὸ νερό σου — Μὴν τὸ
πιστεύσης. — Κάποτε λέω. (Τραγοῦδια).

Ἀπὸ τὸ ἔξωτερικὸν καὶ τὰς ἐπαρχίας γράψατέ μας διὰ πᾶσαν παραγγελίαν.

Η "ΑΝΑΤΟΛΗ,"

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΩΗΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Ἐταιρικὸν Κεφ. Δρ. 2.000.000

Ἦσφ. Κεφάλ. Δρ. 20.000.000

ΤΟ "ΦΛΟΓΙΣΜΕΝΟ ΡΑΣΟ,"

ΚΑΙ Ο "ΘΡΙΑΜΒΟΣ,"

ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗ

ΕΞΕΔΟΧΗΣΑΝ

Παραγγελίαὶ στέλλονται εἰς
τὸ γραφεῖον τοῦ «Καλλιτέ-
χνου».

Ο ΤΟΜΟΣ ΔΡ. 2

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΓΕΡ. ΒΩΚΟΥ

Η ΚΑΤΟΧΗ, δράμα εἰς πράξεις πέντε δρ. 1.—

ΤΟ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ, δράμα εἰς πράξεις τρεῖς > 0.75

Η ΜΕΓΑΛΗ ΙΔΕΑ, δράμα εἰς πράξεις τρεῖς > 0,75

Ἐξεδόθησαν μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς φιλοκαλίας ὑπὸ τοῦ βιβλιοπώλου Η. Ν. Δικαίου,
Ἀθῆναι, ὁδὸς Βουλῆς, καὶ ἀποστέλλονται ὁπουδήποτε ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΑΠΟΛΛΩΝ,,

ΩΔΕΙΟΝ ΛΟΤΤΝΕΡ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1899

ΑΘΗΝΑΙ ΟΔΟΣ ΦΕΙΔΙΟΥ 3.

Τὸ **ΩΔΕΙΟΝ ΛΟΤΤΝΕΡ** ἰδρυθὲν πρὸ ἑνδεκαετίας καὶ διεν-
θνονόμενον παρὰ τῆς **Κ^ας Λίνας** φὸν **Λόττνερ** εὐρίσκειται εἰς τὸ
κεντρικώτερον μέρος τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἰς εὐρὺ καὶ εὐάερον μέγαρον
μετὰ κήπον.

Αἱ ἐπιτυχίαι του τόσφ εἰς τὴν μουσικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ μόρ-
φωσιν τῶν πολυαριθμῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν του ὄσφ καὶ εἰς
τὰς συναυλίας του καὶ τὰς ἐκτελέσεις μεγάλων ᾠδικῶν ἔργων ὑπὸ
τῆς μικτῆς χορωδίας του εἶνε τοιαῦται ὥστε πᾶς λόγος καθίσταται
περιττός.

Ἐν τῷ Ὁδείῳ Λόττνερ διδάσκονται ὄλα τὰ μαθήματα τῆς
θεωρητικῆς μουσικῆς, ἐπίσης ὄργανικὴ καὶ φωνητικὴ μουσικὴ,
κλειδοκύμβιλον, τετραχορδον, βάρβιτος, συμφωνικὴ μουσικὴ τῆς
αἰθούσης, ᾄσμα, χορωδία κτλ.

Ἡ διδασκαλία γίνεται παρὰ τῆς **Διευθυντρίας Κ^ας Λίνας** φὸν
Λόττνερ, τῶν καθηγητῶν κ. κ. **Καρόλον Μπέμμερ** (χορωδία καὶ
βιολοντζέλο) καὶ ἄλλων δοκίμων καθηγητῶν καὶ διδασκαλισῶν.
Ἦδη ἐκ Βερολίνου ἀφίκετο ἔξοχος καθηγητῆς τοῦ βιολίου ἐκ τῆς
ὕψηλης Μουσικῆς Σχολῆς τοῦ Ἰωακείμ ὁ κ. **Ι. Σαίφερ**.

Ἡ παρεχομένη εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς μαθητριάς μόρφωσις
εἶνε τοιαύτη ὥστε οὗτοι μετὰ τὸ πέρασ τῶν σπουδῶν των δύνανται
ὑφιστάμενοι τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἔξετάσεις νὰ ἔχουν πλήρη τὰ ἐφόδια
τῆς ἐξασκήσεως τοῦ μουσικοῦ ἐπαγγέλματος.

Εἰς τὸ Ὁδεῖον Λόττνερ ἐφοίτησαν καὶ ἔλαβον τὸ μουσικόν των
δίπλωμα καὶ φοιτοῦν μαθηταὶ καὶ μαθητρίαι ἐκ τοῦ ἔξω ἑλληνισμοῦ.

Διὰ πληρεστέρας πληροφορίας στέλλεται εἰς πάντα αἰτοῦντα
κατοπισμὸς καὶ πρόγραμμα διδασκαλίας.

Η ΓΡΗΑ ΜΕ ΤΗ ΡΟΚΑ

ΥΠΟ ΑΜΙΕΤ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Ως ἡμέρα πολιτικῆς Ἀναστάσεως πρέπει νὰ χαιρετισθῆ τὸ νέον πολιτικὸν καθεστῶς, τὸ ὁποῖον αἱ ἐκλογαὶ τῆς 11 Μαρτίου φαίνεται, ὅτι ἐμονιμοποίησαν ὀριστικῶς. Εἶνε δὲ τὸ συμβὰν τοῦτο ἀνώτερον παντὸς ἄλλου εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους. Ἐχρειάσθη σχεδὸν ἓνας αἰὼν διὰ νὰ ἐπισημοποιηθῆ. Ἡ μικρὰ Ἑλλάς, ἡ ὁποία ὑπὸ δύο δυναστείας διέτρεξε τὰς ὀξυτέρας τῶν πολιτειακῶν κρίσεων καὶ ἐξ αὐτῶν πολλάκις κατεστράφη, ἀφεύκτως δὲ ὠπισθοδρόμησε πάσης ιδέας πολιτισμοῦ, ἀπέκτησε ὅπως εἶπεν ὁ διευθύνων σήμερον τὰς τύχας τῆς, νέαν πολιτικὴν συνείδησιν.

Τὸ γεγονός ὡς πόθος, ὡς ἐλπίς, ὡς πίστις δὲν εἶναι τωρινόν. Ἡ ἀντίθεσις τῆς ἠθικῆς ιδέας ἀπέναντι ἀξιοθρηνητοῦ διοικητικῆς καταστάσεως ὑπῆρξε πάντοτε ὡς ἦτο φυσικὸν καὶ ἐπόμενονον, καὶ ἂν παρακολουθήσωμεν τὰ πολιτικὰ χρονικά καὶ τῆς

ἐπὶ Καποδιστρίου διοικήσεως καὶ τῆς ἐπὶ Ὀθωνος καὶ πολὺ περισσότερον τῆς ἐπὶ Γεωργίου θὰ ἴδωμεν, ὅτι διεξάγεται μίᾳ χαρακτηριστικῆ πάλη πρὸς ἐπικράτησιν αὐτῆς. Ἄλλ' εἶνε τοῦτο ὄχι μόνον δυσχερές, ἀλλὰ ἀδύνατον διὰ πολλὰς δεκαετηριδας. Τὸ Κράτος δὲν ἔχει ἰσχὺν διὰ νὰ δαμάσῃ τὰς ἰδιοτελεῖς ἀξιώσεις τῶν ἀτόμων. Ὁ δημιουργικώτερος τῶν νεωτέρων πολιτικῶν ἀνδρῶν, ὁ Χαρίλαος Τρικούπης ὁ ὁποῖος ἐξεπροσώπησε περισσότερον παντὸς ἄλλου τὴν ἀγαθὴν θέλησιν τῆς ἀναδημιουργίας τοῦ Κράτους συντρίβεται, διότι ὁ ἀγὼν εἶνε ἀκόμη ὑπέρτερος τῆς δυνάμεως ἐνὸς ἀνθρώπου. Εἰς τὴν φωτεινὴν του διανοιαν προβάλλει τὸ σχέδιον ἐκπληρώσεως ἀναγκῶν, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ἐξυπηρετηθοῦν ἐπείγοντως. Ἄλλ' ἡ χώρα δὲν ἀποδίδει τὰ μέσα πρὸς τοῦτο, ἡ κοινωνικὴ τῆς καὶ πρωτίστως ἡ πολιτικὴ τῆς κατάστασις φανερῶνουν εἰκόνα ἀπαισίας βαρ-

βαρότητας. Ὀλόκληροι ἐκτάσεις τῆς μένου ἀκαλλιέργητοι, ἢ ἐπιστήμη δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν πρὸς τὰ μέσα τῆς παραγωγῆς, ἢ τοκογλυφία, ἢ δουλοπαροικία λυμαίνονται τοὺς χωρικοὺς πληθυσμούς, ἐπὶ πλέον λείπει τὸ πρῶτιστον ἀγαθὸν ἢ ἀσφάλεια καὶ ἡ ἐγγύησις τῆς ταχύτητος εἰς τὰς συναλλαγὰς, ἢ συγκοινωνία. Τὸ φορολογικὸν σύστημα τοῦ Τρικοῦπη ζητεῖ ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἐκ τῆς πενιχρᾶς ταύτης ἐθνικῆς οἰκονομίας πτωχείαν, ἀλλὰ μεγάλα κεφάλαια τοῦ δημοσίου θησαυροῦ εἶνε ἀδύνατον νὰ σχηματισθοῦν. Καὶ ζητοῦνται δάνεια ἔξωθεν, ὥστε τὸ Κράτος ὑποδουλοῦται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των. Μία ἄλλη πληγὴ χαίνει διαρκῶς, αἱ ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς περιπέτειαι. Ἡ λεγομένη ἐθνικὴ πολιτικὴ διευθύνεται ταύτοχρόνως καὶ ἀπὸ ἄτομα καὶ ἀπὸ τὸ Κράτος. Ἀπρόβλεπτοι τοιαῦται ἀνάγκαι καταστρέφουν καὶ τὴν ὑστάτην προσπάθειαν τοῦ πολιτικοῦ ἐκείνου ἀνδρὸς ὡς πρὸς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ Κράτους εἰς τὴν ἐνημερότητα τῶν ὑποχρεώσεων του. Ἡ χρεωκοπία ἐπέρχεται. Οὕτω συνετρίβη ἀνὴρ τῆς ἐξαιρετικῆς διανοίας τοῦ Χαριλάου Τρικοῦπη, πολιτευτῆς πανευρωπαϊκῆς φήμης καὶ ὑπολήψεως. Τὸ Κράτος ἀκολουθεῖ ὅλας τὰς ὀδυνηρὰς φάσεις τῆς καταπτώσεώς του. Ἐνας πόλεμος τὸ καταστρέφει καὶ τὸ ἐξουθενώνει. Νέα περίοδος, ἀλλὰ ματαίων ἐλπίδων αὐτὴν τὴν φορὰν. Ζητεῖται ἐκτοτε ἢ ἐπανόρθωσις, ἀλλὰ μία δεκαετία παρέρχεται καὶ νέα ἐπέρχονται συμφοραί. Εἰς πολιτικὸς εἰς τὰς ἡμέρας μας, ὅταν πλέον ἐξερράγη ἢ ἀνταρσία καὶ ἡ ἐπανάστασις, ὀμιλεῖ περὶ διαμελισμοῦ τῆς Πολωνίας, ὡς ἀπειλητικῆς εἰκόνας μιᾶς ἐπακριβοῦς καὶ ἀναλόγου διὰ τὴν Ἑλλάδα καταστάσεως. Πράγματι τὸ Κράτος τοῦ ἀτυχοῦς Στανισλάου εἶχε πολλὰς τὰς ὁμοιότητας μὲ τὸ ἰδικὸν μας.

Ἦτο ἡ ἐκδήλωσις τοῦ κινδύνου εἰς τὸ μὴ περαιτέρω τῶν συμφορῶν καὶ ἡ ἀντίδρασις ὡς τι φυσιολογικὸν φαινόμενον τῆς ὄλης αὐτοῦ καταστάσεως ἐρχεται πλέον μὲ τὴν ὀρμὴν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἐπανορθώσεως τῶν πραγμάτων. Τρεῖς ἐκλογαὶ δια-

πιστώνουν τὰς ἀγαθὰς ἐλπίδας, ἐπιβεβαιοῦν τὰς αἰσιοδόξους προβλέψεις καὶ ἀφαιροῦν πάντα δισταγμὸν. Μία νέα ἐποχὴ ἀναφαίνεται πλέον. Ὁρισμένως ὁ ἐλληνικὸς λαὸς δὲν δύναται νὰ στραφῇ πρὸς τὸ παρελθόν. Ὁ κομματισμὸς ὑπὸ τὴν παλαιὰν ἔννοιαν ἐκπνέει καὶ ἡ μειονοψηφία, ἣτις τὸν ἀνεγνώρισε, ὑπῆρξε κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ φυσικὴ προσωπικὴ ἀντίδρασις πρὸς ἐκείνον, ὁ ὁποῖος φιλοδοξεῖ ν' ἀναδημιουργήσῃ τὴν Ἑλλάδα.

Μένει τὴν νῦν νὰ ἐξετάσωμεν ἐὰν ὅ,τι ἐλπίζει ὁ ἐλληνικὸς λαὸς θὰ πραγματοποιηθῇ. Ὁ κ. Βενιζέλος ἔχει κοινοβουλευτικὴν δικτατορίαν. Ἡ εὐφροσύνη του καὶ τὰ ἄλλα ἠθικά του προσόντα θὰ εἶνε ὅπως δὴποτε ἀπηλλαγμένα τῶν κομματικῶν ὑποχωρήσεων ἀνεῦ τῶν ὁποίων εἰς τὸ παρελθόν ἦτο ἀδύνατος ἡ κυβέρνησις τοῦ Κράτους πρὸς οἰουδήποτε. Αἱ νέαι του ἐπιτυχίαι θὰ ἐξαρτηθοῦν ἐκ τῆς δραστηριότητός του καὶ ἐκ τῆς διαρκούς του προσηλώσεως εἰς ἐπιμύχθους ἐνεργείας. Ἡ νομοθεσία δὲν εἶνε τι νέον καὶ οὔτε εἶνε τὸ ὅλον τῶν μεγάλων προόδων, αἱ ὁποῖαι σημειώνονται ἀλλαχοῦ. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους εἶνε ἀπαρχὴ καλῆς βάσεως. Αἰταιτεῖται ὁμως ἀκατάπαυστος φροντίς οἱ νόμοι νὰ ἔχουν ἰσχύϊν καὶ νὰ μὴ περιπέσουν ἐκ νέου εἰς ἀχρησίαν, ἀπαιτεῖται ὁ βουλευτῆς ὡς τὸν ἐγνωρίσαμεν μέχρι τοῦδε νὰ παύσῃ ἀναμιγνυόμενος εἰς τὴν διοίκησιν, ἔπρεπε νὰ ἐκλείψῃ ὀλοσχερῶς τὸ παλαιὸν πρότυπον τοῦ ἐλλήνος βουλευτοῦ.

Αἱ ἰδεώδεις πολιτεῖαι δὲν εὐρίσκονται ἐπὶ τοῦ πλανήτου μας, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἦτο καιρὸς νὰ γείνη ἀνεκτὴ ἡ ζωὴ ἐν Ἑλλάδι, νὰ ἐνισχυθῇ μία πεποιθησις εἰς τὰς ψυχὰς τῶν τιμίων πολιτῶν, ὅτι τὸ Κράτος θὰ παύσῃ νὰ εἶνε διώκτης των καὶ θὰ μεταβληθῇ εἰς προστάτην των. Αὐτὴ θὰ εἶνε τοῦ λοιποῦ ἡ πολιτικὴ φιλοδοξία ὄλων.

Ὡς πρὸς τὸν κ. Βενιζέλον αἱ προβλέψεις ἐκδηλοῦνται πανταχόθεν ἐκ τοῦ ἐλευθέρου Κράτους, ἐκ τοῦ ἔξω ἐλληνισμοῦ, ἐκ τῆς ἀλυτρώτου γῶρας, ὅτι θὰ πραγματοποιηθῇ τὰς ἐλπίδας αὐτὰς καὶ τοῦτο

εἶνε δίκαιον ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψει τὴν δημιουργικὴν του διάνοιαν, τὸν ζῆλόν του καὶ τὴν ἀφοσίωσιν πρὸς τὸ καθήκον. Μία ὀλιγωρία θὰ βλάβῃ μόνον αὐτὸν τὸν ἴδιον. Τὸ νέον καθεστῶς πρὸς τὴν ἀγαθὴν ἐξέλξιν καὶ τὴν πρόοδον δὲν θὰ ἐπηρεασθῇ ἐκ τῆς ἰδικῆς του ἀποτυχίας. Ἡ νίκη πρὸς τὰς νέας ιδέας εἶνε ὀριστική. Τοῦ λοιποῦ τὰ πρόσωπα θὰ εἶναι ἀπλοῖ διεκπεραιωταὶ των καὶ ἡ πλάνη ὡς πρὸς τὰς ἀποτυχίας των ἐγκαίρως θὰ τὰ καθιστᾷ ὀλιγώτερον ἐπιβλαβῆ.

Οὕτω ἀκόμη ἡ ἐδραίωσις τοῦ νέου πολιτικοῦ καθεστώτος θὰ φέρῃ καὶ τὴν διανοητικὴν ἀπολύτρωσιν τῆς φυλῆς ἀπὸ

τὰ δεσμὰ τῶν προλήψεων, θὰ συντρίψῃ τὰς ἀλύσεις τῆς ἠθικῆς δουλείας καὶ ἡ Ἑλλὰς θὰ παύσῃ νὰ εἶνε ἡ διαρκῶς καταφρονουμένη νεκρὰ χώρα. Ἡ δροσιὰ αὐτῆς τῆς αὐγῆς θὰ τῆς φέρῃ καὶ πάλιν τὰ ὠραῖα χρώματα τῆς νεότητος καὶ τὸ δημιουργικὸν σφρίγος τῆς ζωῆς. Μαζῆ μὲ τὸ πολιτικὸν ψεῦδος θὰ κτυπηθῇ μὲ τὸν καιρὸν καὶ τὸ κοινωνικόν. Τότε θὰ ἔλθουν ἡμέραι αὐθυπαρξίας διὰ τὴν νέαν Ἑλλάδα καὶ διατί ὅχι καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐδῶ εἰς ὅ,τι λέγεται τέχνη, ἐπιστήμη, δημιουργία δὲν θ' ἀποδώσουν νέας ἀξίας ἐκ μόνης τῆς ἰδικῆς των ἰκανότητος καὶ πρωτοβουλίας;

ΓΕΡ. ΒΑΚΟΣ

Η ΝΥΧΤΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

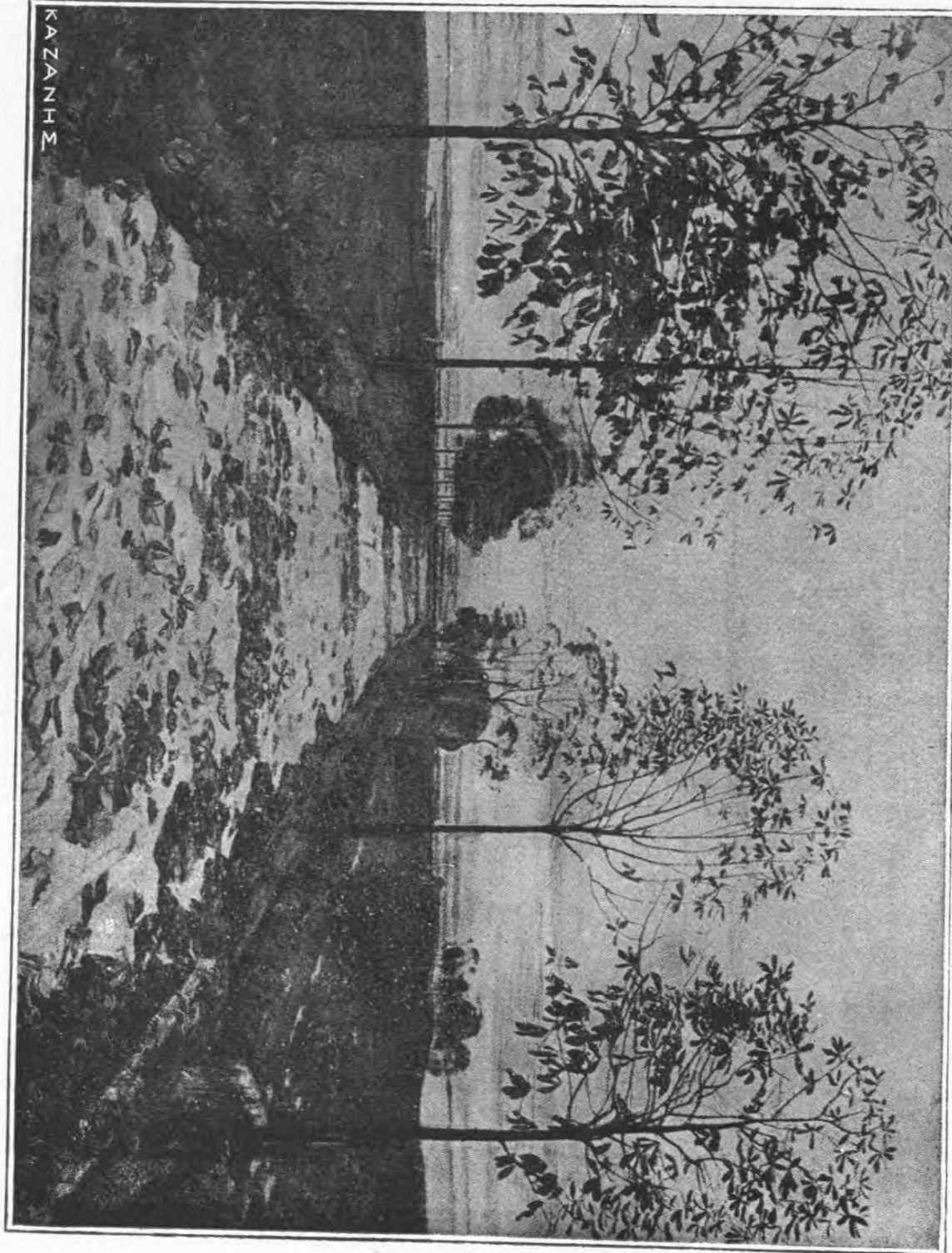
*Νύχτια ἀξημέρωτη βαθεῖα, νύχτια γεμάτη τρόμο.
Ἀπάνου, κάτου, πίσω, ἐμπρός, δεξιά, ζερβὰ κι' ὀλοῦθε,
τοῦ Χάρου ὀλόρθο τὸ σπαθί, τὸ στόμα μιᾶς ἀβύσου.
Ἄργα, βουβά, πασπατευτὰ κι' ἀφεύγατα σαλεύουν
πόδια καὶ χέρια ὀλότρεμα, σὰν ἀλυσοδεμένα.
Καὶ μέσα στὰ τρισκότιδα, τὰ τρισβανὰ τοῦ πόνου,
φωνὴ σὰν τὸ χτυπόκαρδο τόσο γλυκεῖα καὶ κρύφια,
ἀστέρι, ἀγάπη, ἐλπίδα, φῶς, στερνὴ φορὰ σὰς κρᾶζει.*

ΜΑΡΤΗΣ

*Ἐσένα, Μάρτη, καρτεροῦν τὴν ἀνοιξη νὰ φέρῃς
κι' ἐσένα Μάρτη σκιαζοῦνται τῶν λουλουδιῶν τὰ δέροφια,
νὰ μὴν τὰ πάρει ἡ φλόγα σου κι' ὁ ἥλιος τὰ μαυρίση,
καὶ σιὸ λαιμὸ χρουσὲς κλωσιῆς φορέσαν καὶ στὰ χέρια.
Ἄσε τὸν ἔρωτα νὰ ρθῇ τὰ κρεῖνα νὰ δροσίση
τὰ κρεῖνα ποῦ τρεμίζουνε στὸν ἥλιο τοῦ προσώπου,
Ἄσε τὸν ἔρωτα νὰ ρθῇ τὰ ῥόδα νὰ φλογίση
τὰ ῥόδα στὴν παρθενικὴ τὴν ὄψη ποῦ ἀναδίνουν.
Καὶ τοῦτο μύσκο μέσα τους ἔχουν πολὺ κλεισμένα
κι' ὄλα τὰ μάγια ἄς πιᾶσουνε ποῦ σοῦχον καμωμένα.*

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΑΡΛΕΝΤΗΣ

Τ' ΑΓΓΕΛΙΑΣΜΑ

ΚΑΖΑΝΗΣ

ΤΟΠΙΟΝ ΥΠΟ ΦΕΡΑΙΝΑΝΔΟΥ ΧΟΛΜΕΡ

ΑΝΕΒΑΙΝΕΝ ἀσθμαίνων τὸν ἀνήφορον, ὁ καπετὰν Γ'. ὁ Μ. ἂν καὶ ἦτο καβάλλα ἐπάνω εἰς μέγαλον ἰσχυρὸν ἡμίονον, δυνάμενον νὰ σηκῶσῃ ὑπὲρ τὰς 120 ὀκάδας. Ἦσθμαινεν αὐτός, ἦσθμαινε καὶ τὸ ζῶον. Ἦτον πρωὶ ἀκόμα, ἀρχὰς Ἰουνίου. Ἐθαῖνε πρὸς τὰ δυτικοβόρεια τῆς ἐξοχῆς, κ' εἶχε τὸν ἥλιον ὀπίσω του. Καὶ μὲ πλατὺ κόκκινον μανδῆλι ἀδιαλείπτως ἐσπόγγιζε τὸν ἰδρῶτα ἀπὸ τὸ πρόσωπόν του. Κ' ἦτον ἄρρωστος ὑπὲρ τὰ δύο ἔτη, κ' εἶχε σωθῆ καὶ ἀναλύσει ὄλος ἀδυναμίαν καὶ ἰσχνότητα, κ' εἶχεν ἀκόμη τὸ διπλάσιον βᾶρος συνήθους ἀνθρώπου.

Ἐφθασε στὸν Ἄϊ-Λιά, ὡς δύο ὥρας πρὸ τῆς μεσημβρίας. Τὰ πελώρια πλατάνια ὑψοῦντο κ' ἐσειόντο σπαρτὰ ἐπὶ τῆς πλατείας, σκιαζόντα ὅλην τὴν ἑκτασιν, νανουρίζοντα τὴν μεγάλην δίκρουνον βρύσιν. Εἰς τὸ ἐν τούτων ἐσώζετο ἀκόμη ἐν γιγαντιαίῳ κλημα, ἀνέρπον, περιπλέκον, καὶ σμίγον τὰ φύλλα του εἰς ὅλους τοὺς κλάδους καὶ τοὺς ἀκρέμοντας, καὶ κρεμοῦν τοὺς πρὸ πολλοῦ δεμένους βότρυς του ἀνάμεσα στοὺς κλώνους κ' εἰς τὸ κενόν. Εἰς τὸν μακρὸν τεράστιον κορμόν του ἀνέβαινον ἀκόμη οἱ μάγκες καὶ τὰ νοικοκυρόπουλα, κ' ἐκουνιοῦντο. Ἐλικνίζοντο, μέχρις αὐ καταστρέψωσι κ' αὐτὸ τὸ σωζόμενον κλημα, ὅπως εἶχον καταστρέψει καὶ τ' ἄλλα γείτονα ἀδελφία του. Εἰς τὴν κρήνην ἐποτίζοντο ἐν κοπάδι: πρόβατα, τοῦ Γιώργη τοῦ Πολύχρονου, καὶ ἐν αἰπόλιον τοῦ Κώστα τοῦ Βαθύλα, ἐγκαρδιακοῦ ἀδελφοῦ του. Ἐπιάνοντο σχεδὸν καθημερινῶς, ὅταν ἤρχοντο νὰ ποτίσουν τὰ κοπάδια των, οἱ δύο γνήσιοι ἀδελφοί, ἐξ ὧν ὁ νεώτερος εἶχε χάσει ὀπισθεν ἑνὸς λαϊκοῦ παρεγκωμίου τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομά του.

Ὁ Γιώργης κατέβασκεν ὅλους τοὺς ξένους ἀγρούς, ὅσοι ἐγειτόνευον μὲ τὰ σύνορα τῆς νομῆς του, ὁ Κώστας κατεπάτει τὰ σύνορα τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ ἅμα κατεμαρτύρει εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του.

Ὅταν ἤρχετο ὁ οἰκοκύρης νὰ παραπονεθῆ καὶ νὰ τὸν ἐπιπλήξῃ, ὁ μπάρμπα Γιώργης εἶχε τόσον γλυκεῖαν γλῶσσαν, ὥστε ὁ ἄνθρωπος σχεδὸν ἐπέθετο ὅτι ὁ βοσκὸς δὲν τὸν εἶχεν ἀδικήσει, καὶ εἶχε γείνη λάθος. Ἄμα ἔστρεφεν ὁμως ἐκεῖνος τὰ νῶτα ν' ἀπέλθῃ, ὁ Πολύχρονος ἐσήκωνε τὰ χέρια καὶ τὸν ἐμουτζωνε ὀπίσω του, γογγύζων, ὑβρίζων καὶ βλασφημῶν. Ὁ Κώστας, καθὰ διηγοῦντο, εἶχε γείνη ποτὲ ἀράπης μελανωμένος τὴν νύκτα, διὰ νὰ ἐνεδρεύσῃ καὶ δείρῃ ἕνα κάποιον Γούμενον, ὅστις εἶχεν ἔλθῃ στὸ μοναστήρι μεταπομπαῖος ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου, ἐπειδὴ ὁ ξένος καλόγερος διεμαρτύρετο κατὰ τοῦ Βαθύλα διὰ τὴν καταβόσκησιν τῶν κτημάτων τῆς Μονῆς.

Ὅταν συνηντῶντο στὴν βρύσιν τ' Ἄϊ-Λιά.

— Τῶκαμες πάλι τὸ θᾶμμά σου, σκυλι παραδομένο, ἄρχιζεν ὁ Γεώργιος, πῆες καὶ μ' ἀγκάλεσες.

— Καλὰ σ' ἔκαμα, ἀπεκρίνετο ὁ Κώστας· γιατί ἐσὺ εἶσαι σκυλι κρυφοδάκωτο, ποῦ πρέπει νὰ σ' ἔχη κανεὶς ἔννοια.

— Τί γαιγύζεις βρὲ ποῦ νὰ λυσσάξῃς; μὲ τὴν κακία σου θὰ μείνης κακόμοιρε.

— Τί οὐρλιάσματα κ' ἀφροὺς βγάξεις ἀπ' τὸ στόμα σου; Θὰ φᾶς τὰ λυσσικά σου, γιατί δὲν ἀφήνεις διαβάτη ποῦ νὰ μὴν τὸν δαγκάσῃς.

— Ἄχ! σκυλι ἀγαρηνό, ἄπιστο!

— Τρομάρα σου! Φραγκόσκυλο, κοπρόσκυλο. ψωριασμένο.

Ἐσῆκωνεν ὁ Γεώργης τὴν στραβολέκαν,

* Βλέπε «Καλλιτέχνην» τεύχος 24^{ον}.

ὕψωνε καὶ ὁ Κώστας τὴν στραβολέκην, ἀντήλλαξαν δύο ἀδελφικές ξυλιές. ἐσοῦτου ἤρχετο εἰς γηραιὸς ἀγροφύλαξ σοβαρὸς, ἡ γείτων κηπουρὸς γελῶν, κ' ἐχώριζε τοὺς δύο σκυλοαδελφούς, (τὰ δύο σκυλαδέρφια).

*

Ὁ καπετὰν Γεωργάκης ἐπέζηευσεν, ἐχαίρετσε τοὺς βοσκούς ὅσοι ἀνεψύχοντο ἐκεῖ μὲ τὰ ποιμνιά των, ἔπειε δροσερὸν νερόν, ἀφῆκε βαθὺν στεναγμόν, κ' ἐστράφη πρὸς μακρὸν ἀνόγιον οἰκοδόμημα, πρὸ τῆς θύρας τοῦ ὁποίου εἶχε περάσει πρὸ πέντε λεπτῶν. Ὁ ἀγωγιᾶτης τοῦ ἐπῆρε τὸ ζῶον καὶ τὸ ἔδενε διὰ τὴν βόσκη χωρὶς τὴν ἐλαφρώση ἀπὸ τὸ φόρτωμα.

— Μπορεῖ νὰ κάμω ὡς μισὴν ὥρα, τοῦ εἶπεν ὁ καπετὰν Γ. περίμενέ με.

Ἐβάδισε μὲ κόπον, ἴσως διότι ἦτο αἰμωδισμένος ἀπὸ τὴν καθάλλα. Εἶτα πάλιν ἐστράφη πρὸς τὸν ἡμιονηλάτην.

— Ἀλήθεια, ζέχασα φέρε τῆ λειτουργιά, τὸ κερί, καὶ τὸ λιθάνι, ἀπάνω, στὸν πάτερ Γερεμιά.

Ὁ ἄνθρωπος ὑπήκουσεν, ἔλαβεν ἀπὸ ἐν ζεμπίλι κρεμάμενον εἰς τὸ πλευρόν τοῦ σαμαρίου προσόψιον λευκὸν τυλιγμένον, ὅπου ἦσαν τὰ θρησκευτικὰ δῶρα τὰ ὁποῖα εἶχεν ὀνομάσει ὁ Μ., καὶ τὸν ἠκολούθησεν.

*

Ἐπῆγαινε ὁ Γ. νὰ ξαγορευθῆ στὸν πνευματικόν, ὅστις ἐμόναζεν ἐκεῖ ἐρημικός καὶ ἀνεξάρτητος, (ἀπὸ δεκαετίας, χωρὶς νὰ κατέλθῃ ποτὲ εἰς τὴν πόλιν). Εἶχε τόσα χρόνια ἀνεξαγόρευτος. Ὅλας τὰς ἀμαρτίας τῆς νεότητός του τὰς εἶχεν ἀκόμα φορτωμένους εἰς τὴν συνείδησίν του, τὰ σαρκικὰ πάθη, καὶ ὅλα τὰ λοιπά.

Ἦτο μόλις σαρανταπέντε ἐτῶν, καὶ εἶχε προκόψει εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις. Μεγαλοπλοίαρχος, μὲ μπάρα καὶ μὲ τρικάρτα δύο τρία, εἶχεν ἀνοίξει τὸν δρόμον, κ' ἔγεινεν ἀφορμὴ νὰ εὐπορήσουν καὶ ἄλλοι ἐμποροπλοίαρχοι, καὶ εἶχε φέρει δευτέραν πρόσκαιρον ἀκμὴν εἰς τὴν φθίνουσαν ναυτιλίαν τοῦ ἰστίου. Εἰκοσαετῆς εἶχε κληρονομήσει παρὰ τοῦ πατρὸς του μικρὸν καρ-

βάκι χρεωμένον, ἐπλοίαρχε ὑπὲρ τὰ εἴκοσι ἔτη, καὶ εἶχε κατορθώσει ἐν τῷ μεταξύ ὅλα τὰ θαύματ' αὐτά!

Ἦτο γίγας, σωματικῶς καὶ καρδιακῶς. Ἐδούλευε διὰ πέντε ἀνθρώπους, κ' ἔτρωγε κ' ἔπινε δι' ἄλλους τόσους. Εἶχεν ἀρρωστήσει σ' ἓνα ταξίδι πρὸ δύο ἐτῶν καὶ πλέον, κ' οἱ ἰατροὶ τῆς Σμύρνης, εἶτα κ' οἱ καθηγηταὶ τῶν Ἀθηνῶν, τῷ εἶχαν ἐπιβάλλῃ δίαιταν. Ἴσως εἶχε ψαμμιάσιν, ἢ μᾶλλον διαβήτην ἐπιπλεγμένον μὲ ἄσθμα. Πῶς νὰ τρέφεται αὐτὸς μὲ γάλα, καὶ νὰ πίνη πτισάνην, ἢ ὀλίγον χλιαρὸν νερόν; Αὐτὸς ἔβλεπε τὸ μπαρπουνοκέφαλον, καὶ τοῦ ἤρχετο νὰ τὸ ἀρπάξῃ ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ ναύτου, ἢ τοῦ ὁμοτραπέζου του. Ὀρφούς, συναγρείδες, ὄστρεῖδια, καλόγνωμες, ἀστακοὺς καὶ χέλια, πῶς νὰ τὰ ζεχάσῃ; Πῶς νὰ μὴ τρώγῃ κοκορέτσι, κεφτέδες, σπληνάντερο, ἢ ροσμπὸφ μὲ μακαρονάδα; Εἶνε ζωὴ αὕτη; Ἦ πῶς νὰ μὴν πίνη τὸ θαυμασίον μπρούσκο μαῦρον τοῦ τόπου, ἢ καὶ τὸ μωσχάτο καὶ τὸν ῥοδίτην, καὶ νὰ στερηθῆ ἀκόμα καὶ τὸ τσίπουρο; Εἶνε ζωὴ αὕτη;

Ἐβαλεν ἓνα ἐξάδελφόν του πλοίαρχον εἰς τὸ μπάρακο, ὅστις δὲν ἠῦρε δουλειὰς νὰ δουλέψῃ, καὶ «τὸν ἔβαλε μέσα»· τὸ ἄλλο τὸ ἐξεχώρησε «χρεωλυτικῶς» εἰς ἓνα παλαιὸν φίλον τοῦ θαλασσίον, ὅστις τὸ ἔφαγε, σκάφην κ' ἄρμενα καὶ καρφιά, κ' αὐτὸς ἐμεινεν ὡς ἔγγιστα δύο ἔτη εἰς τὴν γενέθλιον νῆσον. Ἀλλὰ φόβον διὰ τὴν πτωχεύσῃ δὲν εἶχε, καθότι εἶχε ἀποκτήσει κτήματα εἰς τὴν πατρίδα ἀξίας 70 χιλ. δραχμῶν, κ' εἶχε βαλμένα στὴν Τράπεζαν εἰς τὰς Ἀθήνας, μετρητὰ περὶ τὰς πενήντα χιλιάδας.

— Γιὰ νὰ βροῦν τὰ κουτσουβέλια νὰ τρώνε, ἂν μοῦ συμβῆ τίποτε, εἶχεν εἰπεῖ εἰς ἓνα πατριώτην του εἰς Ἀθήνας.

Ἐννοοῦσε τὰ τρία παιδιὰ, δύο ἀγόρια κ' ἓνα κορίτσι ποῦ εἶχε. Τὸν εἶχε εὐρεῖ ὁ φίλος ἐκεῖνος εἰς ἓνα ξενῶνα τῆς «Πελοποννήσου» πάσχοντα ἤδη, πλαγιασμένον ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ δίπλα, ἐπὶ τῆς τραπέζης ἦτο ἐν ῥεβόλθεο ὀλογέμιστον καὶ τὸ εἰρημένον ποσόν, μέρος εἰς λίρας, καὶ μέρος

εἰς χαρτονόμισμα, ὑπὸ τὸ προσκέφαλόν του, διὰ νὰ τὸ καταθέσῃ τὴν αὐριον εἰς τὴν ἀ' Ἐθνηκὴν».

Εἶτα ὅταν ἦλθε εἰς τὴν πατρίδα, ἔτρωγε γαλατερά κ' ἔπινε δι' ἀναψυκτικὸν βυσινάδα κατὰ συγκατάβασιν, δι' ὄλου τοῦ θέρους. Ὅχι ἀπαξ παρέβαινε τὸν αὐστηρὸν ἰατρικὸν κανόνα. Κατεβρόχιζε μπριζόλαν, ψητὸν τῆς σούβλας, ἐκεῖνο ποῦ τρελαίνει τοὺς Φράγκους, «ροτὶ ἀλά παλληκᾶς», κ' εἶνε ἢ ἀπόλαυσις καὶ τὸ καύχημα ὄλων τῶν Ἑλλήνων, γενικὴ πανηγυρὶς καὶ ἀνοιξὶς καὶ Πρωτομαγιά. Ἀλλ' εὐθύς ὑστερον ἐπῆρχετο πάλιν βαρεῖα ἢ ὑπόμνησις τοῦ σκυθροῦ ἀσκληπιάδου — ἀνθρώπου ὅστις θέλει νὰ διδαχθῇ «τὴν κεραμείαν ἐν τῷ πίθῳ», ἢ νὰ μάθῃ τὴν κουρευτικὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ φλακροῦ — κ' ἠναγκάζετο νὰ γείνη πάλιν γαλακτοφάγος, ὁποῖοι ἦσαν οἱ παλαιοὶ Α. . . κ' ὁ Ρότσιλδ, ὁ ἔβραϊὸς χιλιεκατομμυριούχος εἰς τὰ Παρίσια, καὶ τόσοι ἄλλοι δυστυχεῖς.

*

Τέλος ἡ υἰγεία του δὲν ἐβεελτιώθη, κ' εἶχεν ἀπομείνῃ ὁ μισός, κ' ἤξιζεν ἀκόμη διὰ δύο καὶ ἦτο ἀσθενὴς καὶ μεγαλοπρεπῆς, στιβαρὸς καὶ κάτωχρος. Καὶ τὴν πρῶταν ἐκείνην, τὸ Σάββατον, πρὶν ἐπιθῆ τῆς ἡμιόνου διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ μέγα κτήμα του εἰς τὴν Κεχριάν, ὅπου εἶχεν ἔπαυλιν καὶ ἀγροτικὴν οἰκίαν διὰ ν' ἀλλάξῃ τὸν ἀέρα, κ' ὁ δρόμος του ἦτον νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸν ναὸν τοῦ Προφήτου Ἡλία ὅπου ἔφθασε λίαν πρῶτι, εἶχεν ἀνοίξει τὸ συρτάρι καὶ εἶχε βγάλει ἐν πλήθος ὁμολογὰ, ἄλλα συμβόλαια, ἄλλα ἐπὶ χαρτοσήμου, κ' ἄλλα ἐφ' ἀπλοῦ χάρτου, κ' εἶχε στειλῆ νὰ κλέσῃ πέντ' ἐξ πτωχοῦς γέρους. παλαιούς ναύτας, ἀποζῶντας μὲ 12 δραχμὰς σύνταξιν ἀπὸ τὸ Ἀπομαχικόν καὶ δέκα ἢ δώδεκα χῆρας, κ' ἄλλα τόσα ὀρφανὰ κοράσια, κ' ἔδειξε τὰ ὁμολογὰ, καὶ τὰ ἔσχισεν ἐπὶ παρουσίαν των, κ' εἶπε:

— Νὰ παρακαλεῖτε γιὰ τὴν ψυχὴ μου, ἂν πεθάνω.

Αἱ χῆραι μὲ δάκρυα καὶ μὲ σείσματα κεφαλῆς τὸν εὐχαρίστησαν, αἱ ὀρφανὰ ψιθυρίζουσαι ἐχαμήλωσαν τὰς κεφαλὰς, καὶ εἰς

ἐκ τῶν παρόντων θαλασσιῶν τοῦ εὐχῆθη.

— Ὁ Θεὸς νὰ σ' ἀξιώσῃ, καπετὰν Γεωργάκη, νὰ χαρίσῃς ἀκόμη πολλὰ.

— Ἀμήν! εἶπεν ὁ Γ. ἐννοήσας ὅτι τοῦτο ἐσήμαινε «νὰ ἀποκτήσῃς πολλὰ, διὰ νὰ χαρίσῃς ἀναλόγως».

Ἀκολουθῶν, ἵππευσεν ἐπὶ τοῦ μεγαλοσώμου ζώου καὶ ἀνέβη τὸν ἀνήφορον, διὰ τὸν Ἄϊ-Λιά. Εἶτα ἐπῆγεν εἰς τὸν παπᾶ-Γερεμιά, ἐξωμολογήθη καὶ δὲν ἀφῆσε τίποτε ποῦ νὰ μὴν τὸ εἶπῃ, ἐκτὸς ἂν ἐξέχασε μερικά. Κατόπιν, ἐπέβη τοῦ ἡμιόνου, κ' ἐξεκίνησε διὰ τὸ κτήμα του, εἶχεν ἄλλον τόσον δρόμον νὰ βαδίσῃ μίαν ὥραν περίπου, ἐπίπεδον καὶ κατήφορον πλαγιόν. Ὁ ἥλιος ἐψήλωνε καὶ ἔκαιε τὰ νῶτα τοῦ ἀναβάτου, καὶ ἦτο ἤδη ἐνδεκάτη καὶ ἡμίσεια ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸ κτήμα του ὁ Γ.

Ἐκειτο ἀνάμεσα στὸ Πρυγι καὶ στὴν Κεχριάν, κ' εἶχεν ἀντικρῦ τὸ μέγα δάσος τῶν δρυῶν, τὸν Ἀραδιᾶν (;) πρὸς μεσημβρίαν, καὶ δεξιὰ τὰς ἀκτᾶς καὶ τοὺς βράχους τοῦ βορεινοῦ Κάστρου, καὶ τὸ θεσπέσιον πέλαγος τὸ καὶ φρίσσον, ἀβυσσαλέον καὶ γλαυκόν. Ὅλον τὸ χωράφι ἀγύριστον περιέχον ὑπὲρ τὰ χίλια δένδρα, ἐλαιᾶς, μυγδαλέας, ἀπιδέας, καὶ συκᾶς, ἦτο κατήφορος καὶ κρημνός. Διὰ νὰ κατέλθῃ τις ἐκ τῶν ἄνω, ὅπου ἦτο κτισμένη ἢ μικρὰ καλῶς περιποιημένη ἔπαυλις κ' ὅπου ὁ Κώστας ὁ Σκαρλάτος ἔβασκε τὰς πέντε ἢ ἕξ αἴγας καὶ τὰ πρόβατά του, μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ φυλάττῃ τὰς μυγδαλέας καὶ τ' ἄλλα ὀπωροφόρα, μὲχρι τῶν κάτω ὅπου πλάτανοι καὶ καρυδεῖαι καὶ δρύες ἐκάλυπτον μέσα στὸ ῥέμμα τὴν κρυφὴν πηγὴν τοῦ νεροῦ, ἔπρεπε νὰ ὀλισθήσῃ τρίς ἐπάνω στὰ χόρτα, νὰ πέσῃ. νὰ πιασθῆ ἀπὸ σχοῖνον ἢ ἀπὸ κορμὸν δένδρου, νὰ βαρέσῃ τὴν πλάτην του, ν' ἀνασηκωθῆ, νὰ ξαναπέσῃ καὶ τέλος νὰ κυλισθῆ ἕως κάτω εἰς τὴν βαθίαν ἐσχατιάν, εἰς τὸ κράσπεδον τοῦ κρημνοῦ. Εἶτα ἡ συντροφιά, ἂς εἶχε γλιστρήσῃ καὶ τρίς καὶ τετράκις, μὲ γέλια κ' εὐθυμίαν, θὰ ἐστρωνετο ὑπὸ τὰ πλατάνια, σιμὰ στὴν βρύσιν, ὅπου ὁ Χρῖστος ὁ Καλογιάννης θὰ ἐλιάνιζε τὸ κοκορέτσι, κ' ὁ Φραγκούλης τοῦ

Πανου θὰ ἐσσύβλιζε τὸ μπούτι, κ' ἡ Κρα-
τήρα ἢ Σκαρλάταινα θὰ ἔφερνε ζεστά ἀχνί-
στά τὰ τυροπ'τάρια, μὲ χλωρὸν τυρί, καὶ
μὲ δωδεκάδα αὐγῶν κατασκευασμένα, καὶ
ψημένα στὸν φούρνον τοῦ καλυβιοῦ τῆς.
ἀντικρὺ στὴν ράχιν τοῦ βουνοῦ. Ἄλλὰ ποῦ
τώρα σπληνάντερο καὶ κοκορέτσι, καὶ ποῦ
τὰ τυροπ'τάρια;

*

Ὁ καπετὰν Γιωργάκης ἐπέζευσε. Ὁ
ἀγωγιάτης ἀπέθεσε τὰ πράγματα ἐντὸς τοῦ
καλυβιοῦ κ' ἐπῆρε νὰ δέσῃ τὸ ζῶον. Ὁ
Μ. ἐκάθησεν ὑπὸ τὴν σκιὰν μεγάλης ἐλαίας,
κάτω τῆς μικρᾶς ἐπαύλεως. (Ὁ πάτερ
Ἱερεμίας τοῦ εἶχε δώσει ὡς συνοδίαν τὸν
γέρο-Πέτρον, λέγων ἄς ἔλθῃ ὁ ἀδελφὸς
νὰ σὲ συντροφεύσῃ ὡς κάτω, νὰ σοῦ εἴπῃ
καὶ κανένα λόγον πνευματικόν. — Ὁ Γ.
δὲν εἶχε προσλάβῃ συνοδίτην ἀπὸ τὸ χω-
ρίον. Ἐν μελαγχολίᾳ καὶ παραξενιᾷ εἶχεν
εἶπε εἰς τὴν γυναῖκα δι' ἡμέρας ἕως ἀλλάξῃ τὸν ἀέρα στοῦ κα-
λύβι, καὶ ὅτι δὲν θέλει κανένα μαζί του.
Τὴν ἀπεχαιρέτισεν ἐφίλησε τὰ τέκνα του
(τὸ μεγαλύτερον ἐκ τῶν τριῶν ἦτο δέκα
ἐτῶν) καὶ ἀπῆλθεν. Ὁ Γ. δὲν ἠθέλησε νὰ
παραβῇ τὸν λόγον τοῦ πνευματικοῦ, καὶ
ἐδέχθη τὸν Π. ὡς συνοδίτην. Ὁ γέρο-Πέ-
τρος μοναχὸς μὲ πενήχρον ράσον, ἔλεγε
ὅτι ἦτο 98 ἐτῶν. Ἴσως ἔπεφτεν ὄρτσα
καμμίαν δεκάδα. Ἦτο ἀκμαῖος, ἠλιοκαῆς,
μὲ σφιχτὸ κόκκαλον. Ἦτο βραχύς, μὲ πενή-
χρον ράσον κ' εἶχε δέκα ἕως δεκαπέντε τρί-
χες ὑπὸ τὸ χεῖλος καὶ τὸν πώγωνα. (Εἶχεν
ὕπηρετῆσει ὡς διηγείτο ὁ ἴδιος, στρατιώτης
ἐν Τουρκίᾳ, ἦτο δὲ Βουλγαρικῆς κατα-
γωγῆς).

Τὸ καλύβι ἦτο καλοκτισμένον, περιποιη-
μένον, μὲ πολλὰ σκευῆ κ' ἐργαλεῖα γεωρ-
γικά, μὲ ἀχυρῶνα καὶ σταῦλον μικρὰ
ἐπαυλις. Ὁ Μ. ἐκάθησεν ὑπὸ τὴν ἐλαίαν,
δέκα βήματα κάτω τοῦ δυτικομεσημβρινοῦ
ταίχου, ἐπὶ ὄχθου τινὸς τοῦ κατωφεροῦς
ἐδάφους. Ὁ γέρο-Πέτρος ἐκάθησεν ἀρι-
στερά του, τρεῖς πειθαμῆς παρακάτω, μὲ
τὸν ἀριστερὸν ὦμον καὶ τὴν κατατομὴν
τοῦ κρηνίου πρὸς αὐτὸν νεύουσαν. Ὁ Πέ-
τρος ἐδοκίμασε ν' ἀρχίσῃ ὀμιλίαν.

— Συνειθίζει καὶ λέγει ὁ γέροντας,
καπετὰν Γιωργάκη, ὅπως λέει ὁ προφήτης
Ἡσαίας, «πᾶσα κεφαλὴ εἰς πόνον, καὶ
πᾶσα καρδία εἰς λύπην», ὥστε δὲν ὑπάρ-
χει ἄνθρωπος στὸν κόσμον ποῦ νὰ μὴν
πονέσῃ καὶ νὰ μὴν πικρανθῇ, εἴτε ἀπ' τὴν
καρδίαν εἴτε ἀπ' τὸ κεφάλι. Κι' ὁ Δαυὶδ
λέει: «ποτήριον ἐν χεירὶ Κυρίου οἴνου
ἀκράτου. . . πίνονται πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ
τῆς γῆς». Ὅθεν δὲν μπορεῖ νὰ γλυτώσῃ
ὁ ἁμαρτωλὸς νὰ μὴ πιῇ ἀπ' τὸ κατακάθι
τοῦ ποτηρίου, τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Γ. ἤκουεν ἀλλὰ δὲν ἐνόει καλῶς,
καὶ δὲν ἀπήντησεν. Ὁ γέρον μοναχὸς
ἐξηκολούθησε μὲ ἔξαρσιν. «Χρεμάτισον τὴν
φωνήν σου, ἢ θυγάτηρ Γαλλήμ». «Καὶ
συντριψας Κύριος τὴν ὄβριον τῆς ὑπερηφα-
νίας σου, ὅτι τὸ στρῆνός σου ἀνέβη εἰς
τοὺς μυκτῆράς σου, καὶ τὸ κέρασ σου συν-
τριβείη». Ὅπου κι' ἂν χρεματίσῃ τινὰς
τὴν φωνήν του, κι' ἂν ψηλώσῃ τὸ κέρατό
του, τὸ κέρατό του θὰ συντριφθῇ, κ' ἡ
φωνὴ του θὰ λουφάξῃ».

— Αὐτὸ εἶνε κοντὰ στὸν νοῦ, ἀπῆν-
τησε τυχαίως ὁ καπ. Γ.

— Κ' ἔπειτα, νὰ σοῦ πῶ, ἐπανέλαβε
μὲ περισσότερον θάρρος ὁ Πέτρος, δὲν
βλέπεις τί κακομοιριά, τί ἀπροκοψιά, τί
ἀναχορταγιά μᾶς ἐκυρίεψε ὅλους, εἰς αὐ-
τοὺς τοὺς ἐσχάτους χρόνους;

Λέει ὁ προφήτης: «Ἰνατί τιμᾶσθε ἀργυ-
ρίου ἐν οὐκ ἄρτοις καὶ ὁ μόχθος ὑμῶν
οὐκ εἰς πλησμονήν;» Ἄνίσως δὲν στείλει
ὁ Θεὸς βροχὴ καὶ χιόνι, καὶ πάχνη, κ'
ἡλιο, καὶ ζέστη, καὶ δροσιά, ποῖαν σημα-
σίαν ἔχουν τὰ ἀργύρια; Ἄφοῦ δὲν ὑπάρ-
χουν καρβέλια, πῶς θ' ἀγοράσουμε ψωμιά;
Ἄφοῦ δὲν χορταίνωμεν ἀπ' τὸν κόπον καὶ
τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου μας, πῶς θὰ
χορτάσωμε ἀπ' τὴν ἀδικίαν καὶ πλεονεξίαν;

Ἔως ἐδῶ εἶχε φθάσει εἰς τὴν τρελὴ δι-
δαχὴν του ὁ γέρο-Πέτρος. Αἰφνης τὴν
στιγμὴν ἐκείνην ὁ καπετὰν Γιωργάκης ἀνε-
σκιρτήσεν, ἀνεσηκώθη ἀποτόμως, κ' ἤρπασε
τὴν χονδρὴν ράβδον, ἀγριελαιίνην ράβδον
τοῦ γέροντος μοναχοῦ. Ὁ Πέτρος ἔστρεψε
βλέμμα πρὸς αὐτόν, καὶ τὸν εἶδεν ἔντρο-
μος. Εἶχον ἐξογκωθῆ βλοσυρὰ τὰ ὄμματα

του, αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του ἐφρικίασαν
καὶ ἀφῆκεν ἀλλόκοτον φωνήν.

— Τί ἦρθες ἐδῶ;

Συγχρόνως ἐσφενδόνισε τὴν ράβδον πρὸς
τὰ κάτω, ἧτις στροφοδονήσασα ἐπῆγε
τριάντα βήματα μακρὰν τὸν κατήφορον,
καὶ πεσοῦσα ἐκτύπησε τὴν ρίζαν μιᾶς νεο-
φύτου ἐλαίας.

— Τί τρέχει, ἀδελφέ; εἶπεν ὁ Πέτρος.

— Νά τος! νά τος! ἔκραξεν ἑξαλλος ὁ
καπετὰν Γιωργάκης, δεικνύων ἀριστερώτερα
ὀλίγον τοῦ μέρους, ὅπου εἶχε πέσῃ ἡ ράβδος.

Ὁ Πέτρος ἐσηκώθη, κ' ἔκαμε τὸν σταυ-
ρόν του.

— Δὲν βλέπω τίποτε, ἀδελφέ μου!
Ἦσύχασε.

— Εἶνε ψηλός, λάμπει τὸ μάτι του, καὶ
κρατεῖ γυμνὸ σπαθί. Ἦρθε νὰ μὲ κόψῃ, φορεῖ
κοντὴ φουστάνελλα χωρὶς λόζες, καὶ κόκ-
κινῃ χλαίνα, κ' ὀλόχρυσο θώρακα. Νάτος!
φεύγει. . . ἔκανε κατακεῖ. . . θάρρη πάλι.

Ὁ Πέτρος δὲν ἔβλεπε τίποτε. Ἐκαμε
πολλοὺς σταυροὺς, κ' ἐπροσπάθει νὰ κατα-
πραύνη τὸν ἄνθρωπον. Μετ' ὀλίγα λεπτά
τῆς ὥρας, ὁ Γ. κατεβλήθη, ἔκλεισε τὰ ὄμ-
ματα, κ' ἔπεσε σχεδὸν ἀναισθητὸς ὑπὸ τὴν
σκιάν τοῦ δένδρου.

*

Τὴν ἐπαύριον, τὸ δειλινόν, εἶχε πλεύσει
μεγάλῃ σκαμπαβία μὲ ἑξ κουπιὰ κάτω

εἰς τὸν αἰγιαλὸν τῆς Κεχριάς. Οἱ πέντε
κωπηλάται ἀνῆλθον μιᾶς ὥρας δρόμον εἰς
τὸ κτῆμα τοῦ Μ., ὁ ἕκτος εἶχε μείνῃ κάτω
εἰς τὸν ὄρμον, διὰ νὰ φυλαξῇ τὴν βάρκαν.
Ἄλλοι τόσαι ἐξωμερίται, καὶ βοσκοί, ὁ
Σκαρλάτος κ' οἱ γείτονες, συνθηροίσθησαν
εἰς τὴν μικρὰν ἐπαυλιν.

Ὁ Μ. εἶχεν ἀποθάνει τὴν προλαβοῦσαν
νύκτα. Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον εἶχεν ἰδεῖ τὸ
μεσημέρι, ὁ ἄγγελος ἢ ὁ χάρος, εἶχεν ξα-
ναέλθῃ περὶ τὰ μεσάνυκτα, καθὼς προεί-
πεν ὁ καπετὰν Γ., καὶ «τὸν ἔκοψε».

Ὁ γέρο-Πέτρος, ἄγρυπνος ὄλην τὴν
νύκτα, τοῦ ἔκλεισε τὰ ὄμματα, κ' ἐδιάβα-
σεν ὄσους ψαλμοὺς ἤξευρεν ἐκ μνήμης. Ἡ
πενθερὰ τοῦ Σκαρλάτου ἡ γηραιὰ ἦλθε
διὰ νὰ. . . * προχείρως τὸν νεκρόν.

Οἱ ἄνδρες κατεσκεύασαν πρόχειρον φο-
ρεῖον, μὲ κλάδους καὶ μὲ φυλλάδας δένδρων.
Ἦπλωσεν ἐπ' αὐτοῦ τὸν γίγαντα νεκρόν,
καὶ τὸν κατεβίβασαν, καὶ τὸν ἐκόμισαν —
πῶς νὰ τὸν βαστάσουν: — εἰς τρεῖς ὥρας,
τὸν κατήφορον καὶ τὴν κακοτοπιάν, μέχρι
τοῦ αἰγιαλοῦ κάτω, καὶ τὸν ἐπιβίβασαν.

Ἡ σκαμπαβία ἀπέπλευσε μὲ δύναμιν
κωπιῶν.

Ἡ κηδεῖα ἐτετέστη πανηγυρικῇ τὸ δει-
λινόν εἰς τὴν πολίχνην.

† Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

* Λέξις δυσανάγνωστος.

ΟΙ ΚΑΝΤΑΡΑΙΟΙ

«Μήνυσις Ἰω. Δ. Κανταράκια, κατὰ
Γ. Κ. Κανταράκια, ἐπὶ ἀγροζημιά, ἐπι-
θέσει καὶ ἀπειλῇ». «Ἐγκλησις Ἀντ. Ι.
Κανταράκια, κατὰ Β. Γ. Κανταράκια,
ἐπὶ καταπατήσει ἀγροῦ, τραύματι, καὶ
αικίαις». «Μήνυσις Κωνστ. Στ. Καντα-
ράκια, κατὰ Ἀναστ. Στ. Κανταράκια,
ἐπὶ διαταράξει οἰκιακῆς εἰρήνης, ἐξυθρίσει,
καὶ ἀπειλῇ». Ὅλ' αὐτὰ τὰ ἐγγράφα, καὶ
πολλὰ ἄλλα ὁμοῦ, τὰ διεξήρχετο ὁ καπε-
τὰν Γιώργος ὁ Ζωραΐτης, πρῶην ναυτικός,
ἐμποροπλοίαρχος, καὶ νῦν γραμματικὸς

τοῦ χωριοῦ, *τάουνκλερκ*, ὅπως λέγουν οἱ
Ἄγγλοι, δηλαδὴ γραμματεὺς τῆς δημορ-
χίας. Ἐπειδὴ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ἡ ἀστυ-
νομία ἦτο δημοτικῆ, καὶ παρ' αὐτῇ ἐγί-
νοντο αἱ ποινικαὶ καταγγελίαι. Καὶ χωρὶς
νὰ προσέξῃ εἰς τὸ πλῆθος αὐτὸ τῶν Καν-
ταραίων, οἵτινες εἶχον γίνοι τόσον πολλοὶ

** Τὸ δεύτερον συνοπτικὸν κλέρκ, εἶνε παρα-
φθαρμένον ἐκ τῆς ἑλληνικῆς λέξεως κληρικὸς.
Ἀρχῆθεν ἡ λέξις ἐσήμαινε τὸν βοηθὸν ἢ ψάλτην
τῆς ἐκκλησίας, εἶτα κατ' ἐπέκτασιν ἐννοίας βοη-
θὸν ἢ γραφέα ἀρχείου.

(καθότι ἦτο ἐξωκειρημένος μετὰ τὴν πληθώραν ταύτην, καὶ δὲν τοῦ ἕκαμνεν ἐντύπων) ἀνελογίζετο μόνον τὸ ἀτελείωτον αὐτὸ ζήτημα τῶν ἀγροζημιῶν, καὶ τῶν εὐθυνῶν καὶ διαπληκτισμῶν τῶν γενομένων ἐνεκα διαφορᾶς περὶ τὰ σύνορα ἀγρῶν, καὶ ἀκουσίως ἀνεπολεῖ τὸν Ἀλέξην τὸν Μπαρέκον, υἱὸν τοῦ Γιάννη Παρρήση, μεγαλοβουκόλου, μετὰ ἀγγέλων ὀκτακοσίων αἰγῶν, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀποθανόντα· αὐτὸς ἦταν ὁ μόνος δσσις, ἀμα ἔβλεπε πῶς ἔχουν καταβοσκῆσει κάπου εἰς ἀπηγορευμένον μέρος τὰ γίδια του χωρὶς μάρτυς νὰ τὸν ἴδῃ, εἰμὴ μόνος ὁ Θεὸς (ἀλλὰ μετὰ τὴν ἰσχυρὰν πιθανότητα ὅτι αὐτὸς ἐμελλε νὰ γίνῃ ὑποπτος καθὸ γείτων) πάραυτα ἔτρεχε εἰς τὴν δημορχίαν, ἐπαρουσίαζε πέντε ἑκατοστάρια, καὶ ἔλεγε: «Νά, ἐκεῖ καὶ ἐκεῖ ἕκαμα ζημία, στοῦ τάδε καὶ στοῦ τάδε· ἄς βάλουν «πραγματογνώμονας» νὰ τὰ ἐκτιμήσουν, καὶ νὰ συμβιβασθοῦμε. Ἄς μοιρασθοῦν αὐτά, καὶ ἂν τοὺς φανοῦν λίγα, ἐδῶ εἴμαστε».

Θεὸς σχωρέσ' τον, τὸν Ἀλέξι τὸν Μπαρέκον. Ἡμεῖθα εἰς τὸν γάμον του, τὸν Ἰούλιον τοῦ 1868. Ὁ θεὸς μου, δήμαρχος, ὡς σύντεκνος τὸν εἶχε στεφανώσει. Μεταξὺ τῶν καλεσμένων ἦτο καὶ ὁ ἱατρὸς τοῦ χωρίου μας, ὁ ἀλησμόνητος Βαυαρὸς Γουλιέλμος Βίλδ, καλὸς, ἀνοιχτόκαρδος, εἴρων, μετὰ τὸ τσιμποῦκι του, καὶ θαυμάσιος διὰ συναναστροφῆν. Μαζί του ἦτον καὶ ἡ ἀνεψία του ἡ Κατερίνα Χῶμμελ, τὴν ὁποίαν ὡς ἀκλήρος εἶχεν υἱοθετήσει. Ἡρχετο ἀπὸ τὸ Ἀρσάκειον, ὅπου εἶχεν ἀρχίσει νὰ μαθητεύῃ ὡς ἐσωτερικὴ ἀπὸ δύο ἐτῶν, καὶ ἦτον χλωμὴ, ἀπλοϊκὴ, καὶ «γλυκόκαρδη», σουήτχαρτ. Ἡ φτωχὴ, ποῖος τὸ ἠλπίζεν ὅτι ἐμελλε μετὰ τρία ἔτη νὰ λάβῃ τραγικὸν θάνατον, ἀπὸ τὰς ἰδίας τῆς χειρὸς, πρὶν γίνῃ ἀκόμα εἴκοσι ἐτῶν ;

*

Λοιπὸν ὁ καπετὰν Γιῶργος ὁ Ζωραΐτης, ἐφυλλομέτρα τὰς διαφόρους μηνύσεις, τὰς μεταξὺ τῶν ὁμωνύμων, διὰ νὰ συντάξῃ τὰ «κλητήρια θεσπίσματα», καὶ τὰς κλή-

* Ὅρα τὸ διήγημα ἡ Γλυκόκαρδη εἰς τὸν β' τόμον τῶν Ὀσμίων.

σεις τῶν μαρτύρων, ὅπως εἰσαχθῶσιν αἱ ὑποθέσεις εἰς τὸ Πταισματοδικεῖον. Ἦτο μεγάλη φάρα, σχεδὸν κράτος ἐν κράτει, ὀλόκληρον φατρίαν καὶ φυλὴν ἀπετέλουν αὐτοὶ οἱ Κανταραῖοι. Εἶχαν πληθυνθῆ τόσοι ἀνά τὸ χωρίον, καὶ εἰς τοὺς κάμπους τῆς νήσου τοὺς δυσμικοὺς, ὅπου εἶχαν ἀποκτήσει ἐκτεταμένα κτήματα, ἀγρούς, καὶ ἀμπελώνας καὶ κήπους, καὶ εἶχον ὡς συνοικίαν ὀλόκληρον καλυθίων, ἀπὸ μίλι εἰς μίλι, ἀπὸ κάμπου εἰς βεμματιάν, καὶ ἀπὸ λόφου εἰς δάσος, εἰς ὅλας τὰς χλοεράς τοποθεσίας τῆς μεσημβρινῆς ἀκτῆς, — εἰς τὸ Σκληθρί, τὴν Καναπίτσαν, τὸν Πλατανιῶν, τὸν Τρουῖλον, τὴν Στροφυλιῶν, καὶ τῆς Κουκουναριῆς, τὸ ὠραῖον ἄλλος τῶν πιτύων, ὅπου ἠπλοῦτο καὶ ἡ λίμνη μετὰ τὰ γαλήνια βυθία νερά, κτήμα τοῦ δήμου, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ πάντοτε ἐνοικίαζον καὶ ἐξεμεταλλεύοντο — τόσοι, λέγω, εἶχαν πληθυνθῆ, ὥστε θὰ ἦσαν ἐπικίνδυνοι, ἐὰν δὲν τοὺς εἶχε δώσει ὁ Θεὸς κακὴν μανίαν καὶ λύσαν νὰ τρώγωνται μεταξύ των. Ἀπήρτιζον αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς μικρόκοσμον, καὶ ὅταν εἶχον ἀνάγκην νὰ ἐκσπάσουν τὰς κακάς ὁρμάς των, δὲν ἔδερναν ἄλλον, ἀλλ' ἐδέρνοντο αὐτοὶ μεταξύ των, ἀδελφοί, θεῖοι καὶ ἀνεψιοὶ καὶ ἐξάδελφοι· δὲν κατεπάτου ξένον κτήμα (ἄλλως, ὀλίγους γείτονας εἶχαν διὰ νὰ καταπατήσουσι σιμὰ στὰ σύνορά των, — τοὺς Δελχαρογιανναίους, τοὺς Ἀντωναραίους, τοὺς Ἀσβεσταίους καὶ Στραφσταίους) ἀλλ' ὁ Κανταράκιος κατεπάτει τὸν ἀγρὸν τοῦ Κανταράκια. Ἄν τοὺς ἐπιανε κόκκινη μανία νὰ φονεύσουν, ὁ ἀνεψιὸς ἐφόνευε τὸν θεῖον, καὶ καθεξῆς. Καὶ νῦξάνοντο καὶ ἐπληθύνοντο, πληροῦντας τὴν εὐχὴν, τὴν κατὰ τὸν Δημιουργοῦ καὶ σπανίως ἐγέννων Κανταροπούλες, ὅλα Κανταρόπουλα.

Μᾶς διηγήθη τὴν ἱστορίαν, πῶς εἶχεν ἔλθῃ εἰς τὴν νῆσον, πρὸ ἑκατὸν περίπου ἐτῶν, αὐτὴ ἡ δαιμονία οἰκογένεια, ὁ γέρων Διονύσιος ὁ ἐμπνευσμένος πνευματικὸς, εἰς τὸν προφήτην Ἠλίαν. Εἰς μίαν ἀκτὴν τῆς Εὐβοίας, τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ὀλίγα ἔτη πρὸ τοῦ 21, σιμὰ εἰς τὸ Πευκὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, εἰς ἄνθρωπος νέος ἀκόμη, λίαν

πρωί, ἐπέταξε τὰ βουξὰ του (ἦτο Ἰούλιος μὴν) καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Ἦτο καλὸς κολυμβητής, ἂν καὶ ἐξομερίτης, ἦτοι γεωργὸς καὶ βουκόλος. Ἦτον ὁ Γιάννης ὁ Κάνταρος, τελευταῖον λείψανον τῆς πάλαι πολυπληθοῦς ἐν Εὐβοίᾳ οἰκογενείας τῶν Κανταραίων.

Ὁ ἄνθρωπος ἐφευγε τὴν Τουρκικὴν ἐξουσίαν, ἐπειδὴ εἶχε καταγγεληθῆ ὡς ἀδελφοκτόνος. Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἰσχυρὸν ἐκεῖ, ὡς καὶ ἀλλοῦ, τὸ αὖν τῆ μαχαίρα μου ζήσομαι». Δὲν ἦσαν τότε δικαστήρια, διὰ νὰ κρεμᾶ τις τὴν κάπαν του, οὔτε δικολάβοι διὰ νὰ κάμνουν εἰκονικὰ ἔγγραφα καὶ στρεψοδικίας, οὔτε διαιτηταὶ διὰ νὰ «σεβαστῆς», οὔτε ψευδομάρτυρες διὰ ν' «ἀθωωθῆς». Τότε σ' ἐξεθέωναν οἱ προεστοὶ καὶ οἱ «γυφτοχαρᾶτ'ζῆδες», τὴν σὲ «ἀθεώνουν» οἱ βουλευταὶ καὶ οἱ δήμαρχοι.

Λοιπὸν ἀνάγκη πᾶσα, διὰ νὰ ζήσης καὶ προκόψῃς ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ νὰ «κεφαλῶσης», καὶ ἀποκτήσης ἀρπάγματα καὶ κλέμματα, καὶ διὰ νὰ καὶ θητεύῃς καὶ δουλεύῃς, νὰ ἔχῃς τὸ τουφέκι σου γυαλισμένον, γεμάτον, τὴν κουμπούραν σου ἀσημοδεμένην, σφιχτοταπωμένην, τὴν πάλαν σου κυρτήν, ἀστράπτουσαν, ἀκονισμένην. Οἱ Κανταραῖοι τότε εἶχον πληθυνθῆ ὑπὲρ τὰ πενήντα κεφάλια ἄρρενες ἦσαν εἰς τὴν Εὐβοίαν, ὅλοι σχεδὸν καλοὶ δουλευταὶ καὶ εὐποροῦντες, ἀλλὰ καταπιεζόμενοι ἀπὸ τοὺς εἰσπράκτορας, καὶ καταπροδιδόντες ἀλλήλους. Ἐντεῦθεν ἦρχουν ἐκεῖ ἡ ἀμάχη, ἡ ὀργὴ καὶ κατὰ τὸν Θεοῦ. Ἐτρώγοντο μεταξύ των ἐπὶ ἡμῖσιν αἰῶνα κατὰ γράμμα· ὁ Κάνταρος ἐκυνῆγα τὸν Κάνταρον μετὰ τὸ τουφέκι εἰς τὸ δάσος, καὶ τὸν ἐφόνευε ὡς θηρίον. Ἄλλος Κάνταρος παρεμόνευε τὸν Κάνταρον εἰς τὸ στενόν, μετὰ τὴν κουμπούραν, καὶ τὸν ἄφινε στὸν τόπον, Ἄλλος ἐμάλωνε μετὰ ἄλλον εἰς τὰ σύνορα τοῦ ἀγροῦ, τὸν ἐτρώπα μετὰ τὴν πάλαν, καὶ τὸν ἐρρίπτει κάτω.

Συνέβη καὶ ὀλίγοι τινὲς Κανταραῖοι νὰ ξενητευθοῦν, ἄλλοι ἀπέθαναν ἀπὸ τὴν πα-

* Λέξις δυσανάγνωστος.

νώλῃ τὴν ἐνσκήψασαν περὶ τὰ τέλη τοῦ αἰῶνος. Ὅθεν εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, δὲν ἔμειναν πλέον, ἐκτὸς τῶν θηλειῶν, εἰμὴ δύο Κανταραῖοι ἀδελφοί, ὁ Νικόλαος, σχεδὸν 40οῦτης, καὶ ὁ Γιάννης, 35οῦτης. Μίαν τῶν ἡμερῶν, ἴσως διότι ἔκριναν ὅτι ὑπῆρχον παραπολλοὶ δύο Κανταραῖοι, καὶ ὁ εἰς ἐπερίσσειαν, ὁ νεώτερος ἐκυνῆγησε τὸν πρεσβύτερον μετὰ τὸ τουφέκι, εἰς τὸν δρυμῶνα, ἐντεῦθεν τῆς ἀκτῆς, ὅχι μακρὰν ἀπὸ τὸ κλεινὸν Ἀρτεμίσιον, τὸ Πευκί, ἔρριξε καὶ τὸν ἔφαγε μετὰ τὸ βόλι. Διὰ μυριοστὴν φοράν, ὁ Κάντα ἐφόνευε τὸν Ἄβελ, ἀλλ' ἀντιστρόφως ὡς πρὸς τὴν λέξιν τῶν πρωτοτοκίων. Ἀνθρώποι ἤκουσαν τὸν βρόντον καὶ τὸν συριγμόν, ἔτρεξαν καὶ εἶδον τὸν φονέα καὶ τὸ θῦμα. Ὅχι μακρὰν ἀπέειχεν ὁ σταθμὸς τῶν Τουρκῶν, τοῦ Γιασρακτζί, ἡ τελωνοφύλακος. Ὑπῆρχον καὶ δύο νιζάμηδες στρατιῶται, ἐκεῖ πλησίον. Οἱ χωρικοὶ ἐφοβέριζαν τὸν Γιάννην. Οὗτος πιστεύσας ὅτι ἤδη ἔτρεχον κατόπιν του οἱ Νιζάμηδες, ὡς ταχύπους ὅπου ἦτο, ἔτρεξε πρὸς τὴν ἀκτὴν, ἔρριψεν ἐκεῖ τὸ ὄπλον του κάτω, ἐγυμνώθη, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν.

*

Ἡ νῆσος ἡ Ποντικὴ, τὸ ἐρημόνησον ὅπου κεῖται εἰς τὸ μέσον τοῦ πελάγους, θ' ἀπέχη περὶ τὰ πέντε μίλια. Πῶς νὰ διακολομβήσῃ τις τόσοι ὑγρὸν διάστημα; Πότε νὰ πλέῃ τις ὡς χελώνη, πότε ὡς δελφίν, πότε ατ' ἀνδρείκεια, πότε νὰ ὑπτιάζεται, ατ' ἀνάσκελα, διὰ νὰ ξαποστάσῃ, κτλ. Τοῦ κάκου, δὲν ἠδύνατό τις νὰ πλεύσῃ πέραν. Πλὴν δὲν ἔλειπαν ἡ ψαρποῦλες καὶ τὰ περάματα. Ὅταν ὁ Κάνταρος εἶχεν ἀποκάμῃ, καὶ εἶχε πλεύσει τὰ δύο πέμπτα ὡς ἐγγίστα τοῦ πορθμοῦ, ἐν τοιοῦτον πλοῖον εὐρέθη, καὶ τὸν ἐψάρευσε. Δὲν ἦτο προωρισμένος νὰ χαθῆ, ἐπειδὴ ὅλα καὶ ὅλοι χρειάζονται, διὰ τὰς ἀτελειώτους ἀμαρτίας τῶν ἀνθρώπων.

Εἰς τοὺς ἀλιεῖς, διηγήθη ὁ Γιάννης ὅταν ἀνεψύχθη, καὶ συνῆλθεν ἐκ τῆς λιποθυμίας, πρῶτα μετὰ τὸ ρακί, εἶτα μετὰ μικρὰν τροφήν καὶ ὀλίγον οἶνον — ὅτι ἦτο ἀτυχοῦς, ὅπου τὸν κατέτρεχαν οἱ Ἀγάδες, ἀλλὰ

και μερικοί Χριστιανοί προδοται, επειδη ἦτο φιλελεύθερος, και συνενοείτο με τούς αρματωλους και τούς κλέφτας. ἀντιπέραν, εις τὴν Ρούμελην. Οἱ ἄνθρωποι τὸν ἐπίστευσαν, ὡς εἰκός. Δὲν εἶνε σύνηθες πρᾶγμα νὰ βλέπη τις ἄνθρωπον, και μάλιστα χερσαῖον, νὰ κολυμβᾷ τολμηρὸς τὸσον πέλαιος, χωρὶς νὰ ἔχη ἰσχυροὺς και σπουδαίους λόγους. Βεβαίως, τέτοιος ἄνθρωπος, δὲν ἠδύνατο νὰ μὴν εἶνε παλληκάρι.

*

Δὲν ἦτο ἔγγαμος, εὐτυχῶς, ὁ Γιάννης ὁ Κάνταρος, ὅταν τὸν ἀπεβίβασε τὸ πέραμα εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν ἀκτὴν τῆς Σ., εἰς τὴν Στροφυλιά, σιμὰ εἰς τὸ ἄλσος τοῦ Πιτοῦνα και τὴν γλυκεῖαν λίμνην με τὰ πολλὰ χέλια. Εἶχεν ἀφήσει πολλὰς θείας, ἐξαδέλφας, κι' ἀνεψιάς και χήρας και ὀρφανὰς, ὀπίσω του εἰς τὴν Εὐβοίαν, και οὔτε ἠρώτησεν οὔτε ἔμαθε ποτὲ τί εἶχον γίνῃ τὰ πλάσματα ἐκεῖνα. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι εἶχεν εὐπορίαν ἀγροτικὴν, και μικρὸν κατὰ μικρὸν ἠγχιστεύθησαν με τούς ἐντοπίους, συνεχωνεύθησαν, κ' ἔλειψεν ἐκεῖθεν τ' ὄνομα τῶν Κανταραίων.

Ὁ Γιάννης προσεκολλήθη τὸ πρῶτον, ὡς κοπέλλι, πλησίον τοῦ γέρο-Στραφιώτη,

ἐνὸς γεωργοκτηματίου, ἐθήτευεν, ἐδούλευεν, ἔκαμε κλέμματα και ἀρπάγματα· ἐδούλευε διὰ τρεῖς, ἔτρωγε μόνον δι' ἐνάμισυ, και ἦτο πολὺ προκομμένος. Ὁπωσοῦν ἔφερον εὐτυχίαν εἰς τὸν παραφέντην του, και θὰ ἠδύνατο κι' αὐτὸς νὰ καυχῆθῃ, ὅπως ὁ Ἰακώβ πρὸς Λάβαν, ὅτι εἶχε ἀκαλὸ ποδαρικό». «Ἐπὶ τὸ ποδὶ μου εὐλόγησέ σε Κύριος ὁ Θεός». Τὸ δευτερον ἔτος ἔκλεψε μίαν κόρην (ἢ ἀπήγαγε) τοῦ ἀφεντικοῦ του και τὴν ἐνυμφεύθη, τὸ τρίτον ἔτος, ἐκτὸς τῆς προικὸς. τὴν ὁποίαν στανικῶς ἐπῆρεν, εἶχεν ἀποκτήσει ἄλλα τόσα χωράφια, και εἶχε κατακτήσει ὄχι ὀλίγα γειτονικὰ χέρσα, με τὸν κόπον του, και τὰ ἐκαλλιέργησε. Κατόπιν ἡ ἐργασία του αὐτὴ ἐτριπλασιάσθη, ἐγέννησεν υἱούς, τὸν Στάμον και τὸν Δημήτριον, και θυγατέρα, τὴν Τριανταφυλλιάν, και ἀπέθανε πεντηκοντούτης.

Οἱ υἱοὶ του ἐκληρονόμησαν τὴν περιουσίαν του και τὸν προκομμάδα του.

† Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Σ. Σ. Τὸ ἀνωτέρω διήγημα ἀφήκε ὁ συγγραφεὺς ἀτελές. Ἀλλὰ και οὕτω ἡ ἀφήγησις εἶνε χαρακτηριστικὴ, τὸ δὲ ἐλλείπον μέρος τοῦ μύθου δὲν θὰ εἶχε ἐξαιρετικὴν τινα σημασίαν.

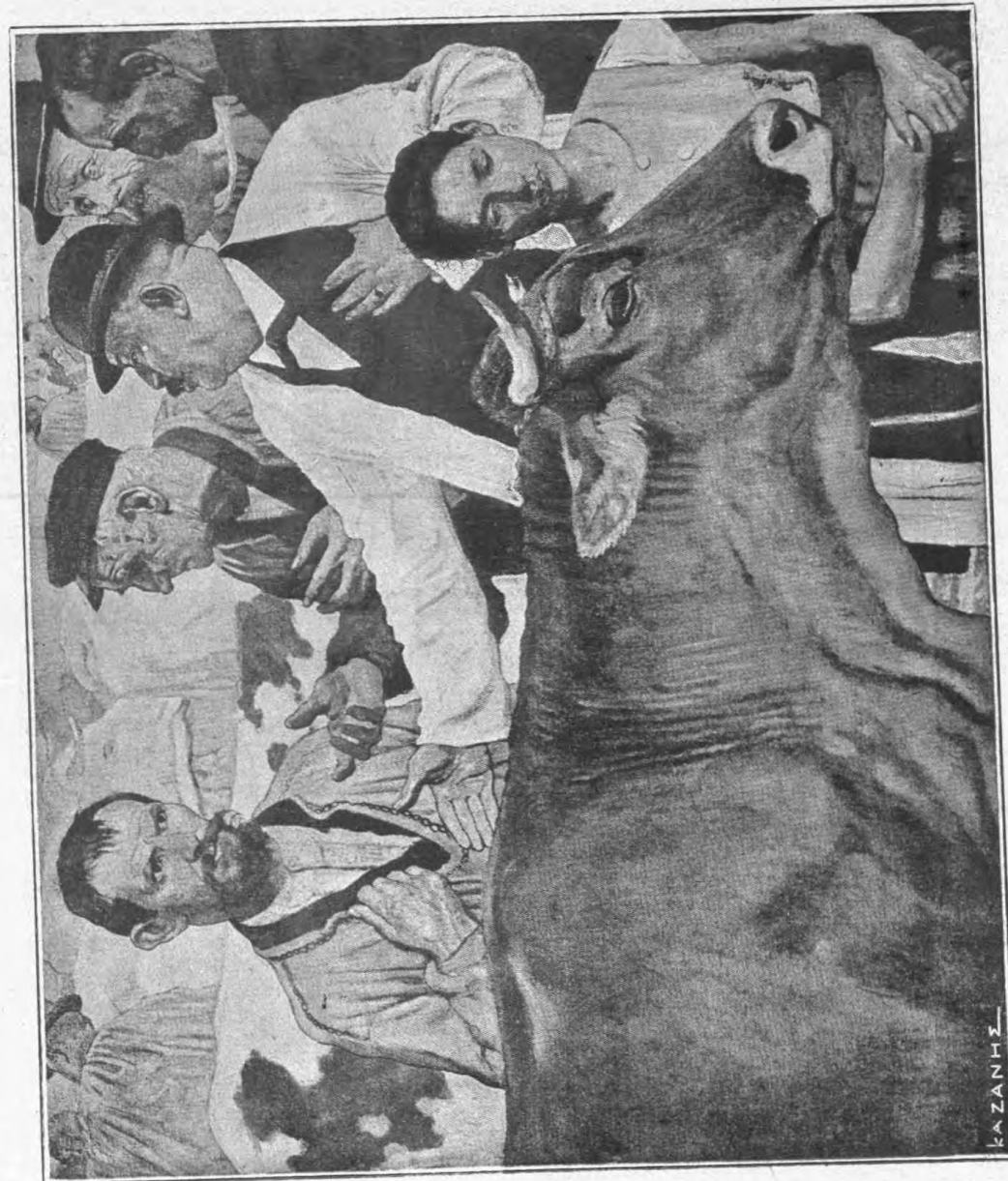

ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟ

(Στὴν μνήμη τοῦ Παπαδιαμάντη)

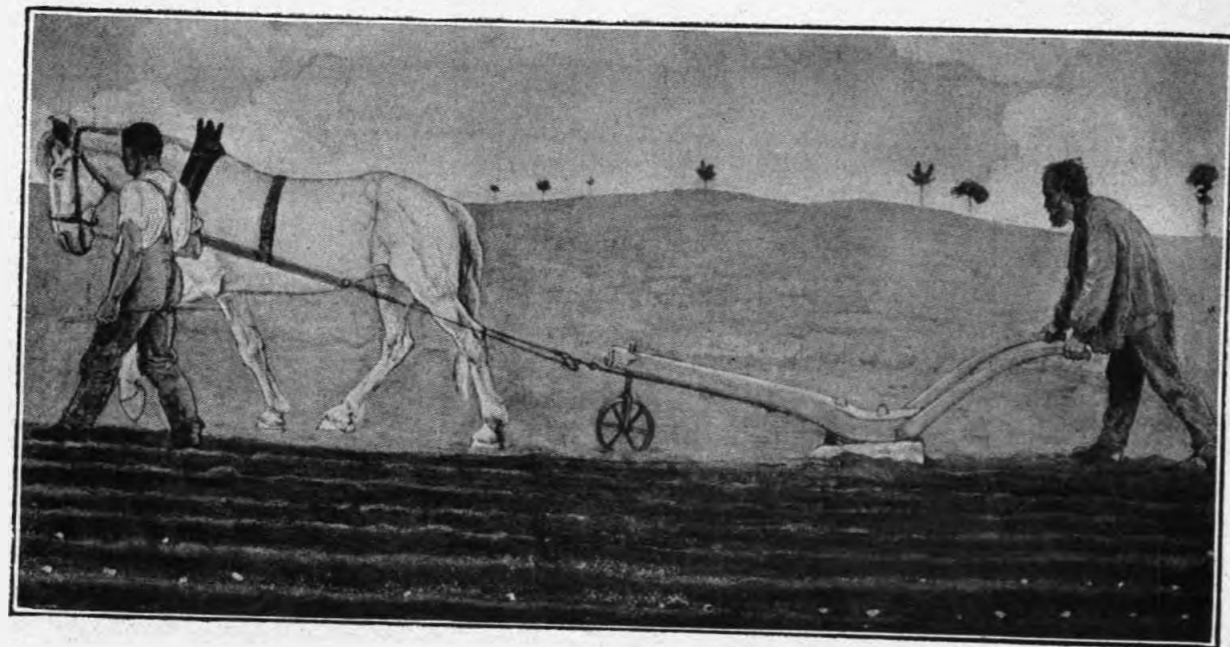
Τώρα τ' ἀπομεσήμερο κοντὰ τὸ δειλινὸ
 ὄπου φρεσκάρει ὁ γιαλὸς και τὰ βουνὰ ροδάνε
 ποῦ πάει νὰ γλυκοκοιμηθῇ ὁ γήλιος ὁ κρασάτος
 και ροβολᾷ οἱ μπιστικοὶ στὴ μάντρα τὰ γαλάρια,
 στὰ ρέματα δροσίζονται ζαρκάδια κι' ἀλαφίνες
 κι' ὁ νεῖδς ὁ καμπογυροιστής, ὁ νεῖδς ὁ κοπελλιάρης
 καθούμενος στὸ ριζιμὸ χτυπάει τὸ σουραύλι,
 πέρα σκυφτὲς πονετικὲς στὸ ἔρμο κοιμητήρι
 οἱ κόρες οἱ ἀγλύκαντες κι' οἱ μάνες οἱ παθοῦσες
 κλαῖνε τους ποῦ ἐμίσεψαν κι' ἀνάβουν ψυχοκέρια
 νὰ γλυκαθῇ ἡ ψυχούλα τους, τὸ χῶμα ν' ἀλαφρύνῃ,
 νὰ σκάσῃ μία καλοκαιρία κι' ἕνας ἀνθάτος Μάις
 νὰ σμίξουν στὶς ψηλὲς κορφὲς νὰ γλυκογκιζερίσουν.
 Καὶ σκύβουνε και βλέποντες, βουβὰ και λυπημένα
 τὰ τουφωτὰ χοντρόκορμα, πανώρηα κυπαρίσια.

ΧΑΡΗΣ ΕΠΑΧΤΙΤΗΣ

ΑΓΟΡΑ ΒΟΛΙΩΝ ΥΠΟ ΒΥΡΤΕΜΠΕΡΓΕΡ

ΚΑΖΑΝΤΗΣ

ΟΡΓΩΜΑ

ΥΠΟ ΜΠΟΣ

ΛΟΓΟΙ ΚΙ' ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

Ο ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ

Ο κύρ Άγγελος, ο γαϊδάρος του μυλωνά του γέρο Παντελιού, βρέθηκε κι' αυτός μαζί με τον αφέντη του στο Μεσολόγγι, όταν άρχισε η πολιορκία.

Σάν' όλοι οι πολιορκημένοι, ποῦμ' αγόγυστη καρδιά καθένας έκανε ό,τι παραγγέλνονταν, έτσι κι' ο κύρ Άγγελος, στρατιώτης ταπεινός, κι' απ' όλους ο ύστερος, ποτέ δέν έλειψε από το βαρύ το έργο, πούπεσε στο μερδικό του, και του ταίριαζε στο φυσικό.

Είχε δέν είχε ακολουθο το γέρο Παντελιό, έπρεπε αυτός να κουβαλήση τ' άλεσμα απ' τον Άνεμόμυλο στους φούρνους και να χαιρετήση και ν' αντιχαιρετηθῆ στο δρόμο από τα μπουλούκια τα πολεμικά.

Άδειλιαστος, ποῦ είναι και λίγο να τον πῆ κανείς, αφρόντιστος, σαν ήρωας ποῦ ο ίδιος δέν το ξέρει, άμα δέν είχε να δουλέψη, έπιανε τῆ θέση του πέρα από το μύλο, στην άκρολιμνιά, κι' αγνάντευε το πέλαγο, τριγυρισμένο τελευταία από τα τούρκικα καράβια και καίκια.

Ο άγωνας τότε όλο και χειρότερα τρα-

βοῦσε. Τα κανόνια πολλές φορές σημάδευαν και τον κύρ Άγγελο. Τῆς σφαίρες όμως και τῆς μπόμπες αυτός δέν τῆς ψηφοῦσε, κι' άς χορεύανε τριγύρω του.

Τῆ νύχτα συνέβηκε πολλές φορές ένα παράξενο. Άμα οι Τούρκοι ταιμαζόντανε για έφοδο, τῆξερε αυτό ο κύρ Άγγελος. Τῆξερε, και το διαλαλούσε. Η σάλπιγγά του χτύπαγε τους κουρασμένους ποῦ λαγοκοιμώνταν. Και ξυπνοῦσαν, κι' άρχιζαν τον πόλεμο. Τότε σώπαινε ο κύρ Άγγελος. Τραγική ήταν η σιωπή του, όσο κι' η κραυγή του γαύρη.

Τέλος ο κύρ Άγγελος άμα ξεφώνιζε, ήταν η ώρα του πολέμου. Τῆξεραν οι πολεμιστές αυτό. Κι' όσο η πείνα, κι' όσο ο πόλεμος θέρριε τους ανθρώπους, τόσο κι' ο κύρ Άγγελος γίνονταν αλλοιώτικος, άθροωπινός, άκόμα κι' υπεράνθρωπος. Είχε καταντήση αδύνατος σα φάντασμα. Ίσκιος καρτερικός κι' άνίκητος, ίδιο το πνεύμα τῆς άνίκητης φρουράς, ποῦ χαρομαχοῦσε, και δέν παραδινότανε.

Μιά νύχτα, από τῆς τελευταίες εκείνες, η κραυγή του κύρ Άγγελου πειά δέν ακού-

στηκε, άξαφνα. Το ρέκκσμά του το πολεμικό, από φοβέρες χιλιάδες καμωμένο, το ξέσυρμά του το στριγγό έσβυσε για πάντα. Ο γαϊδάρος σφάχτηκε και φαγώθηκε από τους πεινασμένους. Δέν είχε πειά να μοιράση άλεσμα, και δέν είχε μήτε ο ίδιος τί να φάη. Και φαγώθηκε. Αυτό ήταν το χαμπέρι το πρωινό, και το πικρότερο. Τότε βαρυθύμησε η φρουρά, πρώτη φορά, σα να νικήθηκε.

Ο ΚΡΕΜΜΥΔΑΣ

— Ημouνα κι' εγώ στο Ναβαρίνο, εδώ που άρχισαμε και δέν τελειώνουμε, μωρέ παιδιά! Ημouνα στο Ναβαρίνο, και πολεμηση κι' εγώ — με τῆν τρεχαντήρα μου, θιός σχωρέσ' τηνε· βούλιαξε και χάθηκε, μα δέν ξαπλώθηκε στον άμμο να λιαστή σα γαϊδαροκοκκάλα. Ημouνα στο Ναβαρίνο! (έλεγε ο καπετάν Καλούμας).

Φορτώσαμε κρεμμύδι από τα Βάτικα. Τρεις μέρες χωρίς άνεμο, μια θάλασσα πανάγαθη, ποῦ να τῆ βλαστημάς. Ο ναύτης προτιμάει τῆν κακωσύνη της από μια τέτοια νεκρομάρα. Κι' ως ποτε θα βαστοῦσε: Κάτι θάκρυβε και κάπου θα ξεσποῦσε τέτοια τῆς φύσης αποκέρωση — ξέσπασε στο Ναβαρίνο!

Τρεις μέρες άσειστοι σαν καρφωμένοι στα νερά. Τῆ νύχτα εν' άγεράκι ξέψυχο μάς μετατόπιζε, λιγάκι για να σθύση στα πανιά μας τῆν αύγή. Κ' είχαμε το φόβο από τους Τούρκους, ποῦ τριγύριζαν. Τῆν τρίτη αύγή βρεθήκαμε οξω από το Ναβαρίνο. Αντίκρυ μας ένας θεόρατος τριπόντες, με σημαία τούρκικη. Μας έβλεπε και τονέ βλέπαμε κι' εμείς. Άσειστοι κι' οι δυο σαν απολιθωμένοι. Κατά το μεσημέρι ήρθαν άπάνου μας τρεις βάρκες άρματωμένες κι' έτοιμες. Σήκωσα τῆν Ίονική σημαία, έδιωξα τους ναῦτες στο γιαλό με το βαρκάκι κι' έμεινα μοναχός — δέν άφρινα γώ τῆν τρεχαντήρα μου! Με τραβήξανε στο λιμάνι και μ' έδεσαν άνάμεσα σε δυο άλλα τούρκικα άραχμένα. Δέ με πείραζαν, τῆ σημαία μοναχά μου πήρανε. Μ' αφήσανε να περιμένω τῆ τύχη μου. Γέροντας, υπομονητικός — και περίμενα.

Έπειτα ήρθε η Έξοδο. Ο γέρο Παντελιός ο μυλωνάς μάζεψε τα κόκκαλα του φίλου του και τάχωσε στον Άνεμόμυλο, να μην τα βροῦν οι Τούρκοι. Κι' όσοι ήτανε να περάσουν, πέρασαν. Κι' όσοι γύρισαν πίσω, και κλειστήκανε στον Άνεμόμυλο, βάλανε φωτιά και πήγανε στον άέρα. Τότε και τα κόκκαλα του κύρ Άγγελου άνεβήκανε στον ούρανό.

Κ' ηῦρα τῆν ώρα, τῆ μεγάλη! Πόσες μέρες πέρασαν...; Οι στόλοι είχανε μπῆ στο κορφολίμανο. Το πρώτο κανόνι έπεφτε, κι' εγώ, μέσα στ' άντάρεμα των όλων, έλυσα τα παλαμάρια, έρριξα τῆν αλυσίδα στο νερό, άπλωσα το πανί, έδεσα το τιμόνι ασάλευτο, κι' άφησα το καίκι να κυβερνηθῆ. Χωμένος στο σωρό των κρεμμυδιών, αγνάντευα τον πόλεμο. Άπογείο φύσαγε, κι' η τρεχαντήρα τραβοῦσε κατά τῆν Άγγλική τῆ ναυαρχίδα. Τῆν έφτασε και τῆ φοβέριζε. Φωνές, κακό από τῆ ναυαρχίδα. Με πήρανε για πυρπολικό! Μια κανονιά μου σήκωσε στον άέρα το μισό κρεμμύδι — εγώ δέν το κουνοῦσα!

Πέσαμε στ' άπάνεμο, κι' η τρεχαντήρα τῆστρηψε, σα νανοιωσε τα δύσκολα. Τῆραξε όμως! Έβαλε πλώρη άπάνου στα πολεμικά τα Γαλλικά. Εκεί, κανόνι πάλι! Μια μπάλα ήρθε κι' έσπασε μέσ' τα κρεμμύδια, και τάκαμε ν' αναπηδήσουνε και να μ' αποσκεπάσουν — έκαμαν καλά! Δεύτερο κανόνι άρπαξε το μισό κατάρτι το πρυμίο. Άλλο χτύπησε τῆν τρεχαντήρα στο μάγουλο — δέν τῆνέ βούλιαξε! Τότε η τρεχαντήρα τα χρειάστηκε. Μέσ' τῆν άπελπισιά της, κάνει άνάστροφα σα να κρατοῦσε το τιμόνι χέρι δυνατό, και βάνει πλώρη ίσα κατά τον Τούρκικο το στόλο — οι Γάλλοι πάψανε τῆς φωνές.

Στο βάθος τώρα ένα βουνό καράβι καίονταν. Ήταν εκείνο ποῦ μάς έπιασε — η τρεχαντήρα τράβηξε ίσα καταπάνου του! Πήδησα στο νερό, και βγήκα κολυμπώντας. Άπό κεί πειά δέν αγνάντευα τον πόλεμο, εκλαιγα τα κρεμμύδια και τῆν

τρεχαντήρα. Γιατί πήγε, ή παλαβή, και κόλλησε ἴσα στ' ἀναμμένο και πήρε φωτιά κι' αὐτή. Κι' ἀναψε τὸ κρεμμύδι και φλό-

μωσε τὸν οὐρανό. Οἱ Τοῦρκοι ὁμως χαθή- κανε. Και τὸ κρεμμύδι ποῦ ψηνότανε γί- νηκε τὸ νεκρολίβανό τους

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

Η ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΜΟΥ*

Οἱ σεισμοὶ τοῦ 93 και πολλὰ περι- στατικά μ' ἔφεραν σὲ ἀξιοδάκρυτη θέσι. Ὁ μακαρίτης ἀδελφός μου Ντάνος μού ἔκαμε περισσότερα ἀπ' ὅ,τι ἤμποροῦσε νὰ κάμῃ. Νὰ μείνω στὴ Ζά- κυθο ἔβλεπα πῶς ἦταν ἀδύνατο. μὰ γύρω μου βλέποντας τὰ παιδιά μου, τὸ ἐσυλλο- γιζόμουνα. Δὲν ἤμουν μόνος γιὰ νὰ κάμω ὅ,τι θέλω, εἶχα τὴν εὐθύνη τοῦ ἀνθρώπου και τὸ σπαραγμὸ τοῦ πατέρα. Ἡ τύχη, ἔλεγα μόνος μου, δὲ μού χαμογέλασε ποτέ, πῶς εἶνε λοιπὸν δυνατὸ νὰ βρῶ μία κᾶ- ποια μικρὴ θέσι γιὰ νὰ δώσω λίγο ψωμί στὰ παιδιά μου; Νὰ θυσιάσω τὸν ἑαυτό μου πάει πολὺ καλά, ἀλλ' ὄχι τρία δυ- στυχημένα πλάσματα. Καὶ μ' ὅλα αὐτὰ ἔπρεπε νὰ φύγω. ἔπρεπε ν' ἀπομακρυνθῶ γιὰ πάντα ἀπὸ ἕνα τόπο ποῦ ἐλάτρεψα, ποῦ ἔχω τοὺς συγγενεῖς μου, τοὺς φίλους μου, ποῦ κλεῖ τὰ ἱερά κόκκαλα τῶν γο- νέων μου.

Ὁ μακαρίτης Ντάνος, ὁ ὁποῖος δὲν ἔπαψε ποτέ νὰ μού εἶνε και πατέρας, ἐκράτησε μαζί του τὸ τριτογέννητο παιδί μου, τὸ ἀγαπητό μου Τσέτσε, και μού ἔδωσε ὅσα χρήματα μποροῦσε, κι' ἐγὼ μὲ τ' ἄλλα δύο παιδιά μου ἐξεκίνησα γιὰ τὴν Ἀθήνα ὅπου μερικοὺς μῆνες πρὶν εἶχεν ἐρθῆ οἰκογενειακῶς ὁ ἄλλος ἀδελφός μου, ὁ μακαρίτης Πίος. Κι' αὐτὸς ὁ δυστυχῆς δὲν βρισκότουνα σὲ καλὴ θέσι, ἀλλ' εἶχε πολὺ μεγαλεύτερο θάρρος ἀπὸ ἐμέ, ἤξερε πολὺ καλλίτερα ἀπὸ ἐμέ τότε τὴ ζωὴ. Ἡ σκέψι: πῶς θὰ εἶμαι μαζί του μὲ παρη- γοροῦσε ὄχι και λίγο και μ' ἔκανε ν' ἀπο- χτῶ και θάρρος και δυνάμεις.

Ἦταν βράδυ ὅταν ἐφθάσαμεν ἐδῶ. Τὴν

* Βλέπε «Καλλιτέχνην» τεύχη Ματου, Ἰουνίου, Ἰουλίου, Ἀγούστου, Σεπτεμβρίου 1911.

πηγαίναμε και στῆς Κυρίας Παρρέν. Στοῦ Παλαμᾶ ἐρχότανε ὁ μακαρίτης Καμπίσης μὲ τὸν ώραῖό του νοῦ, μὲ τὴ βχθειά του ἀντίληψι και μὲ τὰ ὄραματα στὴν τέχνη. Ἐκεῖ ἐγνώρισα τὸ Νιρβᾶνα, τὸν Πορφύρα μὲ τὸ ἄκακο χαμόγελό του τὸ ὁποῖο σοῦ φανερόνει ὄλη τὴ γαλήνη κι' ὄλη τὴν ἀρ- μονία τῆς ποιήσεώς του, ἐκεῖ τὸ Γρυπάρη μὲ τὸ εὐρύ του μέτωπο, μὲ τὴ σοβαρό- τητα τοῦ προσώπου του και μὲ τὴ γλυκύ- τητα τοῦ ματιοῦ του ποῦ σοῦ δείχνουν τὴν εἰλικρίνεια τοῦ ἀνθρώπου και τὸ ὕψος τοῦ καλλιτέχνη, τὸ Μαλακάση γιὰ τὸν ὁποῖο δὲν ξέρεις νὰ πῆς ἂν αὐτὸς ἢ ὁ στίχός του εἶνε κομψότερος, και πότε νὰ μετανοῆς πῶς τὸν ἐκλαμβάνεις κακὸ ὡς ἄνθρωπο και πότε νὰ πειθεσαι πῶς εἶνε καλός, ἐκεῖ τὸν Καρκαβίτσα μὲ τὴ σιγαλή του φωνή, μὲ τὸ εἰλικρινέστατο χαμόγελό του, τὸ ὁποῖο ὁμως δὲν φαίνεται ἀμέσως τέτοιο, και μὲ τὰ ἐλληνικώτατα διηγήματά του στὰ ὁποῖα βλέπεις πολὺ τὸν ποιητὴ και λιγώτερο τὸν καλλιτέχνη. Ἐρχότανε ὄχι και τόσο συχνὰ και ὁ Βλαχογιάννης μὲ τὸ ψευδώνυμό του Ἐπαχτίτης, σοβαρός, ἀλη- θινός, πρώτης γραμμῆς συγγραφεὺς ὅσο και καλλιτέχνης.

Πρὶν ἐρθῶ στὴν Ἀθήνα δὲ μού ἦσαν ἀγνωστοὶ προσωπικῶς ὄλοι οἱ λόγιοι. Οἱ σεισμοὶ τοῦ 93 μὲ ἔκαμαν νὰ γνωρίσω μερικοὺς. Ἀναφέρω μόνον τὸ Βῶκο ὁ ὁποῖος εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς πλέον ἀληθινούς και δυνατοὺς δραματικοὺς συγγραφεῖς μας και λογογράφους μας.

Θὰ ἦταν μεγάλη ἔλλειψις ἂν δὲν ἀνέ- φερα ἕνα νέο ποῦ τότε ἐγνώρισα στοῦ Παλαμᾶ. Πρωτόβγαινε μὲ τὰ «Πολεμικὰ τραγούδια του» στὰ ὁποῖα κανεὶς βλέπει ἕνα βῆμα στὰ ἐμπρός. Δὲν εἶνε πλέον ἢ ποιήσεις τοῦ Παράσχου, ἢ συνθηματικὴ ἐκείνη ποιήσις ἢ γεμάτη ὑπερβολές. Εἶνε ποιήσεις ὁμαλὴ ἢ ὁποῖα κλίνει στὸ ἐλεγείο, και μέσα στὴν ὁποῖα περνᾷ ὁ ἀληθινὸς πόνος χωρὶς κρυγές και βροντοφωνήματα.

Εἶνε ἀλήθεια πῶς ὁ φίλος ποιητῆς ἔχει ἀποκηρύξει αὐτὴ τὴ συλλογὴ, ἀλλὰ ἄς μού ἐπιτρέψῃ νὰ μὴν ἀσπασθῶ τὴ γνώμη του γιὰ μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ποιήματα. Ὁ νέος αὐτός, ὁ ὁποῖος τότε ἔκανε τὴν ἐμφανισί του στὰ γράμματα, ὄλοι σήμερα γνωρίζουμε πῶς εἶνε ὁ Ζαχαρίας Παπαν- τωνίου, τὸ πλέον σπινθηροβόλο πνεῦμα τῆς ἐποχῆς μας.

Στὴ συναναστροφὴ ἐκείνη ἐρχότουνα και κυρίες και δεσποινίδες, καθὼς ἢ κυρία Παρρέν μὲ τὴ δεσποινίδα Ἀθηνα τὴν ἀδελφή της, σήμερα κυρία Montuori, ἢ ἀδελφὸς Στάμπα, ἢ δεσποινίς Εἰρήνη Νικολαΐδου και ἢ δεσποινίδες Σκορδέλη.

Ὁταν εἴμεθα μόνον ἐμέναμε στὸ γρα- φεῖο κι' ἐμιλούσαμε γιὰ διάφορα πράγματα, ἀλλ' ὅτου ἐρχότουνα ἢ κυρίες, πηγαίναμε στὴ σάλα κι' ἐκεῖ ἄρχιζεν ἢ ἀπαγγελία ποιημάτων. Ἡ κυρία Παλαμᾶ πάντοτε περιποιητικὴ, πάντοτε εὐγενής, και ὁ φίλος Κωστής περιποιητικώτατος σ' ὄλους, μὲ τὸ ξεχωριστό του χαμόγελο στὸν καθένα και μὲ τὸ πολὺτροπο και κλασσικὸ κίνημα τῆς κεφαλῆς του.

Τὴν ἡσυχία μας ὁμως ἐκείνη ἤρθε νὰ ταραξῆ ἢ ἀσθένεια τοῦ τριτογέννητου παι- διοῦ τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ ἀξιολάτρευτου Ἄλκη. Ἡ ἀγαπητὴ Ναυσικᾶ του, ὁ Λεάνδρός του, σήμερα νέος μὲ τόσο φω- τεινὸ μέλλον, ἦσαν τότε πολὺ μικροὶ και ἴσως πλέον νὰ μὴ μὲ γνωρίσουν ἂν μὲ ἀπαντήσουν πουθενά. Τὸ χαριτωμένο αὐτὸ παιδί εἶχε προσβληθῆ ἀπὸ τύφο. Ἀκόμη νομίζω πῶς ἀκούω τις σπαραχτικὲς του φωνές. Ὅλοι οἱ φίλοι βρισκόμαστε στὸ γραφεῖο μὲ τὸ δυστυχημένον αὐτὸ πατέρα ὁ ὁποῖος στὴν κάθε σπαραχτικὴ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ του μᾶς ἔκανε νὰ θαρροῦμε πῶς βλέπουμε μπροστὰ μας ἕνα ἄγαλμα. Ὡς πατέρας ἀνώφελα ἐβασανίστηκε γιὰ νὰ τὸ σώσῃ, ἀλλ' ὡς ποιητῆς τοῦ ἔδωσε τὴν πλειὸ μακρυνὴ ζωὴ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

Ο ΦΤΑΙΣΤΗΣ *

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

Ο Σούρσουλας βγήκε έξω. Έβαλε ένα παιδάκι να φυλάη τις κατσίκες, που σκορπισμένες έδω και κεί απ' έξω τρώγανε και έφυγε.

Έβαδιζε με κάποια ευχαρίστηση, που μέσα όμως υπήρχε λύπη. Ευχαριστιότανε γιατί είχε μιλήσει επιτέλους, στη μάνα του έτσι, αλλά και λυπότανε. Πίστευε, ότι αυτή θα θύμωνε και θα είχανε ιστορίες, αλλά αλλοιώτικη φάνηκε πολύ!

Η μορφή της, που την είδε, να χάνη το χρώμα της στις φοβέρες του, τον ακολουθούσε και έτσι για λίγο ή λύπη τον εκυρίευσε και του ήλθε επιθυμία να κλάψη.

— Μά Θεέ μου, τί της λέγω; Να φύγωμε και να πάψη αυτή τη ζωή! Έμένα βρίζουνε τὸ βλέπεις! εἶπε ἀνοίγοντας τὰ χέρια λίγο και κυτάζοντας τὸ κενόν.

Και ακόμα για να μπορέση να δικαιολογηθῆ σὲ κάτι, που δὲν ἤθελε να φερθῆ στη μάνα του έτσι, άρχισε να άρραδιάζη τις προσβολές που από μικρός έπάθαινε. Τὸν καιρὸ που πήγαινε σχολεῖο μικρός, στὸ μπαζάκι που τὸν βάλανε έπειτα, υπηρέτη δλοι τὸν βρίζανε και τὸ άφρευτικό του ακόμα όταν ἦτανε θυμωμένο!

Τότε είχε σκεφθῆ να φύγη, να πάη μακριά, στην Ἄμερική, όπου τόσο άλλοι πήγαιναν, αλλά ἡ άγάπη, που είχε στους γονιούς του νικούσε αυτή τουτιήν επιθυμία και έμενε μόλες τις προσβολές! . . .

Δυὸ φορές, τώρα μεγάλος, είχε μαλώσει κακά!

— Τί να της κάνω; Μὴ φταίω έγω; Στάθηκε και άναστενάξει. Κύταξε γύρω.

Οί καπνοδόχοι τῶν έργοστασιῶν, τὰ σπίτια, που φαινότανε μακριά, λίγα, κλεισμένα, ένα κοπάδι κοράκια, που γύριζε με κρωγμούς ψηλά και άλλοτε κατέβαινε ζητώντας να πλησιάσουνε σένα ψοφίμι, που τις σάρκες του τρώγανε τρεις μανδρόσκυλοι.

Κάποιος έσκαβε πέρα μέσα στα χωράφια.

— Αὐτὸς εἶνε εὐτυχής! εἶπε κυτάζοντάς τον.

Έκείνη ἡ κχλυβίτσα με τὴν άσπρη κατσίκα κοντά της δεμένη, θάτανε δική του! Και μέσα θα έτοιμάζε φαί τιμημένο ἡ γυναίκα του, ἡ ἡ μάνα του! . . . Στη σκέψη της γυναίκας μὰ γὰρ αἰσθάνθηκε να τὸν ταραζῆ, αλλά ξαφνικά σὰ να παράβηκε τὴ θέση του κείνη, που μπορούσε να κάνη, θέση τιμημένη, με τοῦ πατέρα του, τῶν γονέων του, άλλη λύπη τοῦ ἦλθε.

— Θεέ μου βοήθη τους!

Θέλησε να σκεφθῆ, να φέρη με τὸ νοῦ του μὴ εὐτυχία γι' αὐτούς, αλλά σταμάτησε.

— Μὰ πῶς; . . . Αὐτὴ δὲ θέλει! . . . εἶπε ἀπελπιστικά.

Θυμήθηκε έπειτα τὸν πατέρα του, έναν άνθρωπο, που έπασχε πάντα, αδύνατο, να έρχεται στὸ σπίτι μαζεμένος χειμῶνα και καλοκαίρι και πάντα να βροκίζη! . . . Τὴ μάνα του κόκκινη, ψηλή, παχυά να τὸν διατάζη, να φωνάζει για τὸ τίποτα! Μαζὶ θυμήθηκε ότι κάποτε που ὁ πατέρας του έκανε κάτι να πῆ για τὸ φαί, πῶς και που τὸ βρήκε, και που δὲν πίστευε να τὸ τὸ έβγαζε ἡ ψεύτικη πλύση της, τοῦ έλεγε αὐτὴ, διακόπτοντάς τον.

— Φάε και να μὴ μιλάς! . . . Εἶνε ὠραίο; . . . Έ; Μιλιά! . . .

Ἄπο μικρὸς έννοούσε τί συνέβαινε στὸ σπίτι τους. Και θυμάται ότι, όταν μικρὸς έβλεπε τὴ μάνα του να μιλά με κάποιον θύμωνε, θύμωνε κρυφά και αἰσθανόταν έχθρα μεγάλη έναντιὸν της μάνας του και κείνου που μιλοῦσε.

Και άγαποῦσε τὸν άσθενικό πατέρα του, τὴ μάνα του τὴ ρωμαλαία, τοὺς άγαπούσε υπερβολικά. Ἡ άτιμία της μάνας του, τὸ βλέπει αὐτὸ και τώρα, δὲν τὸν

* Συνέχεια. Βλέπε «Καλλιτέχνην». Τεύχος 24ον Μαρτίου 1912.

εμπόδιζε να την αγαπά. Ούτε η σιωπηλή συγκατάθεση του πατέρα του στην άτιμία... Άλλ' ίσα, ίσα τους αγαπά περισσότερο, τὸ αἰσθάνεται, γιατί εἶνε ἔτσι!...

Καὶ πόσες φορές δὲν εἶχε ἀκούσει νὰ λένε δυνατά.

«— Ποιὸς ξέρει τίνος γιὸς νᾶνε αὐτός. » Πότε ἐννόησε καλὰ αὐτὰ τὰ λόγια δὲ θυμᾶται, ἀλλὰ θυμᾶται ὅτι, ἔπειτα αἰσθάνοτανε λύπη μὴ δὲν ἦτανε γιὸς τοῦ ἀδύνατου ἀνθρωπάκου μὲ τὴ κίτρινη, μαρμαμένη ὄψη καὶ χαϊρόταν ὅταν ἀκούε κάποιον νὰ λέη ὅτι ἔχει ὁμοιότητα μὲ τὸν πατέρα του!

Καὶ ὁ Σούρσουλας θυμῆθηκε καὶ ἓνα ἄλλο, ποῦ τοῦ εἶχε συμβῆ ὄχι πολὺ ἀργά. Μία μέρα τὸ εἶχε ἀκούσει καλὰ. Εἶχε ἀπαντήσῃ τὸν Λαδᾶ μὲ κάποιον. Ὁ φίλος του αὐτός, ἀφοῦ στράφηκε καὶ εἶδε τὸν Σούρσουλα, εἶπε κάτι στὸν Λαδᾶ. Στράφηκε καὶ αὐτός καὶ κύταξε τὸν Σούρσουλα, ποῦ εἶχε κοκκίνισῃ, τὸ θυμᾶται καλὰ.

— Δὲν εἶνε καὶ παράξενο νᾶνε καὶ δικός μου!... Εἶπε δυνατὰ καὶ μὲ γέλιο χονδρό. Καὶ προχώρησαν. Ὁ ἄλλος τὸν χτύπησε στὸν ὦμο.

— Νά, τοῦ εἶπε, ποῦ ἔχεις καὶ γιό!... Ὁ Λαδᾶς σήκωσε τοὺς ὦμους γελῶντας χωρὶς νὰ μιλήσῃ.

Ἄν ἦτανε δυνατὸν νὰ τὸν σκότωνε, νὰ βύθιζε τὸ σουγιά του στὴ κοιλιὰ του!... Τὸ ὅτι μποροῦσε νὰ ἦτανε πατέρας του ὁ Λαδᾶς τὸν ἀγρίεψε καὶ τὸν ἔκανε ὅσω τὸ πίστευε, τόσο νὰ τὸν μισῇ, νὰ τὸν μισῇ μανιακά!... Καὶ τώρα ἀκόμα αὐτὸ αἰσθάνεται. Νά τὸν σκότωνε!...

Ὁ Σούρσουλας στάθηκε. Εἶχε προχωρήσῃ πολὺ ἔξω. Ἐπρεπε νὰ γυρίσῃ γιὰ νὰ φάη κάτι.

Εἶδε τὸν σιδερόδρομο. Πέρα, μακριὰ νὰ χάνεται μέσα στὸν ἐλαιῶνα γρήγορος.

Ὁ δρόμος ποῦ εἶχε πέρα ἦτανε ἴσιος μακρὺς. Πέρα, στὸ τέλος του, φρινόντανε δένδρα νὰ μαυρίζουνε, δένδρα πυκνὰ καὶ κυπαρίσσια νὰ ἐξέχουνε νὰ ὑψώνονται μέσα ἀπ' τὴ μαυρίλα σὰ μιναρῆδες, ἢ κωδωνοστάσια Ναοῦ κάποιου ἀγνώστου θεοῦ.

Δίπλα ἐκεῖ, κοντὰ του, πεύκα μακριὰ, μεγάλα καὶ γυρτὰ σὲ μιὰ στάση φυγῆς, ποῦ τοῦ φέρανε στὸ νοῦ μιὰ ἐνθύμηση τοῦ σχολείου. Ἔτσι ἀκίνητα καὶ μὲ τὴ στάση αὐτὴ σὰ νὰ τρέχανε νὰ φύγουνε κάποιον μεγάλο κίνδυνο, θυμῆθηκε τὴν ἱστορία τῆς γυναίκας τοῦ Λωτ!...

Τὸ μεσημέρι εἶχε φθάσει. Οἱ δρόμοι ἦταν ἔρημοι ὅμως ἀκόμα. Πέρα ἓνα ἀμάξι ξεφόρτωνε σταρὶ σῆνα μύλο καὶ δυὸ παιδιὰ ἔξω ἀπ' τὸ μαγερεῖο τοῦ Μπάρμπα Κυριάκου, λιγδωμένα ἀπὸ μαῦρες λίγδες καὶ μουτζουρωμένα στὸ πρόσωπο, παίζανε μὲ τὰ λιγδωμένα σακκάκια τους, ποῦ εἶχανε βγάλῃ, χτυπῶντας τὸ ἓνα τᾶλλο δυνατά. Μυρουδιά μούχλας ἔβγαινε ἀπὸ παντοῦ. Οἱ μαρίδες τσιτσιρίζανε στὸ τιγάνι στὸ βάθος τοῦ σκοτεινοῦ καὶ χαμηλοῦ μαγαζεῖο καὶ μαζὺ ἓνας λεπτὸς καπνὸς ἔβγαινε τρέμοντας.

Ὁ κρασοπώλης ποῦ εἶδε τὸν Σούρσουλα νὰ μπαίνει, ἄφησε τὶς μαρίδες καὶ ἔτρεξε.

— Στάσου!... τοῦ φώναξε καθὼς ἔκανε ὁ Σούρσουλας νὰ καθῆσῃ.

Καὶ μένα σφουγκάρι βρώμικο καὶ γεμάτο ἀπὸ μικρὰ καρβουνάκια κόκ, ἔκαθάρισε τὸ κόκκινο τραπέζι ἀπὸ νερὰ καὶ τρίματα ψωμιοῦ. Τίναξε ἔπειτα τὸ κάθισμα.

— Ὅριστε!

— Εἶνε ἔτοιμες;... Μαρίδες τιγανίζεις;

— Ναί, σὲ λιγουλάκι!... Λίγο θέλουνε!...

Ὁ Σούρσουλας, ποῦ εἶχε καθῆσῃ, εἶδε κάτω τσουφλὶα αὐγῶν καὶ σκέφθηκε. ποῦ ἄλλοῦ εἶχε δῆ. Ἐνας γέρος, κείνη τὴ στιγμή, μπῆκε μέσα, ξυπόλυτος καὶ χωρὶς καπέλο καὶ κάθησε πρὸ πέρα σῆνα σιδερένιο στρογγυλὸ τραπέζι. Ὁ κρασοπώλης ποῦ ἔκανε νὰ τραβίχθῃ καὶ νὰ πάη κοντὰ στὶς μαρίδες τὸν ἐπλησίασε.

— Δὲν ἐπιασες δουλιὰ; τὸν ρώτησε.

— Ὅχι, δὲν μποροῦσα!...

Τὰ παιδιὰ, ποῦ παίζανε μὲ τὰ λιγδωμένα μαύρα σακκάκια τους, εἶχανε πλησιάσει κοντὰ στὴν πόρτα χτυπῶντας τὸ ἓνα τ' ἄλλο.

Ὁ κρασοπώλης στράφηκε αὐτὰ ἀγριεμένος.

— Βρὲ θὰ φύγετε, ἢ θὰ σᾶς βρέξω;...

Τὸ ἓνα ἀπ' τὰ παιδιὰ σταμάτησε πρῶτο τὸ παίξιμο καὶ γύρισε καὶ εἶπε μὲ τόνο σφιγμένο, μόρτικο.

— Δὲ σὲ νοχλήσαμε σῆνα μπάρμπα Κυριάκο ποῦ θὰ μᾶς βρέξῃς!...

Ὁ Σούρσουλας εἶδε νὰ ἔχῃ τὸ παιδί ἓνα πρόσωπο παιδικὸ μὲ κάτι ἀνδρικό μαζύ.

— Ἄστα παιδιὰ!... τοῦ εἶπε ὁ γέρο ξυπόλυτος πατώντας μὲ τὰ πόδια του τὰ γυμνὰ καὶ σπάζοντας τὰ φλουδιά τῶν αὐγῶν.

— Θὰ μοῦ σπάσουν κανένα τζάμι!...

Ὁ ξυπόλυτος γέλασε καὶ ἔδειξε μιὰ σειρὰ ἄσπρων ὠραίων δοντιῶν.

— Ἄ, ἄ!... ἀπ' αὐτὸ δὲν ἔχεις φοβὸ! Καὶ νὰ θέλῃς δὲ μπόρεις νὰ σπάσῃς!...

Καὶ ὁ Σούρσουλας γέλασε. Εἶδε καὶ ζήτησε νὰ βρῇ ἓνα γερὸ γυαλί. Ὅλα ἦτανε σπασμένα, ἢ εἶχανε στὴ θέση τους χαρτιά. Ἐδῶ μὲ κίτρινα μπακάλη, ἐκεῖ μὲ ἐφημερίδες χρωματιστές...

Ὁ μπάρμπα Κυριάκος χαμογελῶντας ἔτρεξε στὰ βάθη τοῦ κρασοπωλείου του, ὅπου οἱ φωνές τῶν μαρίδων στὸ τιγάνι εἶχανε γείνει πρὸ δυνατές, διαπεραστικές!

— Βρὲ τίς ἑκαψες!... Πήγαινε στὸ διάολο ἀπ' ἐκεῖ!... Εἶπε σὲ κάποιον πρόσωπο ποῦ εἶχε πάη καὶ ἔκανε τὸ μάγερα χωρὶς νὰ τὸ δοῦνε καὶ ποῦ φάνηκε τώρα νὰ φουᾶ μὲ τὴ δυναμὴ του τὴ φωτιά.

Τὸ πρόσωπο αὐτὸ ἔφυγε γρήγορα καὶ παρουσιάσθηκε στὴ μέση. Ἦτανε ἓνας μάγκας ξυπόλυτος μὲ τὰ μαλλιά, ξανθὰ σὰ στουπί, ἀχτένιστα, μακριὰ. Εἶχε καὶ τὸ ἓνα σκέλος τοῦ σχισμένου καὶ γεμάτου ξεφτίσματα πανταλονιοῦ του πρὸ κοντὸ ἀπ' τᾶλλο τόσο ποῦ ἔφθανε ἴσαμε τὸ γόνατο σχεδόν.

— Βρὲ τὸ μάγερα πῆγες νὰ κάνῃς; τοῦ εἶπε ὁ γέρος.

Ὁ μάγκας ἔδειξε τὰ κίτρινα σουβλερὰ δόντια του καὶ στράφηκε λίγο πονηρὰ καὶ ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸ βάθος.

— Ἀντίς νὰ μοῦ πῆ καὶ εὐχαριστῶ ποῦ πήγα νὰ φουτῆξω θυμῶνῃ!...

— Ἄστο διάολο Γαρίδα!... Ἄδειασέ μας τὴ γωνιά!... τοῦ φώναξε ὁ κρασοπώλης.

— Τώρα, τώρα!... Νά!... Δὲ κάνω καὶ τίποτε!...

Καὶ ὁ Γαρίδας ἤθελε νὰ μείνῃ νὰ παίξῃ, νὰ παραστήσῃ. ἀλλὰ ἄλλη σκέψη φαίνεται τοῦ ἦλθε καὶ τὸν ἔκανε νὰ φύγῃ, ἀφοῦ προσποιήθηκε ὅτι ἔχασε τὴν πόρτα καὶ χτύπησε πάνω στὸν τοῖχο τὴ μύτη του.

Οἱ φωνές τῶν μαρίδων πάψανε μὲ μιὰς. Τὸ τιγάνι τραβίχθηκε ἀπ' τὴ φωτιά, ποῦ λαμπερῇ, ἐλευθερωμένη φώτισε τὸ μέρος τώρα. Ὅσω νὰ ἐτοιμάσῃ ὁ κρασοπώλης τίς μαρίδες ὁ Σούρσουλας κύταζε ἀπὸ ἓνα σπασμένο γυαλί ἔξω. Ἐβλεπε ἓνα ἐργοστάσιο, ποῦ φαίνότανε νὰ πετᾶ κοφτὰ, κοφτὰ λουρίδες ἀτμοῦ.

— Ὅριστε!

Ἄκουσε πρὶν ἀκόμη ἔλθουνε κοντὰ τὴ φωνὴ τοῦ κρασοπώλη.

Ζεστές, ζεστές μὲ μισὸ λεμόνι κοντὰ καὶ ἀλάτι ἦλθανε οἱ μαρίδες, πλαγιασμένες σῆνα πιάτο ποῦ εἶχε ζωγραφισμένους καθαλλάριδες νὰ κυνηγοῦνε ἄγρια ἄλογα μὲ σχοινιά.

Τὴν ἴδια στιγμή ἓνα σφύριγμα λεπτὸ σουβλερὸ βγῆκε ἀπ' ἐκεῖ κάπου.

— Μὲ στὴν ὦρα! εἶπεν ὁ γέρος ξυπόλυτος.

Ὁ ἔρημος δρόμος ἐγέμισε ἀπὸ τεχνίτες, ἄλλους χωρὶς σακκάκια καὶ μὲ τὰ μανίκια τῶν πουκαμισῶν των σηκωμένα, ἄλλους ἔχοντας αὐτὰ ριχμένα στοὺς ὦμους, τρέχοντας ἐδῶ καὶ κεῖ καὶ φωνάζοντας. Μ' αὐτοὺς ἀνακατεύοντο καὶ ἄλλοι ἀλευρομένοι, τοῦ μύλου ἐργάται, ποῦ σὰ μурμίγκια βιαστικὰ γυρίζανε ὁ ἓνας κοντὰ στὸν ἄλλον γιὰ νὰ βροῦνε μέρος γιὰ νὰ φᾶνε...

Τὰ μαγερεῖο γέμισε ἀπὸ τεχνίτες καὶ ἐργάτες. Καθῆσανε στὰ τραπέζια ξετυλίγοντας τὰ ψωμιά τους, ποῦ εἶχανε τυλιγμένα σὲ πετσέτες, ἢ μανδύλια μεγάλα.

Ὁ Σούρσουλας ἔτρωγε σιγά. Οἱ στενοχώριες, τὰ δικά του τὸν σύρανε. Καὶ πάλι ἄρχισε νὰ συλλογίζεται κείνα, ποῦ εἶχε σκεφθῇ καὶ νὰ τυραννιέται.

Εαφνικά άκουσε και συνήλθε κάποιον να λήη.

— Βρέ είναι άτιμος άνθρωπος, άτιμος!.. Μή δέ τὸ ξέρει!...

Δυὸ κοντά, στὸ ἴδιο τραπέζι με τὸν γέρο ξυπόλυτο, μιλούσανε.

Ταράχθηκε. Νόμισε ὅτι τὸ λέγανε γι' αὐτόν. Ἦταν ὅμως άγνωστοί! Σὲ λίγο, ποῦ πρόσεξε, εἶδε, ὅτι γιὰ κάποιον ἄλλον λέγανε...

Τελείωσε τὸ φαί του πιὸ γρήγορα καὶ ἔφυγε.

Ὁ ἥλιος ἔκαιε λίγο. Ὁ οὐρανὸς ἦτανε καθαρός.

Εἶδε ἀκόμα τὸ ἀμάξι ἔξω ἀπ' τὸ μύλο ἄδειο καὶ τὸν ἀμαξᾶ ἄλευρομένος με μιὰ ποδιά λινατσένια ἔμπρός του, νὰ τρώγη καθισμένος στὴν πόρτα τοῦ μύλου.

Πόσες φορές δὲν εἶχε πάρη ἄλλες ὁμιλίες ὅτι τίς λέγανε γι' αὐτόνα!... Καὶ ἔτσι τὸν εἶχε πάρη ἕνας φόβος ποῦ δὲν ἤθελε πιά νὰ εἶνε κοντά με ἀνθρώπους!... Κάτι θὰ λέγανε ποῦ, ἐνῶ δὲν θάτανε γι' αὐτόν θὰ χτυποῦσε!...

— Καὶ ἄς ἀφίσουμε τίς προσβολές ποῦ δὲ θέλει κανένας νὰ σοῦ μιλά!... μίλησε καὶ σιγά.

Ὅταν ἐπέστρεφε δὲν εἶχε δῆ τὸ σφάχτη

τὸν Νικόλα με τὸν Ἄνδρέα τὸν ψωμᾶ καὶ κάνανε ὅτι δὲν τὸν βλέπανε;... Ὅλοι νομίζανε ἄτιμία νὰ τοῦ μιλάνε!...

Ὁ Σούρσουλας αἰσθάνθηκε θυμὸ, ἀλλὰ πάλι τοὺς δικαιολόγησε ὑβρίζοντας τὸν ἑαυτό του.

— Ἄλλο δὲν εἶνε παρὰ ἐκεῖνο!... εἶπε ἔπειτα. Ἐλεγε γιὰ τὴν ἰδέα του νὰ φύγουμε, νὰ πᾶνε σὲ ἄλλη μακρυνὴ γειτονιά!...

Θυμήθηκε τοὺς τεχνίτες καὶ τοὺς ἄλλους μέσα στὸ κρασοπωλεῖο, ποῦ πίνανε, γελούσανε χωρὶς νὰ ἔχουνε τίποτα τέτοιο νὰ τοὺς ταράζει, καὶ λυπήθηκε, λυπήθηκε τὸν ἑαυτό του. Τοῦ ἤλθε ἔπειτα θυμὸς ἐναντίον τῆς μάνας του. Τὴν ἔβλεπε παχυὰ γεμάτη ὑγεία καὶ γέλιο...

Καὶ ἤλθανε στὸ νοῦ του τὰ λόγια τῆς κείνα, ποῦ ἔλεγε κάποτε στὸν πατέρα του ὅταν τοῦ παρουσίαζε φαί, ποῦ αὐτὸς δὲν περίμενε.

— Ἐλα φάε!...

Εἶδε νὰ γίνεται κάποια συμπάθεια γιὰ τὴ διαγωγή αὐτὴ τῆς μάνας του καὶ νὰ ζητᾶ νὰ τὴν δικαιολογήσει... Ἄλλὰ καὶ χωρὶς νὰ ζητᾶ νὰ βρῆ δικαιολογίες τὴν λυπήθηκε, ποῦ ἦτανε σ' αὐτὴ τὴ κατάσταση, ἔτσι πεσμένη, ἀτιμασμένη!...

(Ἐπεται τὸ τέλος) ΔΗΜΟΣΘ. Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

ΤΖΑΙΖΑΡ ΚΑΙ ΛΟΥΛΟΥ

Ὁ Τζαίζαρ εἶνε ὁ σκύλος μου ὁ ὁποῖος ἤλθε σὲ μένα μόνος. Ἄφησε τὴν ἀλητική του ζωὴ στῆς χλωρασιές καὶ δροσιές τοῦ Ζαπτείου τὸ περασμένο καλοκαίρι καὶ ἐπροτίμησε νὰ καθυποταχθῆ εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἀνθρώπου. Φαίνεται μόνος πῶς ὑπέφερε ἀπὸ καταδιώξεις, κακοποιήσιν, πείνα καὶ δυστυχίαν καὶ τὸ ἠθικόν του ἦτο εἰς ἔκπτωσιν. Ἦλθε ταπεινὸς πρὸ τοῦ ἄλλου μου σκύλου τοῦ Rex ποῦ ἔκοψε τὸ τραῖνο, ἀποφεύγων τὰς ἐρίδας μαζί του καὶ ὑποχωρῶν εἰς ὄλα. Πορτογαλικῆς ποιμενικῆς ράτσας, ὁμοιάζων καταπληκτικῶς στὸ μακρὸ πλεκτό, σγουρὸ τρίχωμά του με ἀρνί, ἔχει

ἀλματικήν ἀναρρηχητικήν ἱκανότητα καὶ ἐσώζετο ἀπὸ τὰς ἐπιθέσεις τοῦ Rex, πηδῶν ὑψηλὰ εἰς τὸ διάζωμα τῆς ταράτσας. Ὅταν ἐπέρασαν ὀλίγαι ἡμέραι καὶ ἐπέισθη ὅτι καὶ αὐτὸς εἶχε τὴν θέσιν του πλησίον μου καὶ ἦτο εἰς τὸ σπίτι του, ἄρχισε ν' ἀπαντᾶ εἰς τὰς ἐπιθέσεις τοῦ Rex ἀποτελεσματικῶς ἕως ὅτου τοῦ ἐπεβλήθη εἰς τὸν σεβασμὸν του. Ἐγείναν καλοὶ φίλοι καὶ ὁ Τζαίζαρ ἐθρήνησε νεκρὸν τὸν Rex.

Ἐκτοτε εἶνε ὁ μόνος σκύλος μου, ἀλλὰ καὶ ὁ σκύλος ἑνὸς πολυαριθμοῦ ὁμίλου φίλων καὶ συναδέλφων. Τοὺς περιποιεῖται ὄλους καὶ ἡ μεγαλειτέρα ἔνδειξις εὐνοίας ἐκ μέρους του εἶνε νὰ τοὺς πλησιάζῃ ἕναν

ἕνα χωριστὰ καὶ νὰ τοὺς φιλῆ τὰ χέρια. Αὐτὸ τὸ χειροφίλημα γίνεται τακτικὰ κάθε βράδυ εἰς τὸ «Νέον Κέντρον» καὶ ὁ πρῶτος ποῦ τὸ δέχεται εἶνε ὁ εὐνοούμενος τοῦ Τζαίζαρ φίλος, ὁ ποιητῆς Μαρτζώκης. Ἄλλὰ καὶ ὁ ποιητῆς Βαρλέντης ἀπολαμβάνει τῆς ἐξαιρετικῆς αὐτῆς συμπαθείας τοῦ Τζαίζαρ, ὁ ὁποῖος διὰ νὰ δείξῃ περισσότερον τὴν ἀφομοίωσιν του πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν λαμβάνει τὴν τόλμην νὰ παρακάθεται πλησίον μας ἐγειρόμενος ἐπὶ τῶν ὀπισθίων του ποδῶν καὶ ἐπακουμβῶν τὰ δύο ἔμπροστίνα του ἐπὶ τῆς τραπέζης εἰς τρόπον ὥστε φαίνεται, ὅτι παρακολουθεῖ τὰς συζητήσεις ἐνθουσιαζόμενος, ὅταν ὁ κ. Βαρλέντης ἐπαινεί τὸν κ. Ψυχάρην. Πρὸς μερικὸς ὁμοῦ ἀπὸ τοὺς νέους ποιητὰς φαίνεται, ὅτι ὁ Τζαίζαρ εἶνε δυσμενῆς. Τὸν τρομάζει ἴσως ἡ ἐγωπάθειά των. Μίαν ἀρτιφανῆ συλλογὴν τὴν ὑπεδέχθη μετὰ γαυγισμῶν πρᾶγμα σπάνιον διὰ τὴν μοναδικὴν συνήθως ἀταραξίαν του, τὴν ἐπιφύλαξιν του καὶ τὴν αἰδῶ του.

Αὐτὴ ἡ κατὰ πόδας παρακολούθησίς μας ἐκ μέρους του καταντᾶ κάποτε ἐνοχλησίς, ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ζῆ μόνος. Σπανίως κατορθώνω νὰ τοῦ ξεφεύγω. Συνήθως με ἀνακαλύπτει ὅπου καὶ ἂν εἶμαι. Ὅσφραίνεται εἰς τὸν ἀέρα καὶ με ἀνευρίσκει μετὰξὺ χιλίων ἀνθρώπων. Σκέπτεται πρῶτον καλῶς διὰ τὰς ἐρεῦνας του. Γνωρίζει τὰ μέρη ποῦ συχνάζω καὶ δὲν σφάλει ὑπολογίζων τὰς ὥρας ὅπου εὐρίσκομαι εἰς αὐτά. Ἄλλὰ κυρίως προσπαθεῖ νὰ με παρακολουθήσῃ ἀμέσως κατὰ τὴν ἐξοδόν μου ἐκ τοῦ γραφείου μου. Ξαπλωμένος κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι μου διαισθάνεται τὴν στιγμὴν ποῦ ἐτελείωσα τὴν ἐργασίαν μου καὶ εἶμαι ἑτοιμὸς νὰ φύγω. Σηκώνεται τότε καὶ σπανίως ἀπατάται. Ἐὰν ἐννοήσῃ ὅτι θέλω νὰ ἔλθῃ μαζί μου, τότε ἐκδηλώνει με πηδῆματα ὅλην του τὴν χαρὰν λαμβάνων τὴν θέσιν τῆς πρωτοπορείας, ἐὰν ὁμοῦ ἀντιληφθῆ, ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι διατεθειμένος νὰ ὑποφέρω τὴν συνοδείαν του, τότε φεύγει κρυφὰ καὶ ἀντὶ ν' ἀκολουθήσῃ τὸν συνειθισμένον δρόμον παίρνει ἄλλον εἰς τρόπον ὥστε νὰ μοῦ ἐμφανισθῆ κατόπιν

πρὸς τὸ μέρος, ὅπου γνωρίζει, ὅτι πηγαίνω. Εἶνε πολὺ πονηρὸς καὶ μοναδικὸς τεμπέλης. Τοῦ ἄρρσει νὰ ὄνειροπολῆ καὶ νὰ σκέπτεται. Ἐχει κάποτε φιλοσοφικὸν ὕφος. Ὁ συναδέλφος κ. Στέφανος Στεφάνου, λαμβάνων ὑπ' ὄψει καὶ τὴν μορφήν τοῦ Τζαίζαρ με τὸ πυκνὸν τρίχωμα τὸν ὠνόμασε «Τολστόϊ». Εἰς τὴν αὐλὴν μας δὲν θορυβεῖ, δὲν ἐξαντλεῖται εἰς γαυγίσματα παρὰ ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ. Τοὺς ζητιάνους τοὺς ἀφίνει πρῶτον νὰ φωνάζουν καὶ μόνον ὅταν φεύγουν πηγαίνει ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ τοὺς ἀρπάζει ἀπὸ τὸ πόδι γιὰ νὰ τοὺς τρομάξῃ. Γνωρίζων καλῶς τὰς συνεπειὰς μιᾶς κακῆς του πράξεως ἀποφεύγει νὰ δαγκάνῃ. Τὸν πειράζει ὅτι εἶνε ἀρρυθμία, παράκαιρος καὶ ἐνοχλητικὸς θόρυθος. Αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἐπερνοῦσε ἔξω ἀπὸ τὸ γραφεῖον μία ἐκλογικὴ κηδεῖα κατὰ τὸ εἰσάχθην μετὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς νέον σύστημα διαπομπεύσεως τῶν ἀποτυχόντων. Ἐφέλναν πένθημα μερικοὶ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου. Ὁ Τζαίζαρ ἐθύμωσε, ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν θέσιν του πρᾶγμα σπάνιον διὰ τὴν συνήθη νωχελειάν του καὶ τεμπελιά, ἐβγήκε ὡς τὴν πόρτα καὶ ἄρχισε νὰ γαυγίξῃ μανιωδῶς. Εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἐκτάκτων συμβάντων ἔρχεται πάντοτε καὶ με εἰδοποιεῖ κατόπιν, προσπαθῶν ν' ἀρθρώσῃ καὶ σημαίνοντας φθόγγους, νὰ ὁμιλήσῃ. Ὁ ποιητῆς Μαρτζώκης παρετήρησε καὶ κάτι ἄλλο σχετιζόμενον με τὴν αὐτεβουλίαν αὐτῆν τοῦ Τζαίζαρ. Πιστεύει, ὅτι ὅταν τὸν διακρίνῃ εἰς τὸ «Νέον Κέντρον» εἰς ἄλλο τραπέζι τὸν πλησιάζει καὶ τὸν εἰδοποιεῖ με κινήματα τῆς οὐρᾶς, με βλέμματα ἀκόμη προσκαλῶν αὐτόν εἰς τὸ δικό μου τραπέζι. Κάτι ἀνάλογον διέκρινα ἐγὼ. Ὅσάκις βλέπῃ κανένα μαῦρο σκυλὶ ποῦ ὁμοιάζει τοῦ Rex τρέχει κατεπάνω του, ἔπειτα γυρίζει γρήγορα πρὸς ἐμὲ καὶ με τὴν παράδοξον ἐκείνην φθογγολογίαν, ἡ ὁποία τείνει ν' ἀποτελέσῃ ἰδικὴν του ὁμιλίαν, μοῦ τὸ ὑποδεικνύει ὡς νὰ μοῦ λέγῃ: «Νάτος ὁ καῦμένος ὁ Rex!»

Ἄκουε εἰς τὸ πρόσταγμα: «πήγαινε» ἐὰν τοῦ ὑποδείξω πρὸς ποῖον καὶ πρὸς τινὰ

διευθύνει· και επειδή γνωρίζει ότι αγαπώ τα σκυλιά τρέχει κατά προτίμησιν προς αυτά. 'Αλλ' ή προθυμία του φθάνει μέχρι ενός σημείου, διότι άμα χαϊδεύσω κανένα ξένο σκυλί ζηλοτυπεί μέχρι μανίας. 'Ακόμη ζηλοτυπεί και τον άνθρωπον, όταν έννοήση την εκδήλωσιν της αγάπης μου. Πλησιάζει τότε και αυτός και λαμβάνει μίαν ανάλογον θέσιν τοποθετούμενος όρθιος πλησίον μας έπακομβών τα έμπροσθινά του πόδια επί της τραπέζης, ή του καθίσματος ή επάνω εις τα γόνατά μου. Τότε πρέπει να του είπω: «Είνε πολύ καλό σκυλί ο Τζαίζαρ!». Λαμβάνει υπερήφανον στάσιν, όπως του ανθρώπου του δεχομένου ένα δίκαιον έπαινον, τα μάτια του παίρνουν έκφρασιν χαρᾶς και στο άσχημο αυτό πρόσωπο, γιατί όχι, θαρρῶ πῶς βλέπω ένα χαμόγελο.

Το αντιπαθητικόν για τον Τζαίζαρ ζῶον είνε εκτός του κακού ανθρώπου ή γάτα. Παρ' όλας τὰς προτροπάς μου και τὰς συμβουλὰς ν' αποβάλη αυτήν την κακίαν, είνε αδύνατον να συμβιθασθῆ προς το τόσον ωραίον και χαριτωμένον αυτό ζῶον. Είς την αὐλήν μας της τρομοκρατεί όλες. Κάμμία πλέον δεν τολμᾷ να κατέβῃ κάτω. Γυρίζουν φοβισμένες επάνω στα ξύλα της κληματαριάς ή στέκονται και τον κυττάζουν επάνω από τα δένδρα. 'Οσάκις κάμμία τολμήσῃ να κατέβῃ ὀρμᾷ κατεπάνω της με άστραπιαίαν ταχύτητα και αν δεν προφθάσῃ να του ξεφύγῃ αναρριχωμένη επάνω εις το δένδρον, και του προτεινῆ άμυνομένη τα νύχια της, τότε είνε αρκετά σώφρων δια να μη δεχθῆ την μάχην άρκουμένος εις την υποχώρησιν της αντιπάλου. Το κυνήγι της γάτας γίνεται και εις τους δρόμους. Την νύκτα όταν επιστρέφουμε σπίτι βγάζει της γάτες από της κρυψῶνες τους και τὸς πόρτες σαν λαγούς.

'Ο Τζαίζαρ της προάλλαις ήταν έρωτευμένος. 'Αλλά δια τον έρωτα δεν άνησχει πολύ. Δεν είνε προκαλών, αλλά πάντοτε προκαλούμενος, όταν όμως το θῆλυ τον καταστήσῃ, παίρνει το πράγμα πολύ σοβαρά και εις ὄλην την υπερβολήν, την ὁποίαν μόνον ο άνθρωπος ήμπορεί να

του άμφισβητήσῃ. Είς το βάθος της αὐλῆς μας ζῆ εκείνη, ή ὁποία του ἔδωκε την χαράν της αγάπης, αλλά και πολλὰς θλίψεις, ή Λουλου ή σκυλίτσα της κυρίας Χαρικλείας. Είνε μικροσκοπική, αλλά πολύ ωραία, εύκίνητη, χαρούμενη και χαϊδάρα. 'Ηρχισε να τον προκαλῆ, να έρχεται εις την πόρτα μας έξωθεν της ὁποίας ξαπλώνεται συνήθως ἀπολαμβάνων τον ἥλιον. Μόνον έρασταί, οι ὁποιοι θα προέβαιναν τολμηρῶς εις ἀποκαλύψεις των λεπτοτέρων έρωτικῶν θωπειῶν θα ήμποροῦσαν να μᾶς διηγηθοῦν με την αὐτήν τόλμην ὅλας τὰς προκλήσεις του θήλεως προς το ἄρρεν. 'Αλλά τίποτε δεν ἐκίνησε τόσῳ το ένδιαφέρον του φιλοσόφου αὐτοῦ ὅσῳ ή αἰφνιδία, ή ἀπροσδόκητος μίαν ήμέραν εμφάνισις του άντεραστοῦ, ενός μαύρου μικροῦ σκύλου εις το ανάστημα της Λουλου. 'Ερχόμεθα εις το σπίτι όταν εἶδε την προδοσίαν. 'Ωρμησε κατά του αντιπάλου και τον κατεσπάρραξε, έπειτα ήρχισε να ὀλολύζῃ, να βάλῃ κραυγὰς ἀπελπισίας ὅπως ο 'Οθέλλος. 'Η άπιστος έτρύπωσε εις το σπίτι της και από τότε οι ὀροι άντεστράφησαν. 'Ο άτυχῆς Τζαίζαρ έτρεξε κατόπιν της. 'Εμενε έξω από την πόρτα της ὄλην την ήμέραν και την νύκτα, ἐκλιπαρῶν ένα της βλέμμα, ένα μειδίαμα από αὐτήν, ή ὁποία την έβλεπε πίσω από τα τζάμια του παραθύρου της αὐστηρῶς πλέον περιωρισμένη από την κυρίαν της. Αἱ έρωτοτροπίαί, τα νάζια, τα κινήματα της Λουλου ήσαν εις το πανομοιότυπον ἀναλόγων γυναικειῶν άκκισμῶν. Τα παθητικά βλέμματα, αἱ αὐπνίαί, ή προσδοκία, οι στεναγμοί του «Τζαίζαρ» δεν διέφεραν καθόλου ἀφ' ὅ,τι ήμεῖς οι άνθρωποι διδομεν εις την ωραίαν γυναίκα. Και ὁποία τραγική ἀναλογία, όταν ο Τζαίζαρ κατέκτησε την Λουλου έπραξε ὅ,τι συνήθως πράττουν εις ὁμοίαν περιπτώσιν οι περισσότεροι τῶν ανθρώπων προς τὰς κατακτηθείσας έρωμένας των. Την έγκατάλειψε και επανῆλθεν ήσυχος και άτάραχος εις την θέσιν του. 'Εκείνη είνε πλέον μητέρα, ή ὁποία όμως εἶδε τα τέσσαρα τέκνα της, φονευόμενα από την υπηρέτριαν του σπιτιοῦ με την πρόληψιν ή

ίσως και την αλήθειαν. ὅτι επειδή ήσαν τα πρώτα υπέκειντο εις τον κίνδυνον της λύσεως. Την τραγικὴν στιγμὴν' που ἀπήγοντο τα πτώματα των νηπίων ή Λουλου ήλθε περίλυπος προς τον Τζαίζαρ, ο ὁποῖος επίσης άνήσυχος και συγκεκριμένος παρηκολούθει το θέαμα. Τα δύο ζῶα εκύτταζαν έντρομα, εφάινοντο, ὅτι συνεννοοῦντο μεταξύ των, ὅτι ἔλεγαν κάτι δι' αὐτήν την συμφοράν. Δεν εβράδυναν όμως να επανεύρουν την εύθυμίαν των και την ζωηρότητά των. Την επομένην ή Λουλου ήλθε πάλιν προς τον Τζαίζαρ και από τότε έρχεται τακτικά. Τον περιποιεῖται ὅπως πρὶν, τον θωπεύει, τον φιλεῖ και του κάνει χαρές. Αὐτὸς δεν ανταποδίδει τίποτε ἐπὶ μῆνας τώρα, αλλά δέχεται ευάρεστος ὅλας αὐτὰς τὰς στοργικὰς εκδηλώσεις. Πρό πάσης προς τον Τζαίζαρ θωπειας ή Λουλου θα ἔλθῃ πρώτα να χαιρετήσῃ ἐμένα εὐγνώμων ἴσως, διότι αἰσθάνεται, ὅτι τον περιποιοῦμαι και τον αγαπῶ. 'Εάν συμβῆ ν' άκούσῃ, ὅτι τον επιπλήττω δια μίαν άταξίαν του τότε με έγκαταλείπει άμέσως

εκφράζουσα την δυσαρέσκειάν της. Τα ζῶα έχουν αὐτήν την ἀλληλεγγύην μεταξύ των ἀπέναντι του ανθρώπου.

'Η Λουλου δεν είνε ή μόνη φίλη του Τζαίζαρ. 'Ερχονται και δύο άλλαις σκύλες ή «Κάρμεν» του έτέρου των ιδιοκτητῶν του εστιατορίου «Commercial» ωραία κυνηγετική με σγουρόν κανελλι τρίχωμα και λάμποντας ὀφθαλμούς, και μία άλλη ταπεινότερας ράτσας, άσχημη, αλλά με ξεχωριστή χάρι θελκτικῶν κινήματων. 'Η «Κάρμεν» έχει κάτι θεῖον εις το βλέμμα της και ή άλλη με ὄλη την άσχημίά της φαίνεται τόσον ωραία όταν είνε πλησίον του. 'Ο έρωσ, ὅπως και τους ανθρώπους, ὁμορφαίνει και τα ζῶα. Και ή «Κάρμεν» και ή άλλη μου κάνουν τὰς ἰδίας φιλοφρονήσεις ὅπως ή Λουλου.

Προς ὅλας όμως είνε ἀπαθὴς τώρα ο Τζαίζαρ πρό πολλοῦ, αν δεν είνε άγνώμων. 'Αλλ' αὐτή ή σεμνή και αξιοπρεπῆς στάσις του δίδει εις ήμᾶς τοὺς ανθρώπους ένα καταφανές μάθημα.

ΓΕΡ. ΒΛΚΟΣ

Η Α ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ «ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ»,

Η ΝΟΙΕΝ εις το Ζάππειον πανηγυρικῶς ἐπὶ παρουσίᾳ της Α. Μ. του Βασιλέως, της Α. Μ. της Βασιλείσσης, του Διαδόχου, του πρίγκηπος Νικολάου και των λοιπῶν πριγκήπων, ή Α' Καλλιτεχνική 'Εκθεσις του «Συνδέσμου 'Ελλήνων Καλλιτεχνῶν». Δεν επαρκεί ο καιρὸς ὅπως ὁμιλήσωμεν σήμερα λεπτομερῶς περὶ των εκτεθέντων έργων ἐπιφυλασσόμενοι να το πράξωμεν εις το προσεχές τεῦχος του «Καλλιτέχνου».

'Η 'Εκθεσις δεν περιέλαβε δυστυχῶς ὄλους τοὺς 'Ελληνας καλλιτέχνας. Δεν συμμετέχουν αὐτῆς οι κ. κ. Γ. Ροιλός, Β. Χατζῆς, (έξετέθη μόνον εν έργον του παρὰ του κατόχου κ. Ζ. Παπαντωνίου), Δ. Γερανιώτης, Παῦλος Μαθιόπουλος, 'Αρι-

στοτέλης Ζάχος, Λουκάς Γεραλῆς, Πέτρος Ροῦπος, Β. Μποκατσιάμπης, Σπ. Βικάτος, Φρίξος 'Αριστεύς, Γεώργιος Μπουζιάνης (Μοναχον), Ζ. Φρυδάς, Ν. Φερεκίδης, Θάλεια Φλωρᾷ Καραβία, Κλεονίκη 'Ασπριώτου και άλλοι. 'Εν τούτοις παρ' ὄλην αὐτήν την ἀποχὴν τόσων ἐπιλέκτων καλλιτεχνῶν, ή 'Εκθεσις είνε πλουσιωτάτη εις έργα. 'Ο κ. Γ. 'Ιακωβίδης εκθέτει την «'Εστίαδα», προσωπογραφίαν της κ. Περμαζόγλου και μίαν nature morte, ο κ. 'Οδυσσεύς Φωκᾶς διαφόρους συνθέσεις του και τοπία, πολλὰ των ὁποίων είχαν την εύτυχίαν να ἴδουν δημοσιεύμενα οι ἀναγνώσταί μας εις τον «Καλλιτέχνην», ο κ. 'Οθωναῖος τοπία και άλλας συνθέσεις, ο κ. 'Επ. Θωμόπουλος (Πατρῶν) τοπία,

ὁ κ. Κ. Γκέσκος ἐκ Βόλου τοπία τῶν Μετεώρων, προσωπογραφίας καὶ ἄλλας συνθέσεις, ὁ κ. Ζαβιτσάνος ἐκ Κερκύρας διάφορα τοπία τῆς πατρίδος του, ἔργα χαρκτηκτικῆς ἐπὶ τῶν διηγημάτων τοῦ κ. Κ. Θεοτόκη, καὶ ἀλληγορικὴν σύνθεσιν: «Τὸ κυνήγι τοῦ Χάρου», ὁ κ. Κογεβίνας ἐκ Παρισίων τρεῖς πίνακας, ἡ δὲ Σοφία Λασκαρίδου τοπία, ἡ δὲ Στεφάνου Ἀττικὰ τοπία, ὁ Ν. Λύτρας αὐτοπροσωπογραφίαν του, ὁ κ. Ζαχαρίας Παπαντωνίου τὰ γελοιογραφικά του σκίτσα, τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύθησαν τὸ πρῶτον εἰς τὸν «Καλλιτέχνην» καὶ οἱ κ. κ. Μπραέσης, Δήμας καὶ ἄλλοι.

Ἐκ τῶν γλυπτῶν δὲ ἐκθέτουσιν οἱ κ. κ. Θωμᾶς Θωμόπουλος τὰ «Μάτια τῆς Ψυχῆς» καὶ τὴν προτομὴν τοῦ Μπετόβεν, τὰ γνωστὰ του ἔργα, ἤδη κατεσκευασμένα ἐκ μαρμάρου καὶ τὸν «Κυναίγυρον» (νέον ἔργον), ὁ ἐνταῦθα παρεπιδημῶν Γάλλος γλύπτης, κ. Σαὶν προτομὴν τοῦ Βασιλέως Γεωργίου, ἓνα ἀγαλμάτιον μαρμάρινον (Γαλλίς χωρικὴ κρατοῦσα στάχεις) ἓνα γύψινον τὴν «Ἀρμονίαν». Ἐκθέτουσιν ἐπίσης καὶ οἱ νεαροὶ γλύπται κ. κ. Γρ. Ζευγώλης καὶ Μιχαὴλ Τόμπρος, τῶν ὁποίων τὰ ὠραῖα ἔργα δημοσιεύομεν σήμερον, καθὼς καὶ οἱ κ. κ. Στεργίου, Κουλουρῆς καὶ ἄλλοι.

ΒΙΔΜΑΝ

ΚΟΡΙΤΣΙΑ

Η ΜΙΣ ΙΣΙΔΩΡΑ ΔΟΓΚΑΝ ΧΟΡΕΥΕΙ...

ΕΝΘΥΜΟΥΜΑΙ, ὅτι πρὸ ἐπτὰ ἐτῶν εἶδα γιὰ πρώτη φορά τὴν μίς Δόγκαν εἰς τὰς Ἀθήνας. Φέρουσα ἀρχαϊκὴν ποδὴρη βυσινόχρουν ἐσθῆτα, ἀσκεπῆς μὲ τὰ μαλλιά ἀναδεμένα μὲ κυανῆν ταινίαν καὶ μὲ τοὺς πόδας γυμνοὺς μέσθαι εἰς ἐλαφρὰ σανδάλια, εἰσῆλθε εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Ἐλευθερουδάκη καὶ ἐζήτησε ἀρχαιολογικὰ βιβλία. Ἦτο ἡ πρώτη φορά ποῦ ἤρχετο εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὁ ἐνθουσιασμός της, ὅτι ἔβλεπε τὴν χώραν, ὅπου ἡ τέχνη της ἦ μᾶλλον τὸ ἰδεῶδες τῆς ζωῆς της — διότι πιστεύω ὅτι ζωὴν προσαρμοσμένην μὲ τὴν φύσιν θέλει τὴν τέχνην της ἡ μίς Δόγκαν ὄχι ἀπλῶς τέχνην — εἶχε φθάσει τὴν μεγαλειτέραν δυνατὴν ἔκφρασιν — ὁ ἐνθουσιασμός της ὠραίας αὐτῆς γυναικὸς μὲ τὴν δροσερὰν τριανταφυλλένιαν σάρκα καὶ τὰ ὑγρά μάτια εἶχε διαρθερμάνει καὶ ἐξωραΐσει περισσότερο τὴν ἐξωτερικὴν της μορφήν. Τὴν συνώδευε μία χονδρὴ κυρία, ἡ μητέρα της, εἰκὼν τοῦ ἐφθαρμένου, τοῦ συνθηματικοῦ αὐτοῦ κόσμου, ἀντίθεσις πρὸς τὴν αἰφνιδίαν ἐκκόλαψιν τοῦ πλάσματος ποῦ φαίνεται ὄραμα ἀρχαιοτάτων καιρῶν καὶ ἐλπίς ἀπωτέρου ζωϊκοῦ μέλλοντος, καὶ ὁ ἀδελφός της, ὁ γνωστότατός μας κ. Δόγκαν, ντυμένος ὡσάν αἰπόλος τῶν εἰδυλλίων τοῦ Θεοκρίτου.

Ὑστερα ἀπὸ τόσα χρόνια χωρὶς νὰ ἰδῶ καμμίαν ἀπὸ τὰς παραστάσεις της ποῦ ἔδωκε καὶ ἐδῶ εἰς τὰς Ἀθήνας, παρακολουθῶν τοὺς θριάμβους της ἐξω, εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀμερικὴν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀντιρρήσεις, τὰς ὁποίας προκαλεῖ ἡ τέχνη της, εἶχα τὸ εὐτύχημα νὰ τὴν συναντήσω εἰς τὴν Κηφισσιὰ κατὰ τὸ γεῦμα, τὸ ὁποῖον παρέθεσε πρὸς τιμὴν τοῦ Γάλλου ἀκαδημαϊκοῦ Ρισεπὲν ὁ «Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων Δραματικῶν Συγγραφέων». Εἰς τὸ γεῦμα αὐτὸ παρεκλήθη ἡ μίς Δόγκαν φέρουσα μακρὰν ἐσθῆτα ἀπὸ Ἰνδικὴν ἐλαφροτάτην μέταξαν, ἡ ὁποία κάτω πρὸς τοὺς πόδας ἔκλειε εἰς πολλὰς μικρὰς πτυχάς.

Ἦτο πλέον ἀδύνατη τώρα ἀφ' ὅ,τι ἀρχικῶς τὴν ἐγνώρισα καὶ μολονότι τόσα χρόνια ἀφ' οὗτο εἶχα νὰ τὴν ἰδῶ καὶ κόποι καὶ συγκινήσεις θὰ ἤμποροῦσαν ν' ἀλλοιωσοῦν πολὺ τὸ δροσερὸν αὐτὸ πρόσωπον, ἐν τούτοις φαίνεται, ὅτι δὲν τὸ ἐπηρέασαν. Ἡ ὄρχηστρίς ἦτο εὐθυμη, γελαστή, γεμάτη χαρὰν, μίᾳ ὀπτασίᾳ ἐμορφιάς ἀνάμεσα εἰς τὴν ὀμήγυριν τῶν συνδαιτημόνων. Ἀνταποδίδουσα ἀληθινὴν εὐεργεσίαν εἰς τὸ ἀπλοῦν φιλοφρόνημα τῆς προσκλήσεως, ἔδωκε χροιάν ἀρχαϊκοῦ μεγαλείου εἰς τὸ συμπόσιον αὐτὸ προθυμοποιηθεῖσα νὰ τὸ λαμπρύνῃ διὰ τῆς ὄρχησεως της. Διὰ μίαν στιγμὴν τὴν ἐχάσαμεν, ἀλλ' ὅταν ἐβγήκαμεν εἰς τὸν κήπον κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα πρὸς τὸ βάθος ἐφάνηκε κάπου ἐκεῖ σάν Ἀμαδρυὰς ποῦ ὁ Πᾶν ἤρχιζε νὰ τὴν μεθᾶη ἢ ὁ Απόλλων νὰ τὴν φέρῃ εἰς ἔκστασιν.

Εἶχαν στρώσει ἐκεῖ ἓνα πράσινον τάπητα καὶ παράμερα ἐφαίνετο ἓνα πιάνο. Ἐνας ὑψηλός, ὠραῖος νέος ὁ Σκῶτος μουσικός κ. Σκὴν ἐκάθητο ἤδη ἐμπρὸς εἰς τὸ πιάνο. Θὰ ἤθελε κάνεις νὰ φαντασθῇ ἄλλως τὰ πράγματα, μίαν ἀνάλογον ἀρχαϊκὴν ὄρχηστραν αὐλητῶν καὶ κιθαρῶδων. Ἀλλ' ἡ ἀντίθεσις ὑπῆρχεν ἤδη εἰς ὄλα, εἰς τὴν συνᾶθροισίν μας καὶ τὸ περιβάλλον, δὲν ἤμποροῦσε νὰ εἶνε διαφορετικὴ καὶ πρὸς τὴν μουσικὴν συνοδείαν. Ὁ πέραν χώρος, ὅπου ἐκινεῖτο ἤδη ἐλαφρὰ τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο σῶμα ἐτοιμὸν νὰ ἐκσπάσῃ εἰς τὴν χαρὰν, τὴν μέθην, καὶ τὸ πάθος τῆς ὄρχησεως, ἀνάμεσα εἰς τὸ μικρὸν ἄλσος, μὲ τὴν Πεντέλην εἰς τὸ βάθος, κάτω ἀπὸ τὸν καταγάλανον οὐρανόν, ὅλη αὐτὴ ἡ σκηνογραφία μᾶς ἔκανε νὰ λησμονήσωμεν, νὰ μὴ βλέπωμεν ἄλλο ἀπὸ τὸ ὄραμα μίᾳς εἰκόνας τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς ζωῆς.

Ὁ κ. Σκὴν ἤρχιζε νὰ παίξῃ τὰ γεμάτα περιπάθειαν βάλς τοῦ Σοῦμπερτ καὶ ἡ μίς Δόγκαν νὰ διερμηνεύῃ αὐτὴν τὴν μουσικὴν προσπαθοῦσα προφανῶς ν' ἀποδώσῃ

τήν ἐσωτάτην οὐσίαν της. Δὲν ἤξεύρω τί ἤμπορούσαμεν ν' ἀξιώσωμεν προκειμένου περὶ εἰδικοῦ χοροῦ, τὸν ὅποιον ἡ μὲν Δόγκαν μετέβαλε εἰς ἰδίαν ὄρχησιν, οὔτε ἀκόμη ἐὰν εἶνε δυνατὴ ἡ δι' ὄρχηστικῶν κινήσεων προσωπικὴ ἐρμηνεία τῆς κλασικῆς μουσικῆς — βεβαίως ἔπρεπε νὰ εἶχε γραφῆ ἐπὶ τούτῳ μουσικὴ δι' ὠρισμένην ὄρχησιν — ἀλλ' αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὁ χορὸς τῆς μὲν Δόγκαν εἶνε κατὰ ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν νέον καὶ ὠραῖον. Στάσεις, κινήσεις, ἔκφρασις προσώπου, δίδουν τὴν εἰκόνα ὄλων τῶν ἀνθρωπίνων συναισθημάτων, τὰ ὅποια διεγείρει ὁ χορὸς. Καὶ ἡ ἐμορφία τῆς χορευτρίας, ἡ ἀτομικὴ ἐκδήλωσις τῆς ἰδικῆς της ψυχῆς εἰς μίαν ἀρμονίαν ἀλλεπαλλήλων κινήσεων παλλομένην ἀπὸ χαρὰν ζωῆς, ἀφομοίωσιν μὲ τὴν φύσιν, αἱ ἐλαφραὶ ἀνατάσεις τοῦ σώματός της κατὰ τοῦ θέλει νὰ φύγη, νὰ ἐξανημισηθῇ, νὰ πετάξῃ, ἓνα γλυκὺ ἀνάσασμα ἀπολαύσεως, τὰ ὑγρὰ βλέμματα πρὸς τὸν οὐρανόν, ὡσὰν πρὸς τὴν ἐκζήτησιν τοῦ ἀπολύτως ὠραίου, κατὰ πάλιν τοῦ ἀφρόντιστα ἀφίεται νὰ πλανᾶται ὡς ἐπάνω εἰς λειμῶνα, σὰν πεταλοῦδα, καὶ ἔπειτα ἡ δύναμις, ἡ ὀρμή, ἡ ἀγωνία νὰ φθάσῃ ἓνα ὄνειρον — ἡ μιμικὴ ἐδῶ συμπληρῶνει τοὺς γραφικὸς ἐλιγμούς τῆς ὄρχησεως. — ὅλα αὐτὰ προκαλοῦν ἀδιάπτωτον τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ θεατοῦ, τὸν ἐνθουσιασμόν του ἀκόμη, τὸν μεταφέρουν εἰς ἄλλους καιροὺς, τοῦ ζωντανεοῦν τὰ ὄραματα τῆς θείας αὐτῆς τέχνης.

Μίαν ὥραν ἐχόρευσε ἡ μὲν Δόγκαν ἐνώπιόν μας ὑπὸ τὴν ὑπόκρουσιν Μπράμς καὶ Γκλόουκ, τοὺς ὁποίους ἀπέδωκε μὲ πολλὴν ψυχὴν ὁ κ. Σκὴν, μίαν ὥραν καὶ εἶχε διαθέσειν ἴσως νὰ χορεύσῃ ἄλλην μίαν, ἐὰν ὑπῆρχε καιρὸς.

Κάμμια κόπωση δὲν παρετηρήθη εἰς τὸ ἀθρόν αὐτὸ σῶμα, τὸ ὅποιον ἐβάφη μὲ ροδίνα χρώματα. Ὁ τελευταῖος της χορὸς ἦτον ἓνα γαλλικὸν μιμόρηγμα, τὸ ὅποιον καταφανῶς ἤθελε νὰ παραστήσῃ πρόκλησιν τοῦ ἄρρενος πρὸς τὸ θῆλυ διὰ τὸν ἔρωτα. Ἐβάλε ἥρωά της ἀπέναντι τὸν κ. Ρισεπὲν καὶ ἔκαμε κινήματα καὶ ἐλιγμούς σ' ἓνα μεθύσι ἐρωτικὸ ποῦ μόνον αὐτὴ ἴσως ἤμποροῦσε νὰ ἐκφράσῃ. Ἐπροχωροῦσε προκλητικὰ εἰς μικρὰ βήματα, ἔκαμπε τὸ σῶμά της ἐμπρός, ὀπίσω, πλαγίως, ἔπειτα ἔφθανε μὲ ὀρμὴν καὶ πάλιν διέφευγε καὶ ὑπεχώρει διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ μετ' ὀλίγον, ἕως ὅτου ἐνόμισεν, ὅτι ἦτο ἡ ὑψίστη στιγμή καὶ τότε ἐγονυπέτησε καὶ ἔτεινε τὰ ὠραῖά της χέρια πρὸς τὸν ποιητὴν, ὁ ὅποιος ἀντήμειψε τὴν τέχνην της μὲ ἓνα φίλημα ἐπ' αὐτῶν.

Ἡ τελικὴ ἐντύπωσις ἀπὸ τὸ ὄνειρον ἦτον ἀκόμη ἐντονωτέρα. Μὲ ἀντοχήν, ἡ ὅποια δὲν γνωρίζει κόπωση, παρεκάλεσε τὸν κ. καὶ τὴν κυρίαν Ρισεπὲν νὰ τὴν συνοδεύσουν μέχρι τῆς Ἀκροπόλεως. Ἦθελεν ἡ ἱέρεια νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν χώρον τῶν μεγάλων της ἐμπνεύσεων. . . .

ΓΕΡ. ΒΟΚΟΣ

ΤΑ ΩΡΑΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΜΑΣ

Γρηγόριος Ζευγώλης. Ἡ εὐλογος ἐπιφύλαξις, τὴν ὅποιαν ποτὲ δὲν ἐλησμονήσαμεν προκειμένου νὰ παρουσιάσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώ-

Γρηγόριος Ζευγώλης

στας μας νέους συγγραφεῖς ἢ καλλιτέχνες, δὲν εἶνε ἀπαραίτητος διὰ τὸν νεαρὸν αὐτὸν καλλιτέχνην, ὁ ὅποιος ἔρχεται νὰ δώσῃ νέαν ζωὴν εἰς τὴν νεοελληνικὴν γλυπτικὴν. Τὰ πρῶτα του ἔργα μᾶς ἐκίνησαν εὐθὺς τὴν προσοχὴν εἰς

τὴν ἐφετεινὴν μικρὰν ἔκθεσιν, τὴν ὅποιαν διωργάνωσε εἰς τὸν «Παρνασσόν» ὁ «Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων Καλλιτεχνῶν» Ἦσαν δύο εἰδῶλια, τὸ ἓνα Ἰσπανίδος χορευτρίας καὶ τὸ ἄλλο Κυρίας, ἡ ὅποια τρέχει εἰς τὸ Σκαίτιγκ Ρίγκ, δύο κοινότατα θέματα ἀπὸ τὴν ζωὴν. Ἀλλὰ μὲ πόσην δύναμιν ἦσαν πλασμένα τὰ μικροσκοπικὰ αὐτὰ παίγνια, μὲ πόσην γάρην. Ἡ γλυπτικὴ δὲν εἶνε ἰδεολόγος, ἡ μᾶλλον φιλολογοῦσα τέχνη, ἐὰν πρωτίστως δὲν εἶνε τελεία ἀπεικόνισις καὶ παράστασις, γλυπτικὴ δέ, ἡ ὅποια ζῆ μὲ ἀρχαϊκὰς ἀποπειράς μόνον ἢ μετέρχεται ψευδῆ ἰδανισμόν καὶ συμβολισμόν εἶνε ἀποκρουστικὴ τέχνη. Φθάνουν ἢ ἐντυπες φυλλάδες γι' αὐτὰ καὶ εἶνε εὐτύχημα, ὅτι καὶ ὁ κ. Ζευγώλης μᾶς ἀπαλλάσσει αὐτῆς τῆς ἀνυποφόρου ἀγυρτείας. Ὁ νεαρὸς αὐτὸς τεχνίτης ἔχει κατὰ ἀπὸ τοὺς Ἰάπωνας γλύπτας, ἀπὸ τὸν ὠραῖον ρεαλισμόν του, ἀπὸ τὴν δημιουργικὴν των ἰκανότητα. Βεβαίως νέος ἀκόμη εἶνε εἰς καιρὸν νὰ τελειοποιήσῃ τὴν μορφήν τῶν ἔργων του καὶ θὰ διδαχθῇ πρωτίστως, ὅτι ἡ καιρία στάσις καὶ εἰκὼν ἀπαιτοῦν μίαν ἀνωτέραν αἰσθητικὴν προδιάθεσιν ἰκανότητος, ἡ ὅποια ἤμπορεῖ νὰ καλλιεργηθῇ, ὅσα δὲν ἀποκτᾶται δυστυχῶς, ἀλλὰ εἶνε ἐμφυτος ἢ πλαστικὴ δύναμις, προτέρημα, τὸ ὅποιον κατέχει ὁ κ. Ζευγώλης. Ἡ παρατήρησις μας ἀφορᾷ τὴν στάσιν τῆς κυρίας ἡ ὅποια παγοδρομεῖ.

Ἄλλ' εἰς τοῦτο τὸ μεταξὺ πόση πρόοδος ἐκ τοῦ νέου ἔργου, «Εἰδῶλιον κυρίας», τὸ ὅποιον δημοσιεύομεν σήμερον. Οἱ ἀναγνώσταί μας εἴμεθα βέβαιοι θὰ αἰσθανθοῦν τὴν πλέον εὐχάριστον ἐντύπωσιν βλέποντες αὐτό. Εἶνε. πιστεύομεν, ἓνα ἀπὸ τὰ σπάνια καὶ ὀλίγα καλλιτεχνήματα τῆς νεοελληνικῆς γλυπτικῆς, ἀλλ' εἶνε πρωτίστως μίᾳ ἀπαρχῇ ἀνθρωπινωτέρας καὶ εἰλικρινῶς οὐσιαστικῆς τέχνης. Ὁ κ. Ζευγώλης πλάττει εὐχερῶς, ὁ πηλὸς εἰς τὰ χέρια του εἶνε πραγματικῶς ζῶσα οὐσία. Καὶ ἐνῶ διαμορφώνεται ἐλευθέρως κάμμια λεπτομέρεια δὲν διαφεύγει. Ὁ κ. Ζευγώλης ἐσπούδασε καλῶς.

Μιχαήλ Τόμπρος

Τῶν σπουδῶν του εἰς τὸ Παρίσι ἔχει πλείστας τιμητικὰς διακρίσεις. Νομίζομεν δέ, ὅτι εἶνε μία εἰδικότης εἰς τὴν μικροσκοπικὴν πλαστικὴν, τιμὴν τῆς ἐλληνικῆς τέχνης.

Μιχαήλ Τόμπρος Ὁ νεαρώτατος αὐτὸς γλύπτης, ὁ ὁποῖος ἐπίσης μᾶς τιμᾷ διὰ τῆς συνεργασίας του, φιλοδοξεῖ ὡς ὁ συνάδελφός του καὶ φίλος κ. Ζευγώλης ν' ἀποδώσῃ τὴν σύγχρονον ζωὴν. Δὲν ἐπῆγε ἀκόμη ἔξω νὰ τελειοποιήσῃ τὰς σπουδὰς του καὶ ὁ,τι δημιουργεῖ ἐκ τῆς ἀτελεστάτης δυστυχῶς εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Καλῶν Τεχνῶν προπονήσεως, δεῖκνυει, ὅτι εὗρηκε μόνος τὸν δρόμον του. Ὁ Μπυλιαρδιστὴς του, τὸν ὁποῖον ἐσπευσε ν' ἀγοράσῃ ἀμέσως ὁ κ. Ἰακωβίδης, εἶνε ἓνα χαριτωμένον ἔργον, ὅσω καὶ δυσχερὲς διὰ τὴν τόσῳ σαφῆ καὶ χαρακτηριστικὴν του ἀπόδοσιν.

Ὁ κ. Τόμπρος προσέφερε ἀρχικῶς ἐκ τῆς ψυχῆς του εἰς τὴν ιδέαν τῆς ἐλληνικῆς ἐλευθερίας. Αὐτὸ πρέπει νὰ εἶνε μία παντοτεινὴ ὑποχρέωσις ὡς ἀπὸ ἱεροῦ καθήκοντος παντὸς Ἑλληνος καλλιτέχνου. Καὶ μᾶς ἔδωκε τὴν «Κρήτην» καὶ τὴν προτομὴν τοῦ Διάκου, τὴν ὁποῖαν δημοσιεύομεν σήμερον ὡς δείγμα αὐτῆς του τῆς τέχνης. Μετὰ τὸν κ. Ζευγώλην συνεργασθεὶς ἐπλασε τὸ ἄρμα τοῦ Διονύσου κατὰ τὰς Ἀπόκρως. Το ἔργον αὐτὸ ἠδίκηθη ἐκ τῆς ἐν ὑπαίθρῳ περιφορᾶς του λόγῳ τοῦ χρωματισμοῦ του. Δὲν γνωρίζομεν τίνος ιδέα ἦτο νὰ βασιχάλαχθῶν, καὶ νὰ συγγέωνται καὶ γάνωνται

ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου αἱ ἐπιφάνειαι του ἐνῶ ἐὰν ἐπαρουσιάζετο με φυσικὰ χρώματα θὰ ἐπροκαλοῦσε ἀνωτέραν δικαίαν ἐκτίμησιν. Ἄλλ' αὐτὸ ἐπὶ τέλους εἶνε ἓνα παιγνίδι, ὅπως καὶ τὰ ἔργα ποῦ τώρα παρουσιάζει ὁ κ. Τόμπρος. Διότι ὁ νεαρὸς γλύπτης ἔχει ἄλλας εὐρυτέρας ἀνθρωπίνους ἐμπνεύσεις. Θέλει ν' ἀποδώσῃ τὸ συγκινοῦν θέαμα τῆς ἐργασίας, τὴν ταπεινὴν, ἀλλὰ ὡραίαν καὶ γραφικὴν ζωὴν τοῦ ἐργάτου.

Γνωρίζοντες τὸ καλλιτεχνικὸν του αὐτὸ ἰδεῶδες, καὶ ἔχοντες ἤδη τόσον ὡραία δείγματα τῆς καλῆς του ἐργασίας, δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν, ὅτι τὸ ἔργον του θὰ σημειώσῃ μίαν ἡμέραν νέαν ἔκφρασιν εἰς τὴν γλυπτικὴν ἐν Ἑλλάδι. Ὁ κ. Τόμπρος ἐτοιμάζεται τώρα νὰ μεταβῇ εἰς Γερμανίαν καὶ Γαλλίαν πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν του.

Γεώργιος Μπουζιάνης. Μία κακὴ φωτογραφίσις τῶν ἔργων τοῦ ἐν Μονάχῳ σπουδασάντος τὴν ζωγραφικὴν καὶ ἐκεῖ ζῶντος νεαροῦ Ἑλληνος καλλιτέχνου κ. Μπουζιάνη, μᾶς ἐστέρησε τῆς εὐτυχίας νὰ τὰ δημοσιεύσωμεν σήμερον, ὅπως τὰ ἐπροωρίζαμεν διὰ τὸ τεῦχος αὐτό. Ἄλλὰ μὲ νέαν τελειότεραν φωτογραφίσις, τὴν ὁποῖαν παρηγγείλαμεν θὰ τὸ πράξωμεν προσεγγῶς.

Παρουσιάζοντες τὸν κ. Μπουζιάνην εἰς τοὺς

Γεώργιος Μπουζιάνης

Ἐξωσις ἐκ τοῦ Παραδείσου
ὑπὸ Γ. Ζευγώλη

ἀναγνώστας μας ἔχομεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὰς καλλιτέρας καὶ εἰλικρινεστέρας συστάσεις ἀρκούμενοι ν' ἀναφέρωμεν ἀπλῶς, ὅτι ἡ τόσον αὐστηρὰ γερμανικὴ κριτικὴ ἐπρόσεξε πάντοτε εἰς τὰ ἔργα του, ἐκτεθέντα εἰς καλλιτεχνικὰς ἐκθέσεις τοῦ Μονάχου, καὶ ἔκαμε δι' αὐτὰ εὐφημον μνησίαν ἰδίως διὰ τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν φρεσκάδα τοῦ χρώματος. Ὁ κ. Μπουζιάνης ἐξέθεσε προσωπογραφίας καὶ ἄλλας συνθέσεις. Εἶνε δὲ ἡ μεγαλειτέρα περὶ αὐτοῦ τιμητικὴ σύστασις ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἐξασκεῖ τὴν τέχνην του καὶ ἐκτιμᾶται εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα καλλιτεχνικὰ κέντρα τοῦ κόσμου, ὡς εἶνε τὸ Μονάχον, ὅπου πλῆθος ζωγράφων θεωροῦν ὑψίστην τιμὴν καὶ νὰ γείνουν ἀπλῶς γνωστοί.

ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Τὸ ἐν Ἀθήναις 16ον διεθνὲς συνέδριον τῶν Ἀνατολιστῶν. Ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τὴν ἐπίτιμον προεδρείαν τῆς Α. Υ. τοῦ Διαδόχου καὶ τὴν προεδρείαν τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοῦ διεξήχθη ἀπὸ τῆς 7 — 14ης Ἀπριλίου (ν. ἡ) τὸ 16ον διεθνὲς συνέδριον τῶν Ἀνατολιστῶν ἐν Ἀθήναις, καθὰ ὥρισεν ἡ ὀλομέλεια τῶν συνεδρῶν

κατὰ τὸ πρὸ τετραετίας ἐν Κοπεγχάγη συγκροτηθὲν 15ον διεθνὲς συνέδριον.

Ὡς γνωστόν, σκοποὶ τῶν τοιούτων συνεδρίων εἶναι πρῶτον μὲν ἡ πρὸς ἀλλήλα ἐπικοινωνία τῶν μελῶν τῆς διεθνούς δημοκρατίας τῶν γραμμάτων καὶ ἔπειτα ἡ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ταύτης ἀνακοίνωσις πρωτοτύπων ἐπιστημονικῶν θεμάτων. Τὰ κατὰ τοὺς συνέδρους καὶ τὰς ἀνακοινώσεις αὐτῶν διεξήχθησαν ἤδη ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐκ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου μας καὶ ἄλλων λογίων τῆ εἰσηγήσει καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ γενικοῦ γραμματέως τοῦ συνεδρίου Πρυτάνεως κ. Σ. Λάμπρου. Ἐξεδόθη δὲ ἤδη καὶ δελτίον περιέγον πάντα ταῦτα καὶ προσέτι καὶ ποικίλας ἄλλας λεπτομερείας καὶ ὁδηγίας.

Ὡς δικαίωμα μετοχῆς εἰς τὸ συνέδριον ὠρίσθησαν 25 φράγκα κατ' ἄτομον καὶ τὸ ἥμισυ διὰ τὰς συνοδευούσας αὐτὸ κυρίας. Ἐγένον συνεννοήσεις μετὰ τὰς ἐταιρείας σιδηροδρόμων καὶ ἀτμοπλοίων, αἵτινες παρέσχον τὰς ἀναλόγους ἐκπτώσεις καὶ ἐλήφθη πρόνοια περὶ ὁδηγίων τῶν ξένων πρὸς ἀνετον διαμονὴν των ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ συνεδρίου. Μετὰ τοῦ συνεδρίου συνέπεσαν καὶ αἱ ἑορταὶ τῆς 75ης ἐπετηρίδος τοῦ Πανεπιστημίου μας, αἱ ὁποῖαι περιελήφθησαν οὕτω ἐν τῷ αὐτῷ

Μπυλιαρδιστὴς ὑπὸ Μ. Τόμπρου

Προτομή του 'Αθανασίου Διακού
υπό Μ. Τόμπρου

προγράμματι, όπερ όρίζει τὰ κατὰ τὰς ἐπισή-
μους συναθροίσεις, τὰς παρουσιάσεις, τούς λό-
γους καὶ τὰς ἀνακοινώσεις καὶ τὰς ἐορτάς.

Ἐκ 13 Κρατῶν ἀπεστάλησαν ἐπίσημοι
ἀπεσταλμένοι Κυβερνήσεων εἰς τὸ διεθνὲς συνέ-
δριον. Περὶ τούς 130 δὲ ἀντεπροσώπευον
ὡς ἀπεσταλμένοι εἰς αὐτὸ διάφορα Πανεπιστή-
μια, Ἀκαδημίας καὶ ἄλλα σωματεία. Πολλοὶ
ἄλλοι προσήλθον ὡς ἀπεσταλμένοι τῶν Πανε-
πιστημίων τῶν εἰς τὰς ἐορτάς τοῦ Πανεπιστη-
μίου μας. Ἐκτός τούτων μέγας ἀριθμὸς λο-
γίων μετέσχε ἰδιωτικῶς τοῦ συνεδρίου, ὧν
πολλοὶ συνωδεύοντο ὑπὸ κυριῶν καὶ δεσποι-
νίδων. Ἡ εὐκαιρία ἦτο βεβαίως ἀρίστη διὰ
πάντα ἐπιθυμοῦντα διὰ πολλούς λόγους ταξει-
διῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ λόγοι δευτερεύον-
τες συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ περιορισθῇ πῶς ὁ
ἀριθμὸς τῶν μελλόντων ἐπισκεπτῶν.

Ἐκ τῶν σπουδαιότερων καὶ γνωστοτέρων εἰς
ἡμᾶς τούς Ἑλληνας συνέδρων εἶναι οἱ κ. Ρ.
Kretschmer, καθηγητῆς τῆς γλωσσολογίας ἐν
Βιέννῃ, Heisenberg, καθηγητῆς τῆς Μεσαι-
ωνικῆς καὶ Νεοελληνικῆς φιλολογίας ἐν Μονάχῳ,
D. Hesseling, καθηγητῆς τῆς Ἑλληνικῆς
φιλολογίας ἐν Λουδοῦνῳ, A. Thumb, καθη-
γητῆς τῆς γλωσσολογίας ἐν Στρασβούργῳ κλπ.
Ἐν ἀρχῇ ὑπῆρχε σχέδιον μεγάλης ἐκδρο-

μῆς ἀνὰ τὰ παράλια τοῦ Αἰγαίου τῶν μελλόν-
των νὰ συνέλθωσι μετὰ τὸ τέλος τοῦ συνε-
δρίου, ἣτις ὅμως ἐματαιώθη καὶ θὰ ἀναπλη-
ρωθῇ ὑπὸ ἐκδρομῶν εἰς διάφορους ἐνδιαφέροντας
τόπους τῆς Ἑλλάδος. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ συνε-
δρίου θὰ ὀρισθῇ, ὡς συνήθως, ἡ πόλις τοῦ
μετὰ 4 ἔτη μέλλοντος νὰ συγκροτηθῇ 17^{ου}
διεθνοῦς συνεδρίου. Τὰς περισσοτέρας πιθανό-
τητας ἔχουσιν ἐκ τῶν προτέρων τὸ Κάϊρον
καὶ ἡ Λειψία.

Τὸ Συνεδριον θὰ ἐπιστέψῃ κοινὸν γεῦμα τῶν
συνέδρων ἐν τῷ « Ἀκταίῳ », τὰς δὲ ἐορτάς θὰ
κλείσουν οἱ Πανελλήνιοι ἀγῶνες ἐν τῷ Σταδίῳ.

Ἄ. Χ. Μπούτουρας

Η ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

ΤΣΙΓΓΑΝΕΣ

Στὸ μεγάλο ποιητὴ Jean Richerin

Νά της! καὶ πάλι στὸ νησί μας τώρα,
Τσιγγάνες μαυροφρόδες μαυρομάτες,
Με δαχτυλίδια καὶ φλουριά γεμάτες,
Καὶ με στολίδια χίλια δυὸ καὶ δῶρα.

Ἀπὸ τὴν πειὸ τὴ μακρονή τὴ χώρα,
Πέρα, ἀπ' τὶς ξένες τούρκικες τὶς στρατές,
Ἦρθαν καὶ λένε πάλι στοὺς διαβάτες,
Τῆς τύχης τῶν τὸ γέλιο ἦ καὶ τὴ μπόρα.

Κι' ἕνα χαλί κρατῶντας εἰς τὸν ὄμο,
Διαλαλητὲς τῆς τέχνης τῶν, γυρίζουν
Ὀλημερίς σὲ δρόμο καὶ σὲ δρόμο.

Κι' ἐνῶ μᾶς σταματοῦν γιὰ νὰ μᾶς ποῦνε,
Κι' ἐνῶ μᾶς λέν πῶς ὅλα τὰ γνωρίζουν,
Αὐτὲς τὴ μαύρη μοῦρα τῶν ξεχνοῦνε.

Ἄγγελος Σιβύλλας

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Ὁ διαγωνισμὸς πρὸς ἀνέγερσιν δικαστικοῦ
μεγάρου ἐν Ἀθήναις. — Ἐπὶ τοῦ προκηρυθέν-
τος διεθνοῦς διαγωνισμοῦ πρὸς ἀνέγερσιν δικα-
στικοῦ μεγάρου ἐν Ἀθήναις συνηλθεν ἐν τῷ
Ζαππείῳ τὸν παρέλθοντα μῆνα ἡ διεθνὴς ἐλα-
νοδικὸς ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἀπὸ ἕνα Γερ-
μανόν, ἕνα Γάλλον, καὶ ἕνα Ἰταλὸν ἀρχιτέ-
κτονα διὰ νὰ ἐκφέρῃ τὴν κρίσιν τῆς.

Τὰ ὑποβληθέντα ἔργα ἦσαν τὸ ὅλον δώδεκα
τὰ πλείστα ξένων, ἀριθμὸς σχετικῶς πολὺ μικρὸς
διὰ τοιαύτης σημασίας διαγωνισμοῦ. Τὸ τοιοῦ-
τον φαίνεται προήλθεν ἐκ τῆς ἀτελείας τοῦ
προγράμματος καὶ τῆς προκηρύξεως.

Τὸ πρῶτον βραβεῖον 20.000 φράγκα
διχασθὲν ἀπενεμήθη εἰς τοὺς κυρίους
Νικολοῦδη καὶ τὸν μετ' αὐτοῦ συνεργα-
σθέντα Γάλλον ἀρχιτέκτονα.

Εἰς τὸν Γάλλον ἐκποιήσαντα τὸ σχέ-
διον ὁ « Ἀρειὸς Πάγος » ἐδόθη ὡς δῶρεά
5.000 φράγκα εἰς δὲ τὸν ἐκποιήσαντα τὸ
σχέδιον « Roma » 1.500 φράγκα.

Τὰ σχέδια ἐξετέθησαν ἐπὶ 10 ἡμέρας
εἰς τὸ Ζάππειον πρὸς κοινὴν θέαν.

Η ΖΩΗ

Ἐορταί ἐν Ἀθήναις. Τὸ Πάσχα, ἡ
ἡμέρα τῆς Ἐθνικῆς Ἀνεξαρτησίας συ-
νέπεσαν μετὰ μεγάλας ἐπισημονικάς ἐορ-
τάς ἐν Ἀθήναις τῆς 75^{ης} ἐπετείου τοῦ
Πανεπιστημίου καὶ τοῦ Διεθνοῦς Συνε-
δρίου τῶν Ἀνατολιστῶν. Πλείστοι ξένοι
σοφοὶ μεγάλης ἀξίας καὶ φήμης προσήλ-
θον ἐδῶ, ἐπίσης μέγα πλήθος Ἑλλήνων
ἐκ Τουρκίας καὶ Αἰγύπτου. Ἡ πόλις
προσέλαβεν ἀσυνήθη ὄψιν καὶ τὰ θεά-
ματα. αἱ συγκεντρώσεις καὶ αἱ ἐορταί
ὑπῆρξαν ἀλλεπάλληλα. Τὸ ἀπόγευμα τῆς
25^{ης} Μαρτίου ἐγένετο ἐπὶ τῆς Ἀκρο-
πόλεως ἡ ἐπίσημος ἐναρξὶς τῶν ἐορτῶν.
Παρέστησαν κατ' αὐτὴν ἡ Α. Μ. ὁ Βα-
σιλεὺς, ὁ Διάδοχος, οἱ πρίγκηπες καὶ αἱ
πριγκήπισσαι, ὁ Πρωθυπουργός, οἱ Ὑπουρ-
γοί, ὁ ἀνώτερος κληρὸς καὶ οἱ ξένοι ἀντι-
πρόσωποι. Ἔτο ἀσυνήθες τὸ θέαμα τῶν καθη-
γητῶν τῶν ξένων Πανεπιστημίων μετὰ τὰς πολυ-
χρῶμους τηθένους τῶν. Τὴν ἐναρξιν τοῦ Συνε-
δρίου ἐκήρυξεν ὁ Διάδοχος προσφωνήσας τοὺς
συνέδρους ἀπὸ τοῦ Παρθενῶνος: «...Ὀὐχ ἤττον
τῶν ἀρχαιολόγων τῶν συνελθόντων πρὸ ἐπτὰ
ἑτῶν ἐν Ἀθήναις, εἶπεν ἡ Α. Β. Ὑ., δικαιούσθε
νὰ ἐγκαινιάσητε τὰς ὑμετέρας ἐργασίας ἐντὸς
τοῦ ναοῦ ταύτου τῆς Θεοῦ τῆς Σοφίας ἐνῶ ἐκ-
ρυζα τότε τὴν ἐναρξιν τοῦ ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος τὸ
πρῶτον ἰδρυθέντος ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου.»
Ἡ Α. Ὑ. ἀνέφερε τὴν καλὴν σύμπτωσιν
τῶν ἐορτῶν τοῦ Πανεπιστημίου, κατέληξε δὲ
λέγων:

«Ὅτω διὰ τῆς διπλῆς ταύτης ἐπισημονικῆς
εορτῆς αἱ Ἀθήναι γίνονται καὶ πάλιν τὰς
ἡμέρας ταύτας ἐστία φώτων πάντοθεν προσχο-
μιζομένων. Τὸ παγκόσμιον πνεῦμα, οὐ ἡμεῖς
εἴθε οἱ λογάδες ἀντιπρόσωποι, δὲν ἔχει πα-
τρίδα. Ἀλλὰ τὴν ὥραν ταύτην, καθ' ἣν
πάντας ἡμᾶς περιπολοῦσιν ἐνταῦθα αἱ ἀλησμό-
νητοι ἀναμνήσεις τῆς ἀρχαιότητος, μετεβάλ-
λεσθε ἀνεπαίσθητως εἰς Ἀθηναίους ὡς ἡμεῖς.
Δι' ὃ ἐκφράζω εἰς ὑμᾶς, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τὴν πεποιθήσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ
τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνους, ὅτι ἐν μέσῳ τῆς λα-
τρείας τοῦ ἀρχαίου μεγαλείου δὲν θὰ εὕρητε

Ἀδελφικὴ στοργή, ἀγαλματιὸν ὑπὸ τῆς κυρίας
Θαλείας Φλωρᾶ-Καραβία

ἀπρόσφορον νὰ αἰσθανθῆτε παλμούς ἐνδιαφέ-
ροντος καὶ ἀγάπης καὶ πρὸς τὴν νεάν πόλιν,
ἣτις δεξιούται ὑμᾶς ἀνοικταῖς ἀγκάλαις μετ'
εὐλαθείας ἅμα καὶ ἐνθουσιασμοῦ, ὡς ἐκπροσω-
πούσα τὰς διαθέσεις ὅλου τοῦ Ἑλληνικοῦ πρὸς
τοὺς ἔχοντας ἐμβλημα καὶ προορισμὸν τοῦ
βίου τὴν ἐξεύρεσιν τῆς ἀληθείας.

Ὁ λόγος τοῦ Διαδόχου ἐχειροκροτήθη.
Ἐπειτα ὠμίλησεν ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας
καὶ ὁ πρύτανης κ. Λάμπρος, ὁ ὁποῖος εἶπε περὶ
τῆς συμπτώσεως τῶν ἐορτῶν τοῦ Πανεπιστη-
μίου τὰ ἐξῆς ὠραιότατα. «Ἐν τοῖς νεωτάτοις
μεταξὺ τῶν ἐπισημονικῶν ἰδρυμάτων ἐδικαι-
οῦτο νὰ προσαυξήσῃ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ, συνα-
νεβαῖνον μεθ' ὑμῶν τὰ ἀνέφυκτα ὕψη ὀρόθεν
ἠκτινοβόλησε εἰς τὸν κόσμον ἡ δύναμις τῆς
σκεπτομένης διανοίας.»

Κατόπιν ὠμίλησαν οἱ τρεῖς τῶν ἐκλεγέντων
παρὰ τοῦ συνεδρίου ρητόρων, ὁ Γάλλος καθη-
γητῆς κ. Κολλιγιόν, ὁ Γερμανὸς κ. Δελμπρούκ,
καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἰένας, συγ-
γενῆς τοῦ ὑπουργοῦ Δελμπρούκ, καὶ ὁ Ἀγγλὸς
κ. Μαχάφφου καθηγητῆς τοῦ ἐν Δουβλίῳ Πα-
νεπιστημίου. Ἐκφραστικώτατοι καὶ γεμάτοι
ἀγάπην πρὸς τὴν Ἑλλάδα ὑπῆρξαν οἱ λόγοι
καὶ τῶν τριῶν ρητόρων.

«Κύριοι, εἶπεν ὁ Κολλιγιόν τὰ ξένα Πανεπι-

στήμια υποβάλλουν ολοψύχως εις τὴν Ἑλληνικήν ἀδελφὴν τὰ συγγραφήματα καὶ τὰς εὐχὰς ταύτας τῶν. Ὅτι δὲ παρέχει εἰς τὰς εὐχὰς ταύτας ἐξαιρετικὸν τόνον διαθέρμου συμπαθείας εἶνε ὅτι τὰ Πανεπιστήμια ταῦτα ἀπευθύνονται εἰς ἕνα ἴδρυμα, οὗτινος ἡ ἔγερσις εἶνε ἀρρήκτως συνδεδεμένη πρὸς τὴν ἀναγέννησιν τῆς χώρας. Γέννημα θαυμαστοῦ ὄρασμα τοῦ Ἑλληνικοῦ φιλοπατρίας τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν, εἶνε τὸ ἔργον πάντων τῶν Ἑλλήνων, καθὰ εἶπεν εἰς ἐκ τῶν κειμένων τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἀγωνος, εἶνε ὁ μέγιστος ἐθνικὸς οἶκος.

»Χαιρετίζομεν ἐν τούτῳ τὴν θυγατέρα τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας, τὴν δραστηρίαν ἐργάτιδα τῆς ἀναγεννήσεως, τὸ ὁρατὸν σύμβολον τῆς ἀδιαφόρου ἐνότητος τῆς φυλῆς, τὴν ἐστὶν τῶν δικαιοτάτων βλέψων τῆς Ἑλληνικῆς φιλοδοξίας. Εἴθε νὰ διανύσῃ μακρὸν καὶ περὶδοξον στάδιον καὶ νὰ συνεχίσῃ ὑπηρετοῦν μετ' αὐξούσης λαμπρότητος τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῇ τιμητικῇ θέσει, εἰς ἣν ἐκάλεσαν τοῦτο ἀπὸ 75 ἐτῶν ἡ θέλησις καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη τῆς λυτρωθείσης πατρίδος, κυρίας ἐν τῷ μέλλοντι τῶν τυχῶν αὐτῆς».

Τὸν ρήτορα καταχειροκροτούμενον διεδέχθη ὁ Γερμανὸς καθηγητῆς κ. Δελμπρούκ, ὅστις κατασυγκρινόμενος, ἀλλὰ δι' εὐσταθοῦς φωνῆς ἀπήγγειλε λόγον πλήρη ἐνθουσιασῶν καὶ ὀραίων νοημάτων πρὸς τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα, ἐπανειλημμένως διακοπεὶς ὑπὸ ἐπευφημιῶν καὶ χειροκροτημάτων.

Τὸση δὲ ἦτο ἡ συγκίνησις τοῦ γηραιοῦ ρήτορος, ὥστε πολλάκις κατὰ τὴν ρύμην τοῦ λόγου του, κλονισθεὶς, ἔτεινε τὴν χεῖρα νὰ εὕρῃ στήριγμα.

Προθύμως δὲ πάντοτε ὁ πλησίον του ἱστάμενος Πρωθυπουργὸς κ. Βενιζέλος ἔσπευδε νὰ τὸν ὑποστηρίξῃ.

Ὅχι ἴστων ὅμως ὁ γηραιὸς καθηγητῆς μετὰ φωνῆς, εὐχλωτίας καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἐντελῶς ἀσέγγων πρὸς τὴν συγκίνησιν του, ἐπέταξε τὸν λόγον του, ἐν μέσω βόης ἐπευφημιῶν, μὲ τοὺς δικαίως ἀγῶνας τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, πρὸς ἀνάκτησιν τῆς παλαιᾶς κληρονομίας, τονίσις ἰδιαίτερως τὸ ζήτημα τῆς Κρήτης, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Θεσπεύς πλεύσας ἐφρόνευσε τὸν ἐγθρόν τῆς Ἑλλάδος Μινώταυρον.

Ὁ κ. Δελμπρούκ τελειῶνων ἐζητωκραύγασεν ὑπὲρ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Τρίτος ἐκ τῶν ξένων ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Ἀγγλὸς κ. Μαγάφου, ὀραία φυσιογνωμία Ἀγγλοῦ σοφοῦ, ὅστις ἐπὶ τέταρτον ὥρας ἐκράτησε μετέωρον τὸ ἀκροατήριον διὰ τοῦ ἀδιάστου χιούμορ τῆς φράσεώς του.

«Εἶνε ἀξιοσημείωτος σύμπτωσις, εἶπεν, ὅτι ἐξελέγην ἐγὼ ἀντιπρόσωπος Πανεπιστημίου

ὁμιλῶδους καὶ ἀπομεμακρυσμένης νήσου, ἕνα ὁμιλῶν ἐξ ὀνόματος ὄλων τῶν Πανεπιστημίων ἐν Ἀθήναις, ὅπου ἀνέθορον ἡ ἀκμὴ τῆς ὠραιότητος καὶ τοῦ φωτός. Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι τοῦτο μὲν ἐκ τῆς προσκλήσεως, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδυνάμην ν' ἀρνηθῶ, τοῦτο δὲ ἐκ τῶν καθηκόντων μου ὡς χριστιανοῦ, ὅπως μεταβῶ εἰς τὴν Ἑκκλησίαν, εὐρέθην εἰς δύσκολον θέσιν ἐλλείψει χρόνου νᾶνταποκριθῶ ἐπαξίως εἰς τὴν γενομένην μοι τιμὴν.

»Τοῦτο ὅμως ἔγω νὰ παρατηρήσω: ὅτι οὐχὶ δικαίως τὸ σήμερον ἐορτάζον τὴν 75ῃν ἀμφιτηρίδα τοῦ Πανεπιστημίου ὀνομάζεται νέον.

»Εἶνε ἀρχαϊότατον, καὶ ἐνταφιασθὲν ποτὲ ἀνέστη πάλιν ἐκ τοῦ τάφου του ὡς φυσικὴ ἀπόρροια τῆς ἐθνικῆς ἀναστάσεως.

»Καὶ εἶνε εὐτυχὴς συγκυρία ἥτις ἡ ἡμέρα τῆς 75 ἐπετηρίδος τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου συμπίπτει μετὰ τῆς θείας Ἀναστάσεως...»

Ὅτῳ ἐληξεν ἡ ὠραία ἐορτὴ τῆς Ἀκροπόλεως, τὴν ὁποίαν ἐπηκολούθησε δεξιώσις εἰς τὸ Ζάππειον παρὰ τῶν φοιτητῶν καὶ ἄλλη δεξιώσις τὴν ἑσπέραν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

Ὁ κ. Ρισπὲν ἐν Ἀθήναις. Τὸν παρελθόντα μῆνα ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας συνοδευόμενος παρὰ τῆς κυρίας του ὁ Γάλλος ποιητῆς καὶ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Ρισπὲν ὁ ὁποῖος ἔδωκε δύο διαλέξεις εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον «Περὶ τῆς ἀθηναικῆς ψυχῆς» καὶ περὶ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος Ὁ «Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων δραματικῶν Συγγραφέων» παρέθηκε πρὸς τιμὴν τοῦ ποιητοῦ γεῦμα εἰς Κηφισίαν, τὸ ὅποιον ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας των ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἑξωτερικῶν κ. Γρυπάρης καὶ ὁ ἐν Ἀθήναις πρόεδρος τῆς Γαλλίας. Προπόσεις ἔφερον ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου κ. Χ. Ἄννης, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἑξωτερικῶν καὶ ἄλλοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἀπῆντησε μὲ πολλὴν διαλεκτικὴν χάριν ὁ Γάλλος Ἀκαδημαϊκός. Τοῦ γεύματος προηγήθη ὠραϊοτάτη ἐκδρομὴ εἰς τὸν Διόνυσον.

** Μεταξὺ τῶν Πανεπιστημιακῶν ἐορτῶν ἡ συγκινητικωτέρα ἦτον ἀναμφιβόλως ἡ ἀνακήρυξις τῶν ἐπιτίμων διδακτόρων.

** Εἰς τὴν θεολογίαν ἀνεκρηύχθησαν τοιοῦτοι ἡ Α. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ, ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Φώτιος, ὁ Ἱεροσολύμων Δαμιανὸς καὶ ὁ Ἀντιοχείας Γρηγόριος

** Μεταξὺ τῶν ἀνακηρυθέντων διδακτόρων εἰς τὴν Νομικὴν εἶνε ὁ πρόφων Πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας καὶ Γερουσιαστῆς κ. Γεώργιος Κλεμανσώ, ὁ Ντενὸς Κοσσέν, ἀκαδημαϊκὸς καὶ βουλευτῆς, ὁ Ἱταλὸς φιλέλλην βουλευτῆς Ῥοβέρτος Γκάλλου καὶ ὁ πολὺς Μάξ Νορδάου ὁ Οὐγγρος φιλόσοφος καὶ δημοσιογράφος κατὰ τὸν χαρακτήρισμὸν τοῦ ἐπισήμου δελτίου.

** Εἰς τὴν Ἱατρικὴν ἀνεκρηύχθησαν ὁ μέγας Μπερριγι, ὁ Ἐρλιχ, ὁ ἐφευρέτης τοῦ 606, ὁ Ρισπὲ ὁ γνωστὸς καθηγητῆς τῆς φυσιολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Παρισίων καὶ ἄλλοι.

** Τῆς φιλοσοφίας, ὁ Πρίγκηψ Ἀγμέτ Φουάτ πασσάς, Πρύτανης τοῦ ἐν Καίρῳ Πανεπιστημίου, ὁ φιλελληνικώτατος Ντελμπρούκ, καθηγητῆς τῆς Γλωσσολογίας εἰς τὴν Ἰέαν, ὁ εὐχρηστὸς ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως τὴν ἑνωσιν τῆς Κρήτης μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ὁ Κολλινιόν, ὁ κ. Δαϊρπεφλδ, ὁ ἐξοχος οὗτος ἀρχαιολόγος, ὁ Γκουμπερνάντι ὁ ἐν Ρώμῃ καθηγητῆς, ὁ ὁ Μαγάφου τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Δουβλίνου, ὁ Σλουμπερζέ, μέλος τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου.

** Ἐπίσης διδάκτορες τῆς φιλοσοφίας ἀνεκρηύχθησαν οἱ κ.κ. Ὀλλῶ καθηγητῆς τῆς ἐπιγραφικῆς ἐν Παρισίοις, πρόφων διευθυντῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, Ὄμδλ ὁ νῦν διευθυντῆς τῆς Σχολῆς ταύτης, ὁ Χάσσσελιχ καθηγητῆς τῆς Νεοελληνικῆς εἰς τὸ Λάιδεν.

** Εἰς τὰς φυσικομαθηματικὰς ἐπιστήμας ἀνεκρηύχθησαν διδάκτορες οἱ κ. κ. Ντεπιρέ, καθηγητῆς τῆς Γεωλογίας εἰς τὸ Λυών, Χαλάκου, αὐστριακὸς βοτανολόγος, Λακροῶ, καθηγητῆς τῆς Μεταλλουργίας ἐν Παρισίοις, Λείψιος καθηγητῆς τῆς Γεωλογίας εἰς Δαρμστάτην, Πάρτς, καθηγητῆς τῆς Γεωγραφίας εἰς τὴν Λειψίαν, Φίλιφον, καθηγητῆς τῆς Γεωγραφίας εἰς τὴν Βιέννην.

** Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἐορτῶν παρεστάθη εἰς τὸ Β. θέατρον ὁ «Οἰδίπους τύραννος» τοῦ Σοφοκλέους μὲ Οἰδίποδα τὸν κ. Φίρστ, Ἰοκάστην τὴν Καν Νίκα καὶ μάντιν Τειρεσίαν τὸν κ. Ταβουλάρην.

** Τὴν παράστασιν τοῦ «Οἰδίποδος» ἠκολούθησαν δύο «Ζῶσαι εἰκόνες» ἡ ἀρχαία καὶ ἡ νεωτέρα Ἑλλάς.

** Ἡ μία ἦτο πιστὴ ἀναπαράστασις τοῦ Ἐρεγθεῖο μετὰ Καυάτιδας τὰς ἀδελφὰς δεσποινίδας Πετσάλη, τὴν Δα Ἀμοιρᾶ, τὴν δεσποινίδα Λάμπρου καὶ τὴν Δα Ἐυτύγιαν Χάγερ.

** Δευτέρα ἦτο τὸ Ἐρεγθεῖο εἰς τὰς βαθμίδας τοῦ ὁποίου ἐκάθητο βλαγοπούλες. Καὶ αἱ δύο αὐταὶ εἰκόνες ἐπέτυχον πολὺ.

** Ὁ α' Ἐκπαιδευτικὸς ὄμιλος παρέθηκε εἰς τὸ ξενοδογεῖον τῶν «Ἀθηνῶν» γεῦμα πρὸς τοὺς ἐκ τῶν ξένων ἀσχοληθέντας μὲ τὴν δημοτικὴν γλώσσαν καθηγητὰς.

** Παρεκάθησαν οἱ κ. κ. Ἐρχαρτ, πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Στρασβούργου Ἐσσελιχ μετὰ τῆς κυρίας του, Περνὼ μετὰ τῆς κυρίας του, Μίας. Παβολίνι καὶ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ὀμίλου οἱ κ. κ. Παῦλος Νιρβάνας, Α. Παπαναστασίου, Τριανταφυλλόπουλος, Κωστίης Παλαμάς μετὰ τῆς κυρίας του, Δεμερτζῆς βουλευτῆς, Παπαδημητρίου, Γ. Σωτηριάδης, Πετιμεζᾶς, Κ. Μελάς, πλωτάρχης τοῦ

Β. Ναυτικοῦ, Π. Καραπάνος, Α. Ζάχος, ὁ ἀρχιτέκτων, Κ. Κατσιμπαλῆς, Κ. Ἐλευθεροδάκης ὁ αἰδ. ἀρχιμανδριτῆς Καλλιμάχος, ὁ κ. Μάρκος Τσιριμῶκος, πρόεδρος καὶ ἄλλοι, ἐν ὄλῳ 48 μέλη.

** Ἴδου καὶ τὸ μενοῦ: «Σοῦπα γόρτα, ψάρι μαγιονέζα, κοτόπουλα κοκκινιστὰ μὲ μπιζελάκια, ἀρνὶ στῆ σούβλα, ἀγκινάρες μὲ ἀσπρη σάλτσα, γλύκισμα, τυρὶ καὶ φρούτα».

** Ἐγενίον ὠραϊόταται προπόσεις, ἀπὸ τοὺς κ. κ. Τσιριμῶκον, Παλαμᾶν, Σωτηριάδην καὶ ἄλλους.

** Ἐλαβε μέρος διὰ πρώτην φορὰν εἰς συναυλίαν τοῦ «Κουαρτέττου ἐγγύρδων ὀργάνων» εἰς τὸ Ὄδρειον Λόττνερ ἡ νεαρωτάτη δεσποινίς Ἄννα Γκούλικ, θυγάτηρ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐνταῦθα Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς.

** Ἡ Ἄννα Ἄννα Γκούλικ παίζει κλειδοκύμβαλον καὶ φαίνεται ἀληθινὴ μουσικὴ ἰδιοφυΐα.

** Ἐδόθη διὰ δευτέραν φορὰν μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν εἰς τὸ Ὄδρειον Λόττνερ ἡ «Λειτουργία» τοῦ Σοῦμπερτ Πόλυν κόσμος παρηκολούθησε καὶ πάλιν τὸ ἐξογον αὐτὸ ἔργον.

** Εἰς τὴν γερμανικὴν Λέσχην «Φιλαδέλφεια» ἐδόθη πρὸς τιμὴν τῶν Γερμανῶν καθηγητῶν ἐσπερίς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξετέλεσαν κλασικὰ μουσικὰ ἔργα οἱ κ. κ. Κάρλος Μπέμλερ, Ι. Σαίφφερ, Τόνου Σουλτζε καὶ ὁ Γερμανὸς ἀρχαιολόγος κ. Βαϊνράιχ.

** Κατὰ τὴν πανηγυρικὴν ἑναρξιν τῆς «Καλλιτεχνικῆς Ἐκθέσεως» ἡ Α. Μ. ὁ Βασίλειος διέκρινε καὶ ἐθαύμασε τὰ γεωλογικὰ σκίτσα τοῦ κ. Ζαγαρία Παπαντωνίου.

** Ὄραία αὐτὰ τὰ πράγματα, εἶπεν εἰς τὸν κ. Παπαντωνίου ἡ Α. Μ., πολὺ σὰς συγγαίρω, ἀλλὰ εἶνε πολλοὶ εἰς τοὺς ὁποίους δὲν θ' ἄρῃσιν».

** «Κ' ἐγὼ νομίζω, εἶπεν ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα, ὅτι θὰ κάμετε ἐχθρούς».

** Εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. Παπαντωνίου, ὅτι τὰ σχεδιάσματα εἶνε ἀθῶα ἡ Βασίλισσα παρετήρησεν. «Ὅχι δά, εἶνε μερικὰ πολὺ τσουχτερά».

** Εἰς τὸ πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Ρισπὲν δοθὲν τὸν παρελθόντα μῆνα γεῦμα παρὰ τοῦ «Συνδέσμου τῶν Ἀμαθικῶν Συγγραφέων» παρεκάθησαν ὁ πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου κ. Λάμπρος καὶ ὁ καθηγητῆς τῆς λατινικῆς φιλολογίας κ. Σακελλαρόπουλος.

** Εἰς τὴν σειρὰν τῶν διαλέξεων, τὰς ὁποίας δίδει ὁ κ. Ρισπὲν εἶνε καὶ ἡ περὶ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ θεάτρου. Θὰ ἦτο εὐτύχημα εἴαν ἐδίδετο καὶ αὐτῇ ἐδῶ, διότι ὁ κ. Ρισπὲν εἶνε βαθὺς γνώστης τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλολογίας.

** Ἡ συνάθροισις αὐτῆς τῆς Κηφισίας μᾶς ἀπεκάλυψε μίαν νέαν ἰδιοφυΐαν ἀπαγγελίας, τὴν Δα Δαμασκηνοῦ, ἡ ὁποία ἀπήγγειλε μὲ πολλὴν ἐκφρασιν ποιήματα τοῦ Ρισπὲν.

** Ἐπίσης ἦτο μοναδικὴ εὐκαιρία δι' ἡμᾶς,

ΔΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

TAMIEYTHPION

Τόκοι καταθέσεων πρὸς 4 1/4 %
εἰς πρώτην ζήτησιν

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΙ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ

ΑΔΕΛΦΟΙ ΓΚΙΟΛΜΑΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ.— Πλατεία Συντάγματος.

Παγκόσμια εισιτήρια διὰ ταξείδια ἀνά τὴν ὑφήλιον. — Δίδονται πληροφορίαί και καθορίζονται σχέδια ταξείδιων δι' ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ἀπαλλάσσεται ὁ ταξιδιωτὴς παντὸς περιττοῦ κόπου και ἐξόδου.

Μ. Δ. ΝΙΚΑΣ

ΙΑΤΡΟΣ

Ἐπὶ μακρὸν ἱπηρετήσας ὡς βοηθὸς ἐν ταῖς κλινικαῖς τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου, ἐπὶ τριετίαν παρακολούθησας τὰ μεγαλύτερα ἐνταῦθα νοσοκομεία, δέχεται ἐν τῷ Γραφείῳ του

194 LEXINGTON AVE.

Corn. 32nd St. New York.

κατὰ τὰς ὥρας 9—11 π. μ., 2—3 μ. μ. και 6—7 μ. μ. Τὰς Κυριακὰς 9—11 π. μ.

Telephone 4775 Madison

ΔΗΜ. Η. ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΑΤΡΟΣ ΕΙΔΙΚΟΣ

Παθήσεων ὠτων, ρινός, λάρυγγος και διαταραχῶν φωνῆς και λαλιᾶς ἐκπαιδευθεὶς ἐπὶ τετραετίαν

ἐν ΒΙΕΝΝῃ και ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἀγ. Κωνσταντίνου 5^α (Ὁμόνοια)

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

Λ. Γ. ΧΑΤΖΗΛΟΥΚΑ

LIVRES D' OCCASION

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1889

ΑΘΗΝΑΙ.— Ὁδὸς Σταδίου 34

Ὅλα σας τὰ βιβλία, ἐπιστημονικὰ και μὴ, θὰ εὗρητε καινούργη και μεταχειρισμένα εὐθηνά Κατάλογος ἀποστέλλεται δωρεάν. Ἀγοράζονται βιβλία και βιβλιοθήκαι.

ΔΡΑΓΩΝΑΣ

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΚΑΠΕΛΛΑ

ΑΘΗΝΑΙ— ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Κ. Κ.

ΥΔΡΟΛΗΠΤΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐκτελουμένων κατ' αὐτὰς εἰς τινὰ σημεῖα τοῦ Ἀδριατικοῦ ὑδραγωγείου ἐργασιῶν καθαρισμοῦ και ἐπισκευῆς αὐτοῦ, παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. ὑδροληπταὶ οἱ τε ἐκ τῶν Δεξαμενῶν Λυκαβητοῦ και οἱ ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ ὑδραγωγείου ἀρδευόμενοι, ὅπως ἐφιστῶσι τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τῆς κατασλῶσεως τοῦ ὕδατος, καθόσον, λόγω τῶν ἐργασιῶν, ἡ ἐκ τοῦ ὑδραγωγείου παροχὴ εἶναι μικρότερας διαρκείας, ἐξ ἧς θὰ προκύψη και μικρὰ ἀνωμαλία και ὡς πρὸς τὰς ὥρας τῆς διανομῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰανουαρίου 1912.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τοῦ Ὑδραυλικοῦ Τμήματος)

Συνιστῶμεν εἰς τοὺς καπνιστὰς
ΚΑΠΝΑ και ΣΙΓΑΡΕΤΤΑ

“ΙΔΕΑΛ,”

Ν. ΣΤΑΜΟΥΛΗ

52 Ὁδὸς Πανεπιστημίου (Χανιῖα) και ἔναντι τοῦ ἠλεκτρικοῦ σταθμοῦ Πειραιῶς— Ἀθηνῶν (Ὁμόνοια).

Ἡ ΚΑΘΕ ΜΙΑ ΚΥΡΙΑ ΗΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΗ ΤΑ ΑΡΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕ ΤΑ ΧΗΜΙΚΑ
ΦΥΣΙΓΓΙΑ ΑΡΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΧΗΜΙΚΟΥ ΚΟΣΜΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Α. ΣΑΚΑΛΗ

ΑΘΗΝΑΙ.— ΟΔΟΣ ΑΛΚΑΜΕΝΟΥΣ 36.— ΑΘΗΝΑΙ

Διαλύετε τὸ περιεχόμενον ἐκάστου φυσιγγίου εἰς 1/2—3/4 λίτρας καθαροῦ οἰνοπνεύματος, προσθέτετε 1/2 λίτραν ὕδατος και ἔχετε τὴν κολώνιαν σας, τὸ ἀντιπιτυριῶδες σας και παντὸς εἶδους ἀρώματα violette, reseda, muguet, Akakia, rose κτλ.

Μὲ 2 μόνον δρ. ἔχετε μίαν ὁκάν κολώνιαν. Δι' ὅλα τὰ εἶδη τιμαὶ ἀνεπίδεκτοι συναγωνισμοῦ. Πληροφορίαί και τιμοκατάλογοι διὰ τὴν χονδρικήν πώλησιν παρὰ τῷ κ. Α. Σακαλῇ.

ΚΩΝΣΤ. ΚΑΡΟΥΣΟΣ

ΙΑΤΡΟΣ

ΑΡΙΣΤΟΥΧΟΣ ΔΙΔΑΚΤΩΡ

Ὁραὶ Γραφείου: Ἀπὸ 9—11 π. μ. 2—4 μ. μ. και 6—7 τὸ ἔσπερας.

Τὰς Κυριακὰς 9—12 π. μ.

212 Second Ave., μεταξὺ 12^{ης} και 13^{ης} ὁδοῦ, New York.

Τηλέφωνον 4802 Orchard.

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ

ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ

Ἐφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου.

ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ

διὰ θεραπείας και ἐγχειρίσεις ὄλων τῶν ὀφθαλμικῶν νοσημάτων.

ΑΘΗΝΑΙ.— ΟΔΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΣ 20

Ὀλίγαί ἐναπομείνανσαι πλήρεις σειραὶ τοῦ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΟΥ τοῦ ἀ' ἔτους τῆς ἐκδόσεώς του πωλοῦνται εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον

ΗΛΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ: Ὁδὸς Βουλῆς.

ἀντὶ δρ. 8. Εἰς τὰς ἐπαρχίας και τὸ ἐξωτερικὸν ἀποστέλλονται ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ε. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ, ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 10

(Παρὰ τῇ πλατείᾳ τοῦ Συντάγματος)

Ὅλοι οἱ καλλιτέχναι, ὅλοι οἱ συγγραφεῖς, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ θεάτρον φωτογραφοῦνται κατὰ προτίμησιν εἰς τὸ φωτογραφεῖόν μας, διότι εἶνε ἀληθινὸν καλλιτεχνικὸν ἐργαστήριον. Μηχανήματα τέλεια, ταχύτης περι τὴν ἐκτέλεσιν, τιμαὶ ἀνεπίδεκτοι παντὸς συναγωνισμοῦ.

Αριθ. 135392

Περί πωλήσεως νέου τύπου γραμματίων του Λαχείου του Έθνικού Στόλου και των Αρχαιοτήτων της Ελλάδος της Α' κληρώσεως του έτους 1912.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙ ΟΤΙ

Από 1 Ιανουαρίου 1912 αρχεται η πώλησις νέου τύπου γραμματίων του Λαχείου του Έθνικού Στόλου και των Αρχαιοτήτων της Ελλάδος της Α' κληρώσεως του έτους 1912, γενησομένης τη 26 Φεβρουαρίου (10 Μαρτίου) 1912.

Τα γραμμάτια ταυτα αποκόπτοντα εκ στελέχους, φυλαττομένου υπό του ταμίου του Λαχείου, διά ψαλλίδος, κατά την διήκουσαν μεταξύ γραμματίου και στελέχους ταινίαν, την φέρουσαν τας λέξεις **ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.**

Έκαστον γραμμάτιον αποτελείται εκ δύο παραλλήλων ορθογωνίου σχήματος τμημάτων, ών το μὲν πρῶτον παριστάνει τὸν Θεμιστοκλέα και φέρει ἀνωθι τῆς εἰκόνας αὐτοῦ τὰς λέξεις **εἰχος ξύλινον ἀπόρθητον τελεθεῖν**, κάτωθι δὲ τῆς εἰκόνας ταύτης τὰς λέξεις **Λαχείον Έθνικοῦ Στόλου και Αρχαιοτήτων τῆς Ελλάδος.**

Τὸ δεύτερον ορθογώνιον τμήμα υποδιαιρεῖται εἰς 4 ἴσα ορθογωνίου σχήματος τέταρτα γραμματίου, διακρινόμενα ἀπ' ἀλλήλων εκ τῆς χωριζούσης ἑκαστον αὐτῶν διατρήτου γραμμῆς.

Έκαστον τῶν τεσσάρων τούτων τετάρτων γραμματίου ἰσχύει διά τὴν πρώτην κλήρωσιν τῆς 26 Φεβρουαρίου (10 Μαρτίου) 1912 και φέρει τὸν ἀξιοῦντα ἀριθμὸν τοῦ γραμματίου και πρὸ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου τὸ στοιχεῖον Α ἢ Β ἢ Γ ἢ Δ κατά τὴν ἀλφαβητικὴν σειρὰν αὐτοῦ, πρὸς διάκρισιν ἐκάστου τῶν τετάρτων τούτων, τὴν χρονολογίαν τῆς ἐκδόσεως τῶν γραμματίων (1) 14 Δεκεμβρίου 1911 και τὰς υπογραφὰς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Α. Α. Κορομηλά και τοῦ Διευθύνοντος Τμηματάρχου κ. Γ. Ν. Κοφινᾶ, λιθογραφικῶς ἀπεικονιζόμενας, τὴν τιμὴν ἐκάστου τῶν τετάρτων τούτων, ἧτοι δρ. μίαν (1) και ἄλλα τινὰ δευτερεύοντα γνωρίσματα.

Ἐπὶ τῆς χωριζούσης τὸ γραμμάτιον εκ τοῦ στελέχους λωρίδος, φέρεται δις ἐπιτεθεισα ἐν τῷ Έθν. Σφραγιστηρίῳ σφραγίς φέρουσα τὰ ἐμβλήματα τοῦ Κράτους, ὡστε τὸ ἥμισυ αὐτῆς ἀπομένει εἰς τὸ στέλεχος, τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ φέρεται ἐπὶ τῶν δύο κατωτέρων πρὸς τὸ στέλεχος γωνιῶν τοῦ πρώτου και δευτέρου ἀφ' ἑνὸς και τοῦ τρίτου και τετάρτου ἀφ' ἑτέρου τῶν τμημάτων γραμματίων τούτων.

Έκαστον ἀκέραιον γραμμάτιον, περιλαμβάνον τέσσαρα τέταρτα γραμματίου, τιμᾶται ἀντὶ δρ. τεσσάρων (4). Ἐπιτρέπεται ὅμως ν' ἀποκόπτονται τὰ τέταρτα γραμματίου εκ τῆς διατρήτου γραμμῆς και νὰ πωλῶνται, εἴτε ἀνὰ τρία ἀντὶ δραχ. τριῶν (3), εἴτε ἀνὰ δύο ἀντὶ δραχ. δύο (2), εἴτε ἀνὰ ἓν ἀντὶ δραχ. μίας (1).

Τὸ πρῶτον εκ τῶν δύο ορθογωνίων, τὸ φέρον τὴν εἰκόνα τοῦ Θεμιστοκλέους, δὲν εἶνε ἀναγκαῖον νὰ προσάγηται υπό τοῦ κατόχου και ἐπομένως διατίθεται ὑπ' αὐτοῦ ἐλευθέρως.

Έκαστον τῶν τετάρτων τούτων ἰσχύει διά μόνην τὴν πρώτην κλήρωσιν τοῦ Λαχείου και παρέχει δικαίωμα εἰς τὸ τέταρτον ἐνὸς μόνου κέρδους.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν οἱ ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὀψεως τοῦ γραμματίου διαλαμβανόμενοι ὄροι τοῦ Λαχείου.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 29 Δεκεμβρίου 1911.

Ὁ Ὑπουργὸς
Α. Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια.

Τροποποιηθείσης τῆς κλίμακος τῶν τόκων τῶν εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια νέων ἐντόκων καταθέσεων ἐν ὄψει ἢ ἐπὶ προθεσίμῃ, δηλοποιεῖται, ὅτι ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1909 ἢ Ἐθνικῆ Τράπεζα τῆς Ελλάδος δέχεται παρὰ τε τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι και τοῖς Ὑποκαταστήμασι αὐτοῖς καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια ἀποδοτέας ἐν ὄψει ἢ ἐν ὀρισμένη προθεσίμῃ ἐπὶ τόκῳ :

1 1/2 τοῖς 1/10 κατ' ἔτος διά τὰς ἐν ὄψει ἀποδοτέας καταθέσεις μέχρι ποσοῦ δρ. 10,000, πέρα τοῦ ποσοῦ τούτου τοῦ τόκου ὀριζομένου εἰς 1 τοῖς 1/10 κατ' ἔτος μέχρι 50,000 δραχμῶν πέρα δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς 1/10 τοῖς 1/10. Αἱ καταθέσεις αὗται γίνονται δεκταὶ και εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν παραδιδόμενου τῷ καταθέτῃ βιβλιαρίου λογαριασμοῦ και βιβλιαρίου ἐπιταγῶν. — 2 τοῖς 1/10 κατ' ἔτος διά τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἑξ μηνῶν τοῦλάχιστον. — 2 1/2 τοῖς 1/10 κατ' ἔτος διά τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἑν ἔτος τοῦλάχιστον. — 3 τοῖς 1/10 κατ' ἔτος διά τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ δύο ἔτη τοῦλάχιστον. — 3 1/2 τοῖς 1/10 κατ' ἔτος διά τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ τέσσαρα ἔτη τοῦλάχιστον. — 4 τοῖς 1/10 κατ' ἔτος διά τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ πέντε ἔτη τοῦλάχιστον ὡς και διά τὰς πέντε ἐτῶν ἢ τὰς διαρκεῖς.

Καταθέσεις εἰς χρυσόν.

Δέχεται ἔτι ἐντόκους καταθέσεις εἰς χρυσόν, ἧτοι εἰς φράγκα και λίρας Ἀγγλίας, ἀποδοτέας ἐν ὀρισμένη προθεσίμῃ ἢ διαρκεῖς ἐπὶ τόκῳ :

1 1/2 τοῖς 1/10 κατ' ἔτος	διά καταθέσεις	6 μηνῶν τοῦλάχιστον
2	" " " "	1 ἔτους
2 1/2	" " " "	2 ἐτῶν
3	" " " "	4 ἐτῶν
4	" " " "	5 ἐτῶν

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαὶ ἢ ἀνώνυμοι.

Τὸ κεφάλαιον και οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται παρὰ τῷ Κεντρικῷ καταστήματι και τῇ αἰτήσει τοῦ καταθέτου παρὰ τοῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπεζῆς εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα εἰς δ' ἐγένετο ἢ κατάθεσις.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΦΩΤΙΣΜΟΥ

Μεταχειρίζεσθε τὸν

ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΑΣ ΦΩΤΙΣΜΟΝ

δι' οἰνοπνεύματος εκ σταφίδος εἶναι
Ο ΔΙΑΥΓΕΣΤΕΡΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΤΕΡΟΣ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ**

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΑΜΙΑΝΤΩΝ

ΖΗΤΕΙΤΕ ΠΑΝΤΟΤΕ ΤΑ ΠΑΡΑ

ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΗΓΓΥΗΜΕΝΑ ΑΜΙΑΝΤΑ

“ΒΟΤΡΥΣ,,

CALORIFERES

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΕΟΝ
ΑΓΓΛΙΚΟΝ ΣΥΣ-
ΤΗΜΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

5

Φ
ἀριστεύς

ΚΑΖΑΝΗΣ

Χ. ΚΟΥΡΑΚΟΣ